

14 May 1847
2nd day of the month
2nd day of the month
1847
1847

2. 2. 2. 2. 2.

1 5 1 6⁴⁰
ф е в р о
1 я . 20¹⁰

Д н е п о л ю
с м л о с и д к н и
г а в в М о с к

в в

С и е р у к о д е л

а р о н о в с к и е

Г а р а м и ц о в

(160-44.)

3.51

5

2378-142

8879-52

ὁ ἄνθρωπος ἐστίν,

ՄԷ Լուսավորիչին

Է՛վ Է՛ն տէ՛ն ախր ըր

សេចក្តី ប្រកាស

Рисунки

նէ՛ սէպէպտէն քրիս

տոնէական հաւատքնա

Կէլիպ Լուսաւորեւոյ

մասընը, տիյնէյնէ

հաղ Էտէր

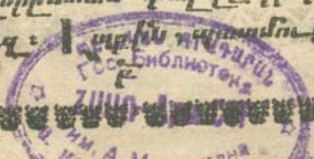
2004

॥ श्री गणेशाय नमः ॥

281.6.0924
Ի շէնքերէն լէ մոհարայեթնէ եշխար
շարժըշա, լէ Սոսի Լ Կառնորիչին
սէշիւնի օշուշարընա, որոն աշիշ գիւ
սին սէպէպի՝ մալիմ օշուհա:

Ի մաստունլար տէմիշէր քի՝
պատմութիւն քիթապլարը՝
կէջմիշ զամանլարըն այնասը տըր:
զէրէ նիճէ քի՝ այնայեա պագ-
տըղմըզ զաման՝ իւղիւմիւզ պի
զէ կեօրիւնիւր, օնճուլայըն՝ նի
զաման քի՝ պատմութի գիւղէրինի
օքուրուզ, կէջմիշ զամանլարուա
օլան իշլէրի կեօղիւմիւզ իլէ
կեօրմիւշ կիւզի օլուրուզ:

Սէ նիճէ քի՝ պիր քիշի քէնտի
վարմատըղը ուզագ սէմթլէրին
նագընը իշիթսէ, զաճմէթսիզճէ
վարմըշ կիւզի օլուր, օնուն կի
պի պիզտէ էվէլքի զամանլարըն
նագընը իշիթմէկ իլէ՝ օլ զաման
ատամլարընտան գալմըշ կիւզի օ
լուրուզ:

տէտիկիմիզ՝ չօք Թիւրլիւյ օլուր.
քիմի լազըմը , քիմի լազըմըզ :
քիմի փէք լազըմը . քիմի Տիւ լա
զըմըզ , Լամոի պիզ՝ լազըմըզ
լարը կէրի գօյուպ , լազըմը լա
րը տայրմա տիյնէօնք կէրէք :
Խուսուսա քի՝ ճանա Քայտալը
օլանլարը : Ա ի պիզիմ միլլէթի
միզէ շիմօքի Տալտա՝ էն լազըմ
ը օլան՝ սք Սրիգոր Լուսանը
րիչէն տղիզ պատմութիւնու տուր :
վէ ճիւմէմիզէ պիլմէք ճայիզ
տիր : () էրէ նիճէքի պիրքիմ
սէ քէնտի պապատընը նէ՛շէքիլ
քիշի օլոուղունու պիլմէսէ , չօք
ճաճիլլէք տիր : () նճուլայրն պիր
քրիստոնէա՝ քէնտի միլլէթի Տա
ւադբա նէ՛շէքիլ կէլմիշ , վէ սէ
պէպ քիմ օլմուշ տէյի պիլմիշ
օլմասա , քէնտինէ չօք էքսիքլէք
տիր : () էրէ նէդատար պիլմէզ
օլսաք , պու շէքիլ շէյլէրի պիլ
սէք կէրէք տիր : () էրէ դա

տաստան կիւնիւնտէ՝ օրէնք իմիզէ
կէրէք օլան , վէ պու միսիլ լի
շէյլէր՝ պիզտէն սօրուլսա՝ կէրէք
տիր : վէ նիչին էօյրէնմէտին տէյի
գազէպ օլսա կէրէք տիր :

Ս Էտէկիլ քի սալթ պիլմէլէյիզ,
քէնտիմիզ պիլտիքտէն սօղըա՝ էլի
միզտէն կէլտիկի գատար՝ գայրը
պիլմէզլէրէտէ պիլտիրմէք պօյ-
նումուզա պօրճտուր : Տօշ հէ
փիմիզ պիլերիզ քի՝ պիզիմ հա-
ւատքըմըզա սէպէպ՝ երանելի սք
Պարիգոր Լ ունէրիչ տիր , լաքին՝
օ՝ ազիզ նէշէքիլ քիմսէ խտի ,
վէ նէշէքիլ քիմսէտէն տօղտու ,
վէ նէրէտէ էհեա օլտու , վէ պու
միլլէթին հաւատքա կէլմէսինէ
նէ՝ տէյնի էզլէթլէր չէքտի ,
նէ՝ շէքիլ գործքու վարըտը ,
վէ նէրէտէ վախճանել օլտու ,
վէ տահա պու միսիլ լի շէյլէր
սօրուլտուքտա , չօղումուզ կէ-
րէկի կիպի պիլմէլէյիզ :

Պու սէպէպտէն օլ աղիզ հայրա
պետին պատմութիւնունու՝ պու
էտնա գուլունուզ, լուսաւորչի
օլան եղբայրլարլմա եազմաք միւ
րատ էլէտիմ: Ա է էկէր,
շինտի յէտէք եազըլմամըշմը տըր
քի շինտի սէն եազաճագսըն տէր
սէնիզ. էվէտ, եազըլմըշ տըր:
եազըլմըշ օլմասա, պիզ նէրէտէն
եազմշ օլուրուզ: Ա քին՝ իրի՝
գիրքլէրտէ, վէ նէշէ գայըլ
պատմութիւնլար արասընտա օլ
մաղըլա, հէրքիմսէ պուլուպ ջ
քույեամազ. վէ պուլունուպ ջ
քունսատա, աճամըլար վէ ռքումաք
պիլմէ յէնլէր աղնայեամաղլար:
Ա է հէմ օլուր քի՝ պաղը շէյի
պիր գիրքտէ, վէ պաղը շէյի
գայըլ պիր գիրքտէ պուլունուր:
() Ը գիրքլէրիմիղտէն ճէմ էտիպ
պիր քիւչիւք գիրքճիյէզ տիւզ
տիւմ քի, կիւնասլը ճանրմա
պիր ողորմիս չքարըլա:
Է

Ս Է պիլմէլէյիզքի՝ Թիւրքճէ
նին պաղը սեօղլէրի պիզիմ եաղը
մըզա կիւճճէ կէլեր։ նիճէքի,
էօլտիւրտիւյ տէմէք. Թիւրլիւյ
տէմէք. իւչ տէմէք. եհտի տէմէք.
վէ տաճա պուշըար կիպիլեր։

Խմտի ճայիզտիրքի, օքուտուղու
մուզ զաման, պուշէքիլ օլան
լարը, վէ վուրարաք օքունաճագ
երլէրի, պիր հօշա պէլլիլէյիպ՝
լաղըմընա կեօրէ Թիւրքվարի սեօյ
լէշմէք կիպի իշլէթսէք կէրէք
քի, ուսըուպսուզ օքունուսլ,
աղնանըշը պօղուլմայեա։

Ս Է տայըմա ալլահըն լութֆ ու
քերէմինտէ, վէ սք Լ ուսալու
րիլին կեօստէրտիկի սուրք հա
ւատքա, մագպուլ ամէլէր իլէ
պէհրէմէնա օլասընըզ ամին։

Պ աղլաապար ճիւղէնին՝ աշագ թիւրապի
տիւլտի պէ պէնիլ լէպպ՝ իշ պուս բիլապի

* Պարագրապ պատկերին արար արօշ
գալմանս իջին՝ պոռ իւզ արան շարան
սի Պարիգոր լուսաւորիչին Ռեհինէ՝
խորհարդ խորինին գոռնոռնա
սեօյլիկոյ գոռնա :

Եւրանելի հայր գրիգորիոս . որ
անտանելի քո շարձարանօ՝ ծքդ՝
ի գերափայլ անմատոյց լուսո՝
"Ի՛Մ" լուսաւորեցեր զհայաս-
տան աշխարհս :

Աքանջեւահրաշ զօրութի՛ն՝ հառ
բերելով երկար տանջանա՝ ծց ,
անմարմնական ցուցեր ի մարմնի
զանդէ "Ի՛Մ" . ընդոր պետո՞ւի՛քն
երկնից հիացան :

Ո՛ր կոչեցեր յերկնային խորանս
ըզ Թորդոմեան սեռ զազդըս
հայո՛ ծց՝ ի՛ սբ հաւատս որդւոյն
միածնի "Ի՛Մ" . շնորհազարդ փա-
ռօք զգետաւորելով :

Տէր նք Գրիգոր՝ Մշտն արթուն։
 Մարմնասընունդ՝ մբեր զո՛ւարթուն։

ԱՔ Գրեգոր Տաշուց Լուսաւորիչին
վէ Լաւանեւ Տաշուցեանի վէ
Պատմական խառնուրդ 2

Տէր սէր ԱՔ Լուսաւորիչին, վէ
ԱՔ Տաւադուրին Դաւադուրի
վարդապետ, տիշնէսին 2

ՈՒՐԻ ԳՐԻԳՈՐ

Լուսաւորիչտէն էվէլճէ
Տաշուց ազգըն կուսպաշտ
լըք զամանընտա՝ խոս
րով ասլը պիր Թգճոր վարըտը
վէ արտաշիր ասլը աճէմ Թագա
ւորու իլէ պօզուք օլուպ, օն ելը
գատար ազլմ սէֆէրլէր էլլէտի
Թ

Այն արտաշիր գայեթ ինչ զա-
պուն գալըս՝ հալում նիճէ օլուր
տէյի գասեվէթլէր էտէրիտի:

Այն պու Քիքիրլէրտէ իքէն ,
պիր կիւն նէ գատար պէյլէրի
փաշալարը վարըսա՝ ճէմ էտիպ ,
հերքիմ պու ինչ պիր չարէ պու
լուրսա , քէնտիննի ճիւմլէ էյեա
լէթիմէ հեօքիւմտար էտէյիմ
տէտի: () Լտէմ ուլու քիշիլէր-
տէն՝ տնակ ատղը պիր քիմսէ այ-
եաղա տուրուպ , փատիշահըմ հիջ
էլէմ չէքմէ , պէն վարայըմ օնու
պիր տիւզէն ինչ էօլտիւրէյիմ
տէյի ճէվապ էյլէտի:

Լարտաշիր պու ճէվապը իշիտի՝
ճէք , ազպուչուք թէսէլլի օ-
լուպ , էյիմտի կեօրէյիմ սէնի նի
ճէ մուգայեթ օլուրսուն տէյի
անակը գայրէթէ՝ գօշտու:

() Ետա գալքոր աճէմ մէմլէքէ
թինտէն ճիւմլէ նէսնէլէրի ինչ
հայոց սէմթինէ կէլիպ , քէնտի

խըսմը օլան խոսրով Թագաւո-
րուն եանընա տախիլ օլտու: Վէ
արտաշիրտէն իւզ չէ վերիպ' դաշ
կըն կէլտիմ' տէյի ինանտըրտը:
()'տա տիլինէ ալտանըպ' ազլիմ
ըրայէթլէր էյլէտի: Վէ տայըմա
պիլէսինճէ մուհապպէթլէր է-
տիպ, եանընտան ալըրմազ ըտը:
Վ. ըշ էյլեամը պուհալ իւզլէ
կէչիպ, եազ գափուլարը աջըլըպ
պահար կիւնլէրի կէլինճէք, խոս
րով պիր կիւն աւա ջըքըպ,
անաթլըւա պիլէ կէզինիլը իքէն,
մուհապպէթ արասընտա' անակըն
արտաշիրտէն էթտիկի իդըար Քիք
րինէ կէլտի: Վէ սահաթ պու սա
հաթ տըր տէյիպ, Թագաւորու
պիր Թէնհայէ սափըթտը: Վէ պի
լէսինճէ մուհապպէթտէ իքէն,
գափիլէն խանչէրի գարնընա
սօքաու: Վէ քէնտի գաչտը:

II է խոսրով երէ ելքըլըպ' օլ
սահաթ հէլաք օլտու: I պիլին,
Ժա

տաճառ Զանը պէտէնինտէ իբէն՝
անակըն Տալքընտան քիմսէ եա
շնթմայասընըզ տէյի փէք սէս
իլէ Տայքըրտը: () Լ տէմ Թագա
ւորուն Տալքը իշիտիպ, անակըն
արտընճա տիւշտիւլէր. վէ ար
տաշատ քեօփրիւսիւնտէն գաջըպ
կէջէր իբէն, իբի եանընտան գու
շատըպ, անակը վէ պիլէսինճէ
օլան ճիւմլէ Տալքընը սույեա
տեօքիւպ Տէլպէ եթտիլէր:

Ա, է կէլիպ ազիմ աղլամպըլար
ըա Թգըրու գալտըրըպ մէղարա
գօտուքտան սօղրա, անակըն գա
լան Տալքընը Տէփ գլըճտան կէ
ջիտիլէր: () Լ միւսիւպէտ արա
սընտա, անակըն պիր քիւջիւք
մագսըմընը կէլիշ Թայեասը ա
նասընըն գուճաղընտան գափ
մըշ, վէ պիր կիլլի եէրէ սագ
լայեա գօմուշ: Ա, է պիր գաջ
կիւնտէն սօղրա՝ օլ Թայեասը օ
լան գատըն քիշի, քէնտի երի իլէ

ալորլար մագսըմը գայսերի շէհ
րինէ դաչորլար : Սէ օլ մագ
սըմը սուրբ աւաղանտա մկրտել
էտիպ՝ ալահըն քերամէթի իլէ
ատընը Ղրիգոր տէտիլէր . քի հո
ռոմ տիլինձէ՝ օյանըք տէմէք
տիր : Նիճէքի ճանըլա տայըմա
օյեանըք գալոր : Սէ պաղը պատ
մուլթիւնտա եաղըլէն քի . գայ
սերիյէ կիթտիքլէրինտէ՝ եօլտա
պիր աղաճ տիպինէ էնիպ օթուր
մուշ իքէն , աղաճըն իւստիւնէ
գումրու միսպի պիր գուշ կէ
լիպ՝ գուր գուր տէյի սէս չքարտը :
Սէ թայեասը գուլաք վուրուպ
պու գուշուն սէսի թէքին տէյ
իլ տիր , ինշալլահ վարըպ մաք
սըմը մկրտել էթմէկէ լայիգ օ
լուրապք , ատընը գրիգոր գօեալըմ
տէտի : վէ նէ՛շէքիլ տէտի իսէ ,
ալահըն իղնի իլէ էօյլէճէ օլ
տու : իմտի Քիքր օլունուր քի՝
օ գուշճուղաղ հրեշտակըմը .
Ժգ քի

քի օ ազիզ մագարմըն օլաճազընա
կեօրէն նտ պէյեան էյլէտի:

Ս է օլ ազիզ Վրիգոր Թամամ
եհտի եաշընա կիրտիքտէ, օքու
մաղա վերիպ, քրիստոնէական Թա
լիտի իլէ քեամիլ էթտիլէր:

Ս է տիւնեալը ք վագթի կէլ
տիքտէ, մարիամ ատը պիր գըղ
կեօրիւպ, քրիստոնէական օրէն
քի իւզըն պըտակ էթտիլէր:

Ս է էօյլէճէ աղաճա մագպուլ
ամէլլէր իլէ պիր զաման կէջինիպ
պի իղնիլաճ՝ իքի էվլատը օլմուշ
տուր. պիրինին ատը վըթանէս,
վէ պիրինին արիստագէս:

Ս է պուսու պուրաճըդտա աղ
դօյուպ, կէլէլիմ քի, օլ արասըիր
տէնիլէն պարտից Թագաւորու,
խոսրովուսն Քէթեթինի իշիթտիք
տէ, տիւնեալէրճէ շաղ օլտու:
վէ Տարալիճէ ապքերինի ճէմէ
տիպ՝ կէլտի Տայոց մէմլէքէթինի
զապդ էյլէտի: Ս է խոսրովուսն
ԺԴ

սինսիլէսինի Տէփ գլըճտան կէ-
ջերտի : Ա Է օլ Ղէլալէթ արա-
սընտա , խոսրովուն պիր քիւլիւք
օղլունու վէ պիր գըզընը՝ պիր
գաջ քիշի ալըպ , օնլար տա գայսէ
րիյէ գաջտըլար : () Ղանըն ատը
տրդատ , վէ գզըն խոսրովիդուխտ
տէնիլմիշ : Ա Է տրդատ քեամիլ
իկիտ օլուպ՝ գայսէրի փաշասը
լիկիանէնին եանընտա պեօլիւք
պաշը խտի : Ա Է սուրբ Վրիգոր
պիր զամանտան սօղրա , քէնտի՝
վէ տրդատ՝ քիմին օղլուլարը օլ
տուղունա վուպուք օլուպ , վէ
կէջէն Էճվալարը Տէփ աղնատըք
տան սօղրա , տիւնեա եօղլունտան
էլ չէքիպ , օլ մարիամ ատըր գա-
տըն Էճլինի կուսանաց վանքընա
եօղլատը : վէ քէնտի վարտը տըր
դատըն եանընա խզմէթքեար օլ
տու . օ՛ Քիբր իլէ քի՛ պապասընըն
Էթտիքլէրինի Էօտէմիշ օլա :

Ապքին պու Քիբիր՝ քէնտինտէ
ԺԵ կիզ

կիզլի իտի • զէրէ քէնտինին քիմ
օլտուղունու ասլա հիջ քիմսէյէ
տույունըմատը : Այ քիւչիւք օղ
լու արիստագէս , նիկիմաքոս ատ
լը պիր սբ ճգնաւոր ուլա անա
պատա կիտիպ ճգնաւոր օլտու :
վէ վրթանէս օնտա գալըպ , տիւն
եա եօղունա կիրմիշ տիր :

() Ը զամանլարտա կիւրճիսթան
սէմթինտէն՝ հրջէ ատլը պիր
թագաւորուն՝ հոռոմ թգւորու
դիոկղէտիանոս ուլա էտավէթի
օլուպ , ճէնկի վարըտը : Պիր կիւն
խապէր սալոր քի՝ նիչին նաֆիլէ
ասքէրիմիզի գըրար եօղ էտէրիզ
պիզ իքիմիզ եալընըզ տօգուշա
լըմ • եա սէն ալթ օլուրսուն եա
պէն : Վիոկղէտիանոս պու ճէ
վապը իշիթտիքտէ , գայէթ իլէ
դօրգու կէլտի քէնտինէ • զէրէ
օլ հրջէ պիր զօւլու քիմսէյ իմիշ
վէ դիոկղէտիանոս զայիֆ պէտէն

() Ը զաման դիոկղէտիանոս՝ նէ
Լ Ժգ գա

8879
63

գատար ուլու քիմսէլէրի վարրսա
կէլսինլէր տէյի ֆէրման էյլէտի
Սէ լիկիանէս տախի՝ չիւնքի
պեօյիւք քիմսէ խաի՝ Թէտարիք
կեօրիւպ՝ եօլա ընվան օլտու:
Սէ վարրպ հւօմայեա դիօկդէ
տիանոսուն Թահտընա եպքըն
օլտուքտա, կէճէ վահտը օլուպ,
պիլէսինճէ օլան ապքերին աթլա
ընա եէյէճէք պուլունմասը:
Սէ պագտըլար քի՝ գաղէնին
իջ եանընտան չօք օթլուք երղմէ
լարըտը: Սէ քիմսէ եօքարը չըք
մաղա գատըր օլմայրպ, տրդատ
հէմէն գաղէյէ սարըլըպ եօքարը
չքտը: Վէ օթլուղու իջ եանընտան
ալըպ տիչ եանընա աթա՛րըտը:
Սէ օլուրուտու քի՝ օթլուք
պէքճիլէրինտէն, վէ օրատա պու
լունան պէյկիրլէրտէն վէ գա
թըրլարտան՝ պագըսընը կեօզէթ
ճէյիպ՝ օթլուք տէմէտլէրի իլէ
պիլէ տըշարը՝ աթարըտը:

Բ

Այն սապահ օլուպ Թագաւորա
պուլուշտութեա , վէ Թագաւոր
պիր գաջ կիւնտէն սօղրա , հէփ
ճիւմէ կէլէն պէյլէրինէ՝ հըր
ջէնին ճէվապընը սեօյլէյիպ ,
պէն պիր զայիֆ քիմնէյիմ , օնա
նի՛ ճէ գարշը կէլէ պիլիբիմ ,
նէ տէրսինիզ տէյի սօրտու :

() ' Լտէմ լիկիանոս այեաղա՛ տու
րուպ , պէնիմ էֆէնտիմ սիզ հիջ
էլէմ իւղըն օլմայընըզ տէտի ,
պէնիմ իլէ պիլէ հայոց Թագաւոր
րունտան գալմա տրդատ աալը
պիր քիմնէ վարտըր քի , գուվվէ
Թի տիլիլէ Թապիր օլունմաղ :

Այն տիւն կէճէքի էթտիյինի
վէ նէջէ տահա գայրը իշլէրինի
նագլ էյլէտի : Խմտի օնու սէնին
քիավէթինէ Թէպտիլ էտիպ՝ հըր
ջէյէ գարշը կեօնտէրէլիմ տէտի :

Պու ճէվապ Թգըրա վէ ճիւմէ
այեանլարընա մագուլ կէլիպ ,
տրդատը Թգըրուն կէյիմի իլէ
ժը

փիւր սիւահ տօնաթարւար : Վէ
հրչէյէ խապէր սալարւար քի ,
տէտիկին սեօզ պիզէտէ մագուլ
կէլտի , եարըն վահարնա հազըր
օլ : Սէ երթէսի կիւն սապահ
լայըն , տըրդատ դիտիղէտիանոս
գըյաֆէթինտէ հրչէյէ գարշը
չըքտը : Վէ օ սահաթ պաղլայրպ
հրչէյի՝ թգրուն էօյիւնէ տիքէ
գօտու : ()՝ Է տէմ թգր տիւնեալ
լարճա շազ օլուպ՝ տըրդատա նէ՝
թիւրլիւ րայէթ էտէճէկին պիլ
մէզ խաի : Վէ ազիմ փէշֆէշէր
վերտիքտէն սօղրա , չիւն տույտու
քի՝ խոսրով թգրուն օղլու իմիշ
պաղնա թաճ գօյուպ՝ ազիմ աս
քէր վերտիքի , վարա պապասընըն
մէմլէֆէթինի զապդ էյլէյէ՝
Սէ տըրդատ գալքըպ օրատան
հայոց սէմթինէ կէլիպ , վէ ա
ճէմ ասքէրինի տաղըտըպ , քէնտի
մէմլէֆէթինի զապդ էյլէտիք
տէն սօղրա , գալգալը էրզինկեան
ԺԹ սէմ

սէմթինէ կէլտիքի, օնտա անա
հիտ ատլը պիր կուռք վարրտը,
օնա գուրպանդար քէսիւղ շիւքիւր
լէր էյլէյէ: զէրէ օ տէօվէթի
քէնտինէ՝ կուռքլարըն հիւրմէ
թինտէն սանըրըտը: Ս է օլա
նահիտ տէտիքլէրի կուռք՝ դայրը
կուռքլարտան նամտար ըմը, վէ
ավրէթ քիավէթինտէ իմիշ:

Սք Գրիգորեան Հաւատքը
պէյան օլմաշ ողբ:

Ս է տրդատ վարըպ զիւարէ
թինի թէքմիլ էյլէտիքտէն
սօղըա, պիր սէհրա եէրտէ
չատըր վուրուպ օթուրտու:

Ս է մէճլիս գուրուպ՝ քէյֆ ու
շաղ օլտուքտա, գրիգորու էօյիւ
նէ չաղըրըպ՝ պույուրտու քի,
վարըպ աղաճ ուճլարընտան նա
ղէք կիւղէլ Քիլիսլէր քէսիւպ,
օլ անահիտ նամտար կուռքա փէշ
կէշ վէրիւպ, օնա սէճտէ էյլէ:

() Լ տէմ Ղ րիգոր ճեվապ էթ
տի.բի, ճիւմէ ալէմի եարատան
ալլահտան գայրը՝ պէն քիմէյէ
սէճտէ էթմէմ վէ էտէմէմ:

Տրդատ պու ճեվապը իշէթտիք
տէ՝ գայէթ իլէ տաուըլըպ, սէն
պիր գարիպ քիմէյէ իքէն՝ կէլտին
եանըմա եանաշտըն. շիմտի նի՝ ճէ
ֆէրմանըմա գարըլ գոյեարսըն
տէտի: վէ օ կիւն հափս էյլէտի:

Ս է էրթէսի կիւն սապահ լայըն
էյլէնէ կէթիրտիպ՝ սէն պու գա
տար զաման տըր քի տողըուլուք
իւզըէ խզմէթիմտէսին, վէ պէն
տէ սէնտէն հօշուտ օլուպ, սա
նա չօք էյլէքէր էթմէք նիէթին
տէ իտիմ. նի՝ չին շինտի սեօղիւմ
տէն տաշրա չքարսըն տէտի:

Ղ րիգոր ճեվապ վէրտի.քի, ալ
լահըն էմրի տիր քի՝ գուլ օլան
քիշի.քէնտի աղասընա միւթի օլա
նի՝ ճէ քի պէն սանա շինտիյէտէք
միւթի օլուպ՝ սեօղիւմտէն տաշրա

չըքմատըմ, նիճէ քի սէն քէնտին
իգրար էյլէտին. | աքին, ալա
հա լայրք օլան իզգէթի՝ եարատը
մըշօլան շէյէ էթմէք քիւ-քիւր
տիւր. Տրդատ ճէվապ վէրտի քի՝
էյ դրիգոր, պու անաշիտ փուլթ
քի ճիւմլէ էյեալէթիմիզին շա
նը շէօհրէթի՝ շէնի շէնլիյի տիր,
սէն էկէր պունա վէ տահա գայրը
կուռքլարըմըզա սէճտէ էթմէզ
իսէն, պիլմիշ օլ քի՝ էտէճէկիմ
էյլէքլէր մուգապէլէսինէ՝ սէնի
թիւրլիւ, թիւրլիւ, իսկէնճէլէր
իլէ՝ հէլաք էթսէմ կէրէք տիր.
Գրիգոր տէտի, ալահըն միւպա
րէք իսմի շէրի քի իջին՝ հէր նէ
ճէֆա էտէճէք իսէն՝ հազըրըմ.
Օ էրէ չիւնքի ինսանըմ, ալ
լահըմը թանըսամ կէրէք. քի օն
տան գայրըրընա սէճտէ էթմէք
օրմազ. | է հէր քիմ քի՝ սէնին
կիպի ֆէրասէթտէն տիւշփուշ
լէր տիր, վէ ալահընը թանըմայրապ
իւ

փութլարա Թափարլար, հայվան
տան ալաք տըրլար: վէ տահա՛ն պու
նուն կիպի չօք սեօղլեր սեօյլէտի
Լ, Էտի Զաւհարանիւր որ:

Տրդատ օլ տեմ գայէթ խըմա
կէրիպ՝ Թէզ գալտըրըն տէտի:
Վ, Է օ սահաթ դութուպ էլլէ
րինի արտընա պաղլատըլար:
Վ, Է պույուրտու քի, աղզընա
պիր գալըն օտուն կէջերտիլեր.
վէ իքի ուճունտան իփ իլէ կէմ
կիպի էնքսէսինտէն պաղլատըլար
վէ պիր աղըր Թուզ գայեասը
արքասընա գօտուլար: վէ կեօք
սիւնէ եավաշա կիպի՝ եախօտ
քէլփէթին կիպի պիր շէյ կէջի
րիպ սըքըշտըրտըլար: վէ օրասըն
տան իփ կէջերիպ, պիր իւքսէք
եէրտէն ասա՛ գօտուլար: վէ եէ
տի կիւն էօյլէճէ ասըլը գալ
տըքտան սօղրա, Տրդատ Փէր
ման էթտի քի. էնտիրիպ էօյիւնէ
իգ կէ

կէթիրտիլէր։ Ա՛յ ճէվապ էթ
տի քի՛ կեօրտի՛ն մի պէյէնմէ
տիյին կուռքլար՝ սանա նէ՛ ճէ
զալէր էթտիլէր։ սէն պիզի հայ
վանլարա պէնկզէթտին , օնու
իշին ալաճլարումը սէնին ար
քանա իւք վէրիպ , հայվան կիպի
աղղընա կէմ գօտուլար : վէ ինա
տընա գավի գալը րսան , սանա
տահա զիեատէ իսկէնճէ վէրէ
ճէքտիլէր։ Վերիգոր ճէվապ
վերտի քի՛ (խէթասընա թեօպէ)
սէնին ալաճ տէտիկին կուռքլա
րըն՝ քիմի ալթընտան , քիմի կիւ
միւշտէն , քիմի թուճտան , քիմի
թաշտան ետիրումը տըր . նի՛ ճէ
ութանմայրպ օնլարա ալաճ տէր
սին։ վէ նի՛ ճէ տէրսին քի՛ օնլար
սանա իսկէնճէ վերտիլէր : օնլա
րըն նէ Քիքրի վար,նէ ճէվապը :
հէփ օ՛ իսկէնճէլէր պանա սէն
տէն տիր . օնլարըն խապէրի եօք
տուր։ Ա՛յ օլ թուգ գայասընը
Ե

քի՛ աղքատն Վերտին, ում ուտում
վար ալահըմտան քի՛ քէնտի միւ
պարէք թուզու իլէ՛ պէնիմ կիւ
նահընա թուզսուզ գալան ճա
նըմա լէզզէթ վերէ, վէ պէնի
քէնտի աղքայու թիւնունա լայրգ
էյլէյէ: () քի՛ սէնճիլէյին ասի՛
գուլարընը՝ կիւնահ իւքլէրինի
աղքատընա վերիպ՝ ճիհէնտէմէ
կիօնտէրսէ կէրէք տիր:

Ի քիւնի Զարհարանը գըք:

II Է օլտէմ կինէ փերման էյլէ
տի քի՛ պաշաշաղը՝ պիր այեա
ղընտան աստըլար, վէ տիպինէ
փէնա գօգուլու շէյլէր եաք
տըլար, վէ օն զալըմ քիշի՛ թագէ
տէյէնէքլէր իլէ տէօյէրլէք իտի:

II Է եհտի կիւն աահա էօյլէճէ
ասըլը գալըպ՝ ասըլտըղը եհրտէ
ալտահա շիւքիւրլէր էտիպ, չօք
աղօթքլար սեօյլէտի աղիզ միւպա
րէք սեօղէր իլէ: քի՛ ագաթան
իւ գէ

գեղոս գիրքինստէ եազըլմէ տըր:
Ա Է նք գրիգոր՝ աղօթքունտա
նէ՝ սեօյլէտի իսէ՝ Թմնոր Թարա
փընտան քեաթիպլէր տուրուպ,
եազապիլտիքլէրի գատար եազըպ՝
Թագանորա կեստեքտիլէր:

Ա Է սեօյլէտիկի նք աղօթք՝ պու
վէճ՝ իւզըէ իտի:

Ա պթիտա էնէվէլ՝ պաշատը ալ
լահա շէւքիւրլէր էթմէյէ քի,
պէնի պու եօլա վէ պու տէվլէ
թէ՝ եանի սէնին ազիզ միւպա
րէք իսմին իջին՝ պու չարչարանքը
էքմէյէ լայըգ էյլէտին, քի լայըգ
տէյիլ իտիմ: Ա Է պաշատը օն
տան սօղըա՝ ալլահըն ինսանա էթ
տիկի մուհապպէթի զեքը էթմէ
կէ: Ա գամը եարատըպ ճէննէ
թէ գօմասընը: վէ շու աղաճըն
մէյլէսինտէն տաթմայատըն քի
էօլմէյէսին տէյի թէնպիհ էթմէ
սինի: քի պունլար տէտի՝ հէփ մու
հապպէթտէն կէլեր: Քի էկէր
իզ

պու թէնպիհի սաղլասայլորք,
պիզէ աղըըսըզ էլէմսիզ՝ վէ հօ
լիւմսիւզ հօմր վերէճէք խտին:
Նիճէքի նիշանէսինի ենովքտա
կեօստէրտին. քի սէնին մուհապ
պէթինի կեօնիւլտէն չըքարմա
տըղը իչին, հօլիւմ կեօրմէտի:
Սէ սէնին ինսանըւա օլան պու
մուհապպէթլէրի՝ շէյթան կեօ
րիւպ հասէտ էյլէտի: զէրէ տէ
տին քի՝ պէն ինսանը քէնտի քիս
վէթիմէ եարաթտըմ: Պու սէ
պէպտէն աոհմի ալտատըպ, սէնին
աղիզ մուհապպէթինտէն իհրաճ
էյլէտի: Ապին սէն քէրէմ քէա
նի վէ րահիմլի փառիշահ, ինսան
զայիֆ Քիքր օլտուղի իչին, կինէ
էլտէն դօմայըպ, մարգարէլէր
կեօնտէրտին, քի սէնին աղիզ
էմրինի իզհար էթտիլէր. վէ սէ
նին օլ իպնուլլահ միաճին որդի
յս քսուս տիւնեայէ կէլէճէք
օլմասընտան խապէր վէրտիլէր:
իէ վէ

Այն օր սէնին սէվելիւրի գուլ
լարըն մարգարէլէր , հմրինտէն
Թէճավիւղ օլան քիմսէլէրտէն
չօք չօք հզիյէթլէր չէքիպ , հա
ճէթ կէթիրմէտիլէր :

Իմոխ՝ պու անարժան գուլուն
տախի՝ պու չարչարանք իջինտի
սանա՝ սըղըմէտըր . քի ասլա դօր
գում հօ՛ք տաւր : Այլ տը միա
ծին որդի , սէն քի պիղըմ իջին
տիւնեայէ կէլիպ , կոյս մարիամ
ածածինտէն Թէն ալըպ ինսան
օլտուն . վէ օլ Թէն իլէ չարչա
րանք չէքտին , խաջա չքտըն ,
գան տեօքտիւն , հօլտիւն վէ տի
րիլտին : Այն կէօյէ համբառնալ
օլտուղուն կիւնտէ , առաքեալա
րա ումուտ վէ գումվէթ վերտին
քի՝ պէն տայըմա սիզտէ իմ :

Իմոխ՝ պու անարժան գուլուն
տախի՝ գումվէթլէր վէր քի՝ պու
հզիյէթլէրի չէքմէկէ գատըր օ
լամ : Թա քի՝ սէնտէն խապէրսիզ
իլ

օլուպ՝ փութա թափանլար՝ պու
աղիմ գուվլեթլերի կեօրիւպ ,
սէնին սբ հաւադքընա մութի օ
լալար Սէ պու միլլեթի կուպ
պաշուքտան խեղաս էյլէ տէմի
փէք չօք նիաղ էյլտի :

Սէ եէտի կիւն թէմամընտա՝
էնտիրտիլէր սբ գրիգորու , վե
թգրուն էօյիւնէ կեթիրտիլէր
Թագըր ճէվապ էթտի քի , սանա
էտէճէյիմ էյլէքլէրէ պետէլ ,
էյիմիքի ահմաք օլտուղուն իչին
պու էղիյեթլէրէ նայիլ օլտուն :
վէ տահա նէչէ պեօյլէ էղիյեթ
լէր իլէ էօլտէն կերէք տիր :

Պարիգոր ճէվապ վերտի քի , պէն
էվէրիմ քի պիր կիւն էվէլ պու
թէնտէն չքայրմտա , երկնային
փառքընա կիտէյիմ : հէմէն նէ
թիւրլի էօլիւմ վերէճէք խէն ,
սեօյլէ քի էթսինլէր տէտի :

Տրդատ ճէվապ վերտի , սէն սան
մա տէտի քի պէն սէնի հարպիճէ
իթ
էօլ

Էօլտիւրսէմ կերէք թի գութ
Թուլասըն: Խայր: Տաճա չօք
Էղեյէթլէր չէքէն կերէք տիր:
զէրի պիզիմ ածլարըմըզա հէրնէ
ալչաք սեօզէր սեօյլէտին իսէ,
օնլարը հէփ չքարսամ կերէք տիր
Խ-չի-հճի Զարչարանը տըր:

II Է պույուրուութի, իքի Թօմ
բութ կէթիրիպ՝ այեադլարընը
իչինէ ալտըլար. վէ օ գաւտար սըք
տըլար թի, պարմաքլարընըն ու
ճունտան հէփ գան սաչարըտը:
Տրդատ ճէվապ էթտի թի՝ հիչ
տույեարմըսըն գրիգորիէ:

Պրիգոր ճէվապ վէրտի թի՝ պա
նա շինտէն կէրի ալլահմտան
գուվէթլէր վէրիլտի՝ թի ճիւմլէ
նին խալիգի տիր. կեօրիւնէնլէ
րին վէ կեօրիւնմէղէրին:

(I) Լթի՝ քէնտինէ Թէվէքթիւլ
օլան գուլլարընա, սապր ու գու
վէթ իհսան իտէր:

ՏԵՕՐԻՒՆԻ ԶԱՆԿԱՐԱՆԻՐ ՊԵՐԵ

() Լ տէմ ԹԳՆՈՐ ՔԵՐՈՄԱՆ ԷԹ
տիքի՝ ԹՕՄՐՈՒՔՄԱՆ չքարըպ՝
տապանլարընա ուզուն Էքսերլեր
չաքտըլար։ Վէ Էլինտէն դուԹուպ
աշաղը Էօքարը կէզտիրտիլեր։
քի այեադլարընտան դանլար սա
չուգ, Էերլերի պոյեա՛ր ըտը։

Տրդատ Խսթի՛Տգա Էտերէք ճէ
վապ Էթտի քի, դը՛րիգոր, պո՛ւ
մուտուր սէնին ալաճընըն կէօ
րիւնմէզ իշլերի օքի սէն կէօ
րիւյեօյսուն։ Պրիգոր ճէվապ
վերտի քի, կերչէք տէտին պէլի
պո՛ւ տուր։ Օ Էրէ նի՛ճէքի պիր
ԹօՏու՛մ Էերէ Էքիլտիկի զաման
պիր զայի՛Ք նէսնէճիլք տիր, լա
քին պիթտիքտէ՛ տալ լը պուտաք
լը պիր միւ՛Տթէշէ՛մ շէյ օլուր։

() նուն կիպի՛ պու շինտիքի մէ՛Տ
նէթլեր՝ վէ աղըրլար վէ աղա
մաքլար՝ Տէփ ճիւ՛մէ շաղլըղա
Թէպտիլ օլսալար կերէք տիր։

Լ

ՊԵՆ

ՊԵՆԻՆԻ Զարգարանից քրք :

Տրդատ պու սեօղլէրի մէզադ
էտիպ' պույուրտու քի, էօյլէ
խսէ' վո'ւրուն շունուն աղւամաք
եհրինէ քի' սօղլա քէնտիսինէ
շազլըք կէլէ : Ա Է օլ տէմ միւ
պարէք կեօղլէրինէ սիլլէլէր իլէ
ջարվըշտըմաղա պաշատըւար :

Տրդատ ճէվապ էթտի քի, գըրի
գոր, աճապ տէտիկին շազլըք
պո'ւմու տուր : Վրիգոր տէտի,
պէլի պո'ւ տուր : Ղերէ պիր րէնճ
պէր եա'գըն սըճագտա վէ աջըք
տա եօրուլուպ թէրլէմէյինճէ,
գըն օթուրուպ րաճաթ օլամազ :
Տրդատ պու ճէվապը թէքրար
խթիճա էտիպ, Տօշունտու էօյլէ
խսէ' նէլէ քի պունտասըն Տէմէն
ջալըշքի' կիտէրսէն' օնտա րա
ճաթ օլտսըն տէտի : Ա օշ' տրդատ
մէզա'դ ըլա սեօյլէտի, լաքին կէր
լէք էօյլէ տիրքի, պունտա եօրու
լան' օնտա րաճաթ օլուր :

Ի

Ը

ԼԼԵՆԵ Զարչարանից Կրք :

Ա Է պույուրտու քի , աղբասը
իւստիւնէ եաթըրըպ , պաղընը
մէնկէնէ յէ սըքարըւար : Վէ Թուգ
ուլա պուայը սիրքէ իլէ գարըշ
տըրըպ՝ գամը՝ շըլա պուռնուռնտան
եգբարը իւֆիւրտիւլէր : Վի օլ
քէսիկն շէյլէր գաֆասընա չը
քըպ , աղնա՝ քի օլ ազիգ գրիգոր
նէ՝ տէյնի սըքլէթտէ իտի :

ԼԵԿՈՆԻ Զարչարանից Կրք :

Ա Է օնտան սօղրա՝ օլիւր Թու
լում Թօրպանըն իջինէ քիւլ
տօլտուրումպ՝ պաղընա կէջերտիլ
վէ Թօրպանըն աղղընը պաղըլա
լար քի , սօլուք ալըպ վէրտիքշ
քիւլ աղղընտան պուռնուռնտ
իլէրի կիտէ : Ա Է օլ չէքիլմէ
ճէք էզիյէթլէր իլէ՝ ալթը կի
թամամ գալսըքտան սօղրա ,
դատ պույուրտու քի էօյիւնէ
Թիւրտիլէր : Ա Է կիւլիւմսիւն

իլէ ճէվապ էթտի քի, է'յ գրիգոր
աճապ տէտիկին արքայութիւն
տանձը կէլիեօրսուն: Գրիգոր
տէտի, պէլի օնտան կէլիւրիմ:
Օ էրէ ջիւնքի ալաճ պէնի պու
ճէֆալարը ջէֆմէկէ լայրք կեօր
տի, օ արքայութի պանա շինտէն
կէրի հազըր տըր. օնա հիջ ապա
շիւպհէմ եօք տուր: Թէն իլէ տա
հա վարմամըմ լաքին, ճանըա
տայըմա կեօրիւր շաղօլուրում:
Տրդատ օլ տէմ մուրտայրալ, հո
շունտու փէք էյի տէտի:

Սէիշիճի Զարհարանը որք:

Ա է պույուրտու քի, պաշաշա
ղը Թէքրար աստըլար. վէ օթու
րալ, եէրինէ խունու գօյուպ
Թուլումուլա գառնընա սու տօլ
տուրտուլար, քի գառնը Թու
լում կիպի շիշտի: Ա է Թէքրար
էօ լիւնէ կէթիլիպ տէտի. է'յ գրի
գոր՝ նէ տէրսին, կուռք լարըմըա

սէճտէ հտէրմիսին , քի ճիւմէ
միգէ սաղլըք վէ շէնլըք տիրլէր .
եօքսա տաճա հզըյէթլէր չէքէր
միսին : Վրիգոր ճէվապ վէրտի
քի , պէն ամենամբ Լորրորդուի
և մի Լճուիթի օլան ալլաճըմա
սէճտէ հտէրիմ . զէրէ օ տուր
ճիւմէմիգին սաճապը սաղլըղը
վէ շէնլէյի : Սէ օլ սէնին (Տէ
Թասընա Թեօպէ) ալլաճ տէտի
կին կուռքլարը՝ նէ գապուլ էթ
միշիմ , նէ հտէրիմ :

Տօգոսդուհնճու Չարչարանքը արբ :

Սէ օլ տէմ Թէքրար պույուր
տու քի՝ իքի գօլլարընտան աստը
լար . վէ տէմիր փանջալարլըա օլ
միւպարէք Թէնինի օլ գատար գա
զըտըլար քի , քէմիք լէրի կեօրիւ
նիւպ , եհրիւղի գանա պօյանտը :
Տրդատ օլ է՛վէլքի տէտիկինի
Թէքրարլայըպ ճէվապ էթտի քի ,
էյ գրիգոր՝ տէտիկիմի հտէրմիսին
ԼԵ ԵՕՔ

Եղբս ա տաճա Եօրու լուրմուսուն:
 Ղ. ըրիգոր ճէվապ Էթտի քի, պէն
 նիճէ քի տէմիշ իմ, ալաճըմը
 (խէթասընա թեօվպէ) ինքեար
 էտիճի տէկիլիմ: Վէ շէթանըն
 թալիմի իլէ եափըլան փուլա
 ըրնա թապի օլամամ: Պէնիմ ալ
 լաճըմ պէնի պու միճնէթլէրտէն
 գուլթարմաղա գատըր տըր:
 () քի սէնի վէն սէնկիպիլէրի
 ճիհէնտէմին սեօյիւնմէզ աթէ
 շինէ գարկ էյլէսէ կերէք տիր:
 քի օլ սէնի եարատան ալաճընը
 քէնտին ինքեար Էթտիքտէն սօղ
 ըա, դայրըսընըտա սանա պէյղէթ
 մէք խտէրսին: Տրդատ ճէվապ
 Էթտի քի, աճէպ հանկը ալաճ
 տըր օ քի սէնի պէնիմ էլիմտէն
 գուլթարսա կերէք տիր • վէ
 եախօտ պապըսընը ճիհէննէմին
 սեօյիւնմէզ քէսկին աթէշի իլէ
 գարկ էյլէյլպ՝ Էպէտի եաքսա
 կերէք տիր:

() Կոռնելիոս Զարչարանյը որդի :

Ա Է պուշուրաու քի , տէմիր
տէն չալը Թիքէնլէր եափտըլար .
էօյլէ պիր շէյ . քի՛ Տանկը եանընա
տիւ շէ , եօքարըսը սիւլի կէլը :
վէ կէթիրիպ եէրէ եայտըլար :
վէ օլ աղիզին չըպլագ Թէնինի
օ տէմիր Թիքէնլէրին իւստիւնէ
օլ դատար եօվարլատըլար քի ,
միւպարէք Թէնինտէ աօլա սաղ
եէր գալմատը : Ա Է էրթէսի կիւն
Թէքրար տրդատըն էօյիւնէ կէ
Թիրտիլէր : Տրդատ ճէվապ էթ
տի քի , փէք շաշայեօրում քի ,
պուգատար իսկէնճէլէրէ տայան
տըն գալտըն էօլմէտին . վէ էօլ
մէտիկինտէն մատէ , տաճա ճէ
վապաա վերիեօրսուն : Վերիգոր
ճէվապ վերտի քի , պէնիմ սաղ
գալտըղըմ քէնտի գուլլէթիմտէն
տէյիլ տիր , իլա ալաճըն Տէք
մէթինտէն տիր . քի սէն կեօրիւպ
Է պի

պիլէսին քի՛ պիր ատամ ալահըն
մուհապպէթինէ կեօնիւլ վեր-
տիքտէն սօղըա, պիր շէյ եօքտուր
քի օնու օ՛ սէվտատան այրումաղա
գատըր օլա՛ վէ ալահըն պու գա-
տար հէ.քմէթինի կեօրիւպ՝ սէն
կիպի ինանմայեանլար՝ գըեամէթ
կիւնիւնտէ պեօյիւք հիճապ
շէ.քսէլէր կէրէք տիր ։

() Խաղրիմի Չարհարանդ արք ։

Տրդատ Թէքրար խշմա կէլիպ՝
պուլլուրտու քի , իքի Թանէ
տառ տէմիր գօվա եափտըլար ։
վէ տիզլէրինէ կէջիրիպ՝ աղըր չէ
քիչէր իլէ օ՛ գատար վուրտու-
լար քի , օլ տէմիր գօվալարըն տիպ
լէրի՛ միւպարէք տիզլէրինէ տայ
եանըպ , տիզլէրինին գափաքլարը
այրըմ այրըմ այրըլտը , վէ էօյլէ
ճէ գալտըլպ աստըլար քի , տիզ
լէրի փարէմ փարէմ օլա ։ Ա՛
իւգ կիւն էօյլէ ասըլը գալտըք-
լը

տանս սօղըա, Թէքըաւ տրդատըն
էօյիւնէ կէթիրիւ տուրտուր,
տուլար: Տրդատ ճէվապ էթտի
քի, գրիգոր, կեօրտիւն մի՛ քի սէ
նին օլ հաւա ումուտլարըն՝ սէնի
էլիմտէն գուրթարմաղա գատըր
օլաւատըլար: Վրիգոր տէտի,
հաւա ումուտ՝ սէնին ումուտլա
րըն տըր. քի, պէնի պու գատար
իսկէն ճէլէր իլէ գօրգուտուպ՝
սանա ույտուրմաղա գատըր օլա
մատըն: Նէ էգըյէթ վէրտին իսէ՝
ալլահըն գուվվէթի իլէ տայեան
տըմ տուրտում: Ա է օլ պէնիմ
գաւի ումուտում իչին՝ քէնտիմի
պու էգըյէթլէրէ վէրտիմ:
Օ էրէ՝ կէրէ. քթէզ կէրէ. ք կէճ,
պու Թէն պօղուլաճաք տըր: վէ
կէլիւ ուստատլար ուստատը՝ օլ
պօղուլմուշարը եէնիլէսէ կէ
րէ. ք տիր: Ա է հէր. քիմի քէնտի
օրէնքինտէ պուլուրսա, օնլարը
ճանըլա Թէն իլէ էօյլէ շաղէթսէ
ԼԹ կէ

կերէք քի, տիւիլէ սեօյլէնմէք
միմքին տէյիլ տիրո՞ Վ Է հերքիմ
սէնին կիպի աօիլիքտէ պուլուր
սա, օնլարը ճանըլա Թէնիլէ ճի
հէնտէմին սեօյիւնմէզ աթէշինէ
աթսա կերէք տիրո՞ () Է տէմ տըր
դատ գայէթ իլէ գազէպէ կելիպ
տէտի, սէնին ալլահըն պէնի եհ
նիլէմիշ եհնիլէմէմիշ պանա հա
ճէթ տէկիլ տիրո՞ լաքին՝ սէնին
կիպիլէրի սեօյիւնմէզ աթէշէ
կեօնտիւրէճէք տիր տէտիկին ի
ջին, պէն սէնի պուլնտա սեօյիւ
նիւր աթէշ իլէ եաքայլմտա,
պաքայլմ սէնին ալլահըն պէնի
սեօյիւնմէզ աթէշ իլէ նիճէ
եաքսա կերէք տիրո՞

Օնիլինճի Զարհարանիլ գորք :

Վ Է պուլուրտուքի, տէմիր սաճ
ըլա գուրչուն էրիթտիլէր
վէ աբ գրիգորու օթուրտուպ
օլ էրիմիշ գուրչունու առ կիպի
ի

իւստիւնէ տօրտուրտութեալ քի՛
պիւսպի թիւն թէնի գալուրտու :
Ա՛յ օնտանտա հօրմէ յիս՝ ալուհա
աղօթք էտէր իտի . վէ հէր սօր
տուգլարընս՝ հարպի ճէվապ վէ
ըիր իտի : Ա՛յ տրդատ զէյնա
տէլէրճէ թաճիւպ գալուր , այ ա
տամ տէտի , պէն անթըք շաշտըմ
սէնին շինտիյէտէք տալ գալուր
ղընա . պու գատար իսկէնճէլէր
տէն նիճէ գուրթուրտուն տա
հօրմէտին : Պօրիգոր տէտի , պէն
սանա էվէրտէն տէմէտիմ մի քի՛
ալուհա աղիմ իլշան՝ քէնտի գուլ
լարընը էլտէն գօմաղ . վէ սէն
ճիլէյին ասի գուրլարընը ու
թանտըրըք :

Ա՛յ Պօրիգորա իսկէնտա
ալաքէլալը ողջ :

Ա՛յ տրդատ գայէթ իղէ ալթա
կը գալուր , աճէպ տահա նէշէ
քիլ վէ նէ թիւրլույ իսկէն
իսա ճէ

Ճէլէր հտէյիմ տէյի Քիբիրտէ
իբէն , իջ հալգընտան պիրիսի՝
տըրդատըն հօյիւնէ կէլիպ , փա
տիշահըմ պիլի՛րմիսին քի պու

Վրիգոր քիմ տիր տէտի ,
Տրդատ ճէվապ էթտի քի՝ էօ՛ք
պիլմէմ : Փա՛տիշահըմ տէտի ,
պու Վրիգոր՝ սէնին պապանը
հօլտիւրէն անակըն օղլու իմիշ :
պու գատար զաման տըր քի պիզ
տէ՛ իտի , պիզ տահա պիլմէզ իտիք
Հայոց մէմլէքէթինի վէրան էթ
մէկէ սէպէպ՝ պունուռն պապասը
օլմուշ տուր : Սմտի փա՛տիշահըմ
չիւն քի պու առամ օ՛ զալըմ գան
լընըն օղլու տուր , պունա կիւ
նէշի՛ տախի կեօստէրմէք ճայիզ
տէյիլ տիր տէտի :

Տրդատ պու ճէվապը տիյնէյիպ՝
եա , չիւնքի պէօյլէ իսէ՛ կեօ
թիւրիւն արտաշատ գույուսու
նա աթըն կիթսին քի գուրթու
լալըմ տէյի Քէրման էյլէտի :
խք

Ս է օլ գույու հօյլէ պիր գա
րանլըք չուքուրուտու քի , նէ'
գատար գաթլէ վաճիպ՝ մէսէլա
սիճիլ օլմուշ դանլը խըրսըզ վա
րըսա , օ' գույու եա աթարըլարըտը .
վէ ատընա խորվիլիպ տէրլէր խոխի ,
քի՝ տէրին չուքուր տէմէք տիր .
վէ իշինտէ հօյլէ ազկըն երլան
լար վարըտը քի , ինսանը օ սա
հաթ եօղ հտէրլէր խոխի :

Խմտի օ ազիզ գրիգորու՝ օլ գա
տար օնիքի իսկէնճէլէրտէն վէ
տահա կեօնէ՛ կեօնէ՛ հզիյեթլէր
տէն սօղըա՝ քի թամամ իքի երլ
օլտու , կեօթիւրիւպ հլ այեադ
պաղլը՝ օլ արտաշատ գույուսու
նա աթարըլար : Ս է գույունուն
տիպինէ հնտիքտէ , օլ ազկըն եր
լանլար՝ կէլիպ ազիզ գրիգորուն
տապանլարընը եալարլարըտը .

Ս է օ՛ կէճէ հրեշտակ այ՝ պիր
տուլ տիշէ հլիյէ կեօրիւնիւպ ,
ֆալան գույուտա ալլահըն ազիզ
խֆ մագ

մագպուլ գուլարընտան պիր
քիմնէ վար տըր, կիւնտէ պիր էք
մէք կեօթիւրիւպ օլ գուլուեա
աթասըն տէյի էլպէթ Թէնպէհ
էյլէտի • վէ օլ Թէնպէհ իւզըն
կիւնտէ պիր սօմուէն կեօթիւ
րիւպ օրայեա աթարըտը •

Ս է ալլահըն աղիմ հէքմէթի իլէ
օնիւլ սէնէ օլ զալլամ ազիլն զէ
հերըն աթտէրլէնմիշ իլանլարըն
իլինտէ սաղ էսէն գալու •

Ս է կեօր քի օլ գարանլէք ի
լինտէ օ' աղիլի սուսուզ սագ
լայեան ալլահ էքմէքսիլտէ սագ
լամաղա գատըր տէյիլ մի իտի,
ամէննա, նէ սեօզ • ճիւմլէ շէյէ
գատըր տըր: լաքէն էյլէ էթմէ
սինտէ հէքմէթլէր վար տըր • քի
պիզէրէ մալիմ տէկիլ տիր •

Ս է կեօյիւն տեօրտիւնճի գա
թընտա օլան հըշտիլարտան
ալլահ աղիմ իլան պիր հըշտաի
Թայըն էթմիշ իտի քի, հէր կիւն
իւր

կելիպ օլ ազիզ իլէ մուհապպէթ
էտիպ միսիթարեւէ տէր իտի :
Հաթտա՝ սուրբ համբարձումուն
տեօրտիւնճի կիւնիւնտէ օ ազիզ
մէլէք կէլմէտի . վէ էրթէսի կիւն
սբ գրիգոր սօրտու քի՝ եւ ազիզ
հրեշտակ այ , տիւնքի կիւն նիճին
կէլմէտին , ասլը նէ իտի :
Հրեշտակ ճէվապ վէրտի քի ,
եւ ազիզ գրիգոր , միածին որդի
յս քո է Քէնտիմիզ կեօյէ համ
բաւնալ օրտուղու զաման՝ տօ
գուզ կիւնէտէք հրեշտակարն
իչինտէ՝ կիւնտէ պիր դասընտա
է յլէնիպ , ճիւմլէմիզի միւպարէք
ճէմալի իլէ մէսրուր էյլէտի :
Սէ օնտան սօղրա պիզէ ատէթ
գալոր քի , հէր երլ օ՝ տօգուզ
կիւն աշտսընտա՝ կիւնտէ պիր
դասըմըզտա ազիմ ճէնլիքլէր օ
լունուր : Սէ ճիւնքի տիւնքի
կիւն համբարձումուն տեօր
տիւնճի կիւնի իտի՝ սըրա պիզիմ
իւն
օլ

օլմաղըլա՝ ազիմ շէնլեքիմիզ վա
րըտը. օլ սէպէպտէն սիզլէրէ կէ
լէմէտիմ. Սէ սբ գրիգոր պու
ճէվապը իշիթտիքտէ՝ իւզիւնիւ
էէրէ գօյուպ՝ ալլահ Տազըէթ
լէրինէ գոհութիւն վէրտի քի՝
օ կիզլի սըրը օ կիւնէտէք քիմսէ
պիլմէմիշ իքէն, ամուլթիւն
քէնտինէ պիլտիրտի.

Սէ տրգատ օլ ազիզի գույու
էա ամտըքտան սօղըա, ճիւմ
լէ էյեալէթլէրինէ Փէրմանլար
էազտը քի, Փէրմանըմ վուսուլ
պուլտուքտա՝ ճիւմլէնիզէ մա
լիմ օլա քի, սիզ Տէփսինիզ պի
լերսինիզ քի՝ պու ճիւմլէ էյեա
լէթիմիզին շէնի շէնլիկի՝ պու
կուռքլարըն գուլլէթի իլէ տիր.
իմտի ճիւմլէնիզ թիւրլիւյ թիւր
լիւյ փէշքէշէր վէ գուրպան
լա՛րըլա Տէր սէմթինիզտէ պու
լունան կուռքլարա ըրայէթլէր
էտէսինիզ. Սէ էկէր գապուլ
իւզ

Էթմէյէն քիմնէ պուլունուրսա,
միւհքէմ հաքընտան կէլմէք իջին
Քէրմանըմ օլմուշ տուր:

Ն, իճէ քի պէն՝ տայըմա խըզմէ
Թիմնէ օլան սէվլիւլի ատամըմը
ասլա հիջ հսիրկէմէյիպ, կուռք
լարըմըղդ գապուլ էթմէտիկի ի
ջին՝ Թիւրլիւյ Թիւրլիւյ իսկէն
ճէլէրտէն սօղըա՝ էլ այեադ պաղ
լը արտաշատ գույուսունա ակժ
տըրտըմ քի, ճիւմէն օ միսիլլի օ
լանլարա սէպէպ ի նասիհէթ օլա:
Ա, է տահա պունա կեօրէ չօք
սեօզլէր եազարըղդ:

Ա, է քէնտի տրդատ օնտան սօղ
րա՝ պապասընըն քէնինի միւհ
քէմ ալմաղ իջին՝ չօք չօք ապէր
ճէմ հտիպ՝ պարսից մէմէքէթի
նի պօզուպ երքըպ վէրան էթ
մէքտէ իտի: Թա քի գուվլէ
Թինի հեր հեալէթտէ, ըումտէ
վէ հինտտէ վէ տախի գայըղ եհր
տէ նապլ հտէրլէր իտի:

Խէ

ԱԷ

Սուրբ Հովհաննէս Կոյստան, Վէ մ
 Գալիանէնին՝ ապիշ էօլառչ լաբր իւէ՝
 Հոմարտան Գալոյ, սաւրբ Լըթածին
 Եւրիէ Կէւհէրէ, Վէ Տրոյ Բագա
 Հոբարտան՝ Լահարտի օլառիւալալը
 Լագլ օլառուոր:

Ը զամանկարտա դիօկլէ
 տիանոս րումիստան Թա
 գաւորու՝ Ճէմի մէմլէքէթինէ
 Թասվերճիլէր Կեօնտէրտի քի,
 Նէրէտէ պիր կիւզէլ գըղ պու
 լուրլարսա, սուրէթ ու էնտամընը
 Եազալար • քի հանկըսընը պէյէ
 Նիրսէ՝ քէնտինէ կին էյլէյէ:
 Սէ Թասվերճիլէր Կէպլայ Եա
 զալքէն, հռօմա սէմթինտէ Եա
 պան Եէրտէ տաղ արասընտա պիր
 կուտանաց վանք պու լտուլար •
 Վէ զօռուլա իչէրի կիրիպ կեօր
 տիւլէր քի, պիր աղ ճըգնաճոր
 գըղտըր գարալար կէյիպ աղօթք
 Ետէրլէր իտի • Վէ իչլէրինտէ
 Դ խը

պիտ գըղ վարըտը քի՛ կեօրտիւք
 լէրի կիպի Տէյրան օլտուլար :
 վէ օ սահաթ Թաավիր ու էնտամընը
 եազըպ Թգրա կեօթիւրտիւլէր :
 Ս է գիտկղէտինոս կեօրտիւքտէ
 ագըլ սլաշընտան փէրիշան օլտու :
 վէ օ սահաթ տիւկիւն Թէտարի
 քի կեօրիւլսիւն տէյի Փէրման
 էյլէտի : Ս է վանքըն իջինտէ օ
 լան աղիզ կոյսլար պու էհվալի
 պիլտիքտէ, պիր եէրէ ճէմ օլուպ
 աղաշարաք աղօթքա տուրտու
 լար : վէ չօք եաշլար տեօքիւպ
 ուլ տը ամ՝ պիզի պու փորձու
 Թիւնտան խէլաս էյլէ տէյի
 աղահա նիաղ էթտիլէր :
 Ս է աղօթքլարըն Թէմամ էթ
 տիքտէ, գալքըյ օրատան Փիրար
 էթտիլէր : Տէյիլքի էօլմէքտէն
 գօրգարլար ըտը , իլա օլ կուա
 պաշտ Թագաւորոն տիւնեալըք
 նիէթինտէն քէնտիլէրինին փաք
 լըքլարընը գուրթարմաք իջին :
 Գ խԹ վէ

Ս Է օլ զայիՔպէտէն ազիզըէք
կոյսլար զայիՔ կէ յիմէրի իլէ՝
էօյլէճէ տաղլար չեօլէր աշա
րաք, եուրտսուղ մէքեանսըզ գա
լարաք, կէլտիլէր հայոց սէմթի
նէ տիւշտիւլէր: Ս Է տուրաք
եհրլէրի օլմայրաւ, էջմիածին սէմ
թինտէ պաղլար արասընտա՝ էս
կի զամանտան եափըմըշ պիւր շի
րէխանէ պօլուպ, աճ սուսուղ
եաթաքսըզ էօրթիւսիւղ՝ օրա
ճըքտա սաքին օլտուլար:

Պ աշլարընըն ատը Վայիանէ,
վէ պէկէնիլէն կոյսուէն ատը
հիփսիմէ տէնիլմիշ:

Ս Է պուշլար նէ՝ իլէ կէջնիւր
իտի տէրսէն, օլ ազիզլէրին պի
րիտի սըրչա պուշմուքլար եափ
մագ պիլիւր իմիշ. կիւնտէ եափ
տըղընը կեօթիւրիւպ շէհիրտէ
տաթըպ, օնա կեօրէ էքմէքալըպ՝
հէփիտի օնուշլա կէջնիւր իմիշ:
Լճէպ հիւ Քիքրիմիզէ կիւրէր մի

պուճնարըն հեր պիլի՝ քիմի փա
տիշահ սօյուճ, քիմի պէյլա
տէլէր սօյուճնտան իմիշ:
Ա՛հ դիւղէտիանոս տիւկիւն
Թէտարիքին Թէքմիլ էտիպ, ա
զիմ սալթանաթլարըլա գօջուլա
ըըն եօլատոր քի՛ օլ ազիղ հօիփ
սիմէյի իզէթլէր իլէ կէթիւրէլէր:
Ա՛հ վարըպ վանքա կիւրտիքտէ՛
կեօրտիւլէր քի ապլա հիշ քիմսէ
եօք. շաշտըլար մաթ օլտուլար.
պու նէ է հվալ տըր տէյի պիրպի
ըինէ կէչտիլէր: Ա՛հ Թագաճոր
իշիթտիքտէ՛ պաշընտա ագըլ գալ
մատը. վէ գայէթ գաղէպէ կէ
լիպ՝ Թէ՛զ պուլունսուն տէյի
խըլմ էյլէտի: Ա՛հ պիւթիւն
մէմլէքէթինի չալքայըպ պուլա՛
մատըքտան սօղրա, խապէր ալ
տըլար քի, հայոց սէմթինէ ֆի
րար էթմիշէր: ()՝ Լսահաթ դի
ուղէտիանոս՝ տրդատ Թֆրա՛պու
սուրէթտէ պիր նամէ եազոր:
Ծա Պէ

Սէնիմ սէվկիւլէ գարտաշըմ
 տրդատ Թագաւոր քի սէնսին ,
 սանա մաշիմ օլա քի , պու քրիս
 տոնեալարըն մէլանէթի գաթը
 չօք օլտու պիզէ . Թա՛ քի օսան
 տրտըլար պիզէ : պիզիմ գլըճըմըզ
 աշընտը , պուճըար էօլմէքսէն օ
 պանմատըլար : նէ՛ գատար իսկէն
 ճէ էթտիք իսէ՛ օ՛ գատար ազ
 տըլար . Սեօզիւմիւն էնճամը
 պո՛ւ տուր քի , իչլէրինտէն պիր
 գըզ կեօրիւպ՛ քէնտիմէ ալմօք
 նիէթինտէ իքէն , պուճա՛ պիլէ
 իհանէթ էտիպ՛ էլիմտէն գաջըր
 տըլար : վէ շիմտի իսապէր տըտըմ
 քի՛ սէնին մէմլէքէթինէ կէլ
 միշլէր տիր : Խմտի պէնիմ գար
 տաշըմ՛ մուգայէթ օլուպ արա
 եասըն . վէ պուլլուրսան , իստէր
 քէնտին սանա ալ , իստէր պանա
 կեօնտէր . իք իսի՛տէ մագպուլլո՛ւմ
 տուր . հէմէն պէնի ութունտըրմա :
 վէ տէվլէթ իլէ սաղ օլասըն ,

Տրդատ պու Նամէ յի զքուտու
ղու կիպի՝ շեքեար պուլմուշ
անձը միսալի՝ օ սահաթ հեր եա
նա փտեմէր սալըպ՝ Թէզ պուլմա
լըսընըլ տէ յի Քերման էյլէտի:
Ա է պիր գաջ կիւնտէն սօղրա՝
վարտըլար օլ տէտիկիմիզ վերան
ճա շիրախանէ իջինտէ՝ քի հայճա
հէճան տէնիլիր, օ ազիզ գզլարը
աղօթքտա իքէն պուլտուլար:
Լ լաճըն հէքմէթինէ ագըլ էր
մէզ. իստէսէ սագլամաղա՝ գա
տըր տէ յիլ մի իտի. նէ՛ քէլամ.
լաքին օ ազիզլէրին հաւատքը
նէ տէկնի մէթին օլտուղու պէ
եան օլսա կէրէք իտի. Ալիճէքի
երանէլի նք գրիգորուն օլաու:
Ա է պիզիմ հաւատքա կէլմէմի
զէ սէպէպլէր օլուպ, ալլաճըն
քէրէմլէրի՝ Թանկըրսըն Թանը
մայան դուլարընա իզհար օլսա
կէրէք իտի վէ տախի հէքմէթլէ
րի վար՝ քի անճաք քէնաթի պիլիգ:

Ի մտի՝ պու ազիզ ճգնաւոր գըղ
լարը պուլտուքլարը կիպի՝ Թագա
ւորա խապէր սալըպ՝ էքի կիւն
օրատա ալը գօտուլար : Ա է օ
էքի կիւն արասընտա՝ օլ կիւնէշ
սիմա ազիզ Տռիփսիմէնին սէյ
րինէ կէլմէտիք աճէպ պէկլեր
այեանլար դալտըմը : Վէ հեր
կեօրէն Թաաճիւպ էտիպ՝ հէյ
պէթտէ դալըրըտը : Իլա օլ է
բանէլի կոյսլար իւզլէրինի եհրէ
գօյուպ՝ ալա հազըէթլէրինէ
աղաչնք էթմէքտէն տինկմզլեր
խտի : Տր անձ՝ պիզի պու հեթա
նոսլարըն նէփաք նիյէթինտէն
էզատ էյլէ, վէ պիպիմ կուսու
թիւնումուզու պու պիղծ անօ
րէնլէքտէն սէն սագլա տէյի
դան եաշ տեօքէրլէր խտի :

Ա է չիւն խալք օլ երանէլի հը
ռիփսիմէնին կիւզէլլէկինէ շա
շըպ՝ Թգւորա նագլ էթտիլէր ,
Քէրման էթտի քի վարըն լիպաս
ծի

լա՛ր ըլա տօնատըպ՝ գօջույեա գօյ
ուպ՝ իղզեթլէր իլէ կեթիւրին:

Ա՛յ օլ տէմ վարըպ աղիզ հռիփ
սիմէյէ միւճտէ վէրտիլէր քի,
սէնի թագաւորումուզ քէնտի-
նէ լայիգ կեօրիւպ՝ թագուհի
սուլթանն օլաճաք սըն:

Լ՛զիզ գայիանէ պու ճէվապը
իշիթտիքտէ, նասիհէթէ պաշ
լայըպ՝ տէտի: Ա՛ր՝զըմ հռիփսիմէ
կեօղիւմիւն նուրու, Քիքը
էյլէ քի՝ նէշէքիլ տիւնեալը ք
փառքընը գօյուպ՝ քրիստոսուն
եօլունա կիրտին: Վէ քէնտին փա
տիշահ սօյունտան իքէն՝ պու Քա
բըրըղը ըատէթին իլէ գապուլ
էյլէտին: Վէ տահա պունա կեօ
րէ չօք սեօղլէր սեօյլէտի:

() Լ զէման աղիզ հռիփսիմէ
միւպարէք տիղլէրինի եէրէ
գօյուպ, ո՛վ տը ան, սէնտէն գօյըրը
քիմսէմ եօ՛ք տուր, ումուտում
սէնսին, պէնի տիւնեա չիւք ինտէն

խելաս էլ լէ տէյի ուղընն աղա
չանք էլ լէտի : Ս է պիւթիւն
օնուկն կիպի օ պիր աղիզ եօլտաշ
լարը տա աղօթք էտէրլէր իտի :

() Լ տէմ կեօքտէն կիւրիւթիւյ
իլէ սէտա կէլտի քի , ապա Տիւ
գօրգմայքնը , պէն սիղին իլէ
պիլէյիմ : Ս է օլ սէսին աղիւմ
կիւրիւթիւսիւնտէն՝ չօք քիմսէ
աթտան աշաղա տիւշիւպ՝ սէր
սէմ օլտուլար :

() Թալըք պու հալ իւղըն էքէն՝
վարտըլար Թագաւորա էհվալ
շու շէքիլ տիր տէյի նագլ էլլէ
տիլէր : Ս է տրդատ չիւն տույ
տու քի՝ օ աղիզին կամքը քէն
տինէ եպքըն տէկիլ տիր , դայէթ
գաղէպէ կէլիպ , Քէրման էթտի
քի , չիւն քի քէնտի տէվէթինի
Թանըմատը , վարըն սաջընտան
դութունտա՝ չէքէրէք սիւրիւք
լէյիւրէք կէթիւրին : Ս է վար
տըլար օ սահաթ սաջընտան գամի

տըլար Լորանելի հովիտիմէյի,
վէ իւղի իւստիւնէ չէքիշտիրէ
րէք՝ Թգէորուն սարայընա կէթի
րիպ՝ պիր օտայեա գափաթտըլար,
Սէ կինէ աղօթքա տուրուպ,
չօք աղաչանք էյլէտի։ Սէ տա
հա աղօթքտա իքէն՝ Թգէր կէլտի
իչէրի կիրտի։ Վէ սուրբ հովիտի
մէյէ էլ վուրուճաք, ալլահըն
գուվվէթի իլէ՝ եէտի սահաթ
մըգտարը օթաղէ նիհալ կոյս՝
Թագաւորուլա էլլէշիպ՝ օլգահ
րաման տրդատը պիր գուվվէթաիզ
չօճուք կիպի եէրէ վուրտու։
() քի՝ ըումիստան սէմթինէտէք
գուվվէթի նամ վէրմիշ իտի,
պուրաճըքտա՝ հէքմէթ ի խիւտա՝
պիր զայիֆ գըղա գուվվէթի եէ
թիշմէտի։ Վէ աղիմ հիճապ ըլա
տըլարը չօքըպ, հէրսինտէն նէ՝
հտէճէկին պիլմէզ իտի։
Պէրման էթտի քի՝ Թէզ վարըն
գայիեանէյի կէթիըին քի՝ քէնտի

չրաղընա՝ Թագա՛որուն կամքընա
նի՛չին գարշը տուրուրսուն տէյի
նասա՛հաթ էյլէյէ։ Ա՛ է երանե
լի գայիանէ՝ կէլտի գափունուն
էշիկինէ օթուրտու • վէ պաշ
լաոր նասա՛հաթ էթմէկէ։

Պէնիմ աղիզ գըզըմ վէ կեօզիւմ
նուրու հօխիսիմէ, տիւնեանըն
Քանի փառքընա ալտանմայասըն •
վէ էօլմէքտէն գօրգմայեասըն
տէյի՝ պու միսիլլի սեօզլէր իլէ
ջօք նասա՛հաթ էյլէտի։

Ա՛ է օրատա Քրէնկճէ պիլէնպա
ղը քիմնէլէր օլուպ, նասիհէթի
նէ՛ իւզտէն օլտուղունու իշիտիպ՝
օ սահաթ Թաշըլա աղզընա վու
րուպ տիշլէրինի տեօքտիւլէր։

Ա՛ է պաքտըլար քի՛ աօլա հաճէթ
էթմէյիպ՝ կինէ օ միսիլլի նասի
հէթլէր էտէր, սաչընտան դու
թուպ տեօյերէք տըշարը չէքտի
լէր։ Ա՛ է Թագ՛որ Թէքրար նօ
հօխիսիմէնին եանընա վարըպ՝

իւջ սահաթ դատար սահաշորք
տան սողրա, ալահըն լութփու
իլէ կինէ գուվէթլէնիպ, Թագա
նորու Թէքրաք սոյկուն գըեա
փէթ եէրէ՝ չալոր. վէ քէնտի
սարայտան տըշարը հոյլէ չըքոր
կիթտի՝ քի ասլա հիջ քիմնէ ալը
գոյեամատը: Ա, է կիթտի սուրք
հօիփսիմէ եօլտաշարընա՝ ալա
հըն գուվէթի իլէ օլ գահրաման
Թագանորու եէրէ չալորմ տէ յի
միւճտէ էյլէտի: Ա, է շաղ օլա
րաք տէտի, պու կիւն պէնիմ տիւ
կիւնիւմ տիւր՝ շաղ օլունուղ սիզ
ճիւմլէնիզ. գըզըլ գանլարա տօ
նատըպ՝ պէնի կէլլն էյլէ յինիզ:
Ա, է տահա պու եօլու պիր գաչ
սեօզ տէտիքտէն սօղրա, պիր
իւքսէք եէրէ չըքըպ աղօթքա
տուրտու. վէ իւզիւն եէրէ սիւ
րէրէք՝ կէճէ վագտինտէ աղօթք
տա իքէն, խաասալոր եէթիշիպ,
միւպարէք էլլէրինի արտընա

ԾԹ

պաղ

պաղլայրայ, տիւննի չքար տէտիւէր.
Վէ Տիչ գարշը գօմայրայ՝ չքարտը
քի քէստիւէր. Սէ օնտան սօղ
րա՝ էսկիճէ շալընը էյնինտէն
չքարըպ, էէրէ տեօրթ գազը ք
չաքտըլար. Վէ իքի էլննի իքի
այեաղընը՝ օլ գազը քլարա պաղ
լայրայ միւհքէմ կէրտիւէր. Վէ
պիր մուամ աթէշի իլէ պիւթիւն
թէնիննի եափ եափ եագըպ քէ
պապ էթտիւէր: () Նտան սօղրա՝
գուճաղընա իրի թաշար պրա
քըպ, պաղըսադլարընը տըշարը
տեօքտիւէր: Սէ ալաճըն գու
վէթի իլէ տաճա տիրի իքէն, իքի
աղիզ կեօզլէրինի օյտուլար:
Սէ օնտան սօղրա տախի՝ Տէր
քիմ փատիշաճըն էմդինէ գարշը
գօյարսա՝ պոււնուն կիւզի օլուր
տէյէրէք՝ միւպարէք թէնիննի
փարչա փարչա քէստիւէր:
Սէ օլ երանեղի կոյսուն ազիզ
եօլտաշարընտան օթուզ իքի ճան
կ

օնտա պուլունուպ , սբ կոյսուն
փարչա փարչա օլան ազիզ թէնինի
թօփրաղա գօմագ միւրատ էթ
տիքտէ , հէփսինի գլըճտան կէ
ջիրտիլէր : Ա Է օլ ազիզ լէր տախի
ճան թէսլիմ Է յլէտիք լէրինտէ
շէօյլէ տէտիլէր : Ա Է վտիք սէնի
եւ րէպպի , քի իշիտէսին նիազը
մըզը : Ե իւքիւրլէր օլսուն սա
նա , քի պիզի պու կիւնէ լայրգ
Է յլէտին : Վէ տախի պունուն կի
պի սեօզլէր իլէ՝ միւպարէք ճան
լարընը ալահա թէսլիմ Է թտիլէր :
Ա Է օլ ազիզ լէրին պիշիտի հաս
տա օլուպ՝ եօլտաշարը իլէ կէլէ
մէյիպ՝ օլ հնճանըն իշլինտէ եաթ
մըշ իտի : Վէ օնու տա օրաճըքտա
Է օլտիւրտիւլէր : Բի օլ տախի
շիւքիւրլէր Է յլէյիպ , գոհութի
սանա Է փէնտիմ , քի պէնիտէ եօլ
տաշարըմտան ալըրմայրպ , լուծ
փինէ լայրգ Է յլէտին տէյերէք
ազիզ ճանընը թէսլիմ Է յլէտի :

կա

վէ

Ս Է հրթհսի կիւն՝ սբ գայիա
նէի տախի՝ իբի ազիզ Եօլտաշը իլէ
տեօրտէր գազըղա պաղլայրա ,
Թօփուքլարընտան գամըշ գօյուկ
իւֆիւրտիւլէր . վէ օյլէճէ գու
զու կիպի շիշիւրտիքտէն սօղրա՝
տէրիլէրինի այագլարընտան մէ
մէլէրինէտէք Թուլում չքարտը
լար . Ս Է օնտան սօղրա , չիւնքի
ազիզ գայիանէ սբ հօփսիմէյէ
նասահթ էթմիշ իտի , օնուկ իչին՝
տիլլէրինի էնքսէլէրինտէն չէք
տիլէր . Ս Է տահա հիքմէթի պա
րի ճանլարը Թէնտէ իքէն , պաշ
լարընը քէստիլէր . Ս Է սբ գայի
անէ պու չարչարանքլար իչինտէ
ալլահա չօք շիւքիւրլէր էտիպ՝
չօք տուվա ու նիաղ էյլէտի . վէ
օյլէճէ նիաղ ու շիւքիւրլէր իլէ՝
ազիզ ճանլարընը Թէսլիմ էթ
տիլէր . Ս Է հրթհսի կիւն ազիզ
հօփսիմէնին վէ սբ գայիեանէ
նին վէ օ պիր ազիզ կոյսլարըն
կի

միւսպարէք թէն լէրինի՝ պէր եա
պան երէ չէքիւ, իթլէր էօյիւնէ
աթսըլար: Ա է ալլահըն հէք
մէթի իլէ, պէր հայվան եանլա
րընա վարամայըպ, օլ օք մարմին
լէրի կիւլլէր սիւմպիւլլէր կի
պի օրաճըքտա գալտըլար:

Տրդտարն Խօշօլ

Տասը պըր:

Պու ճիւմէ իշլէրտէն սօղ
րա, Տրդտտ ազիզ հօխսի
մէնին պի մէնէնտ կիւզէլլիյին
ֆիքրինէ կեթիրտիքձէ, ազիւ
գասէվէթլէր իլէ ահ էտիպ՝ տի
վանէ կիպի իտի: Ա է աթըր կիւն
միգտարի պու հալ իւզըն օլուպ,
օնտան սօղըա՝ սէվտասըն պիր ազ
տաղըթմադ իջին՝ ալ թէտարիքի
կեօրիւլսիւն տէտի: Ա է աթը
նա պինիպ աւա կիտէրքէն, գա
ֆիլէն արապասընտան տիւշիւպ,
ալլահըն իշմի իլէ օլ սահաթ
կի

տօմուզ օլուպ, գամըշ լըղա տօղ
 րու սէկիրթմէկէ պաշտօր:
 Այս պիւթիւն թէվապիսի տէլի
 օլուպ՝ էթտիքլէրինի պիլմէզլէր
 իտի: Պուհալ իւզըէ իքէն, պիր
 զամանտան սողրա, տրդատըն խոս
 րովիդուխտ օլան գըզ գարտա
 շընըն տիւշիւնտէ հրեշտակ այ
 պիր քիմէ կիպի կեօրիւնիւպ,
 թա՛ արտաշատ դույեուսունտա
 օլան պաղլը դրիգորու կէթիր
 մէյինճէ՛ սիզին տէրտինիդէ տէր
 ման օլմազ տէյի ճէվապ էյլէտի:
 Այս խոսրովիդուխտ՝ սապահ օլ
 տուքտա, իշխանլարա կեօրտիւ
 ճէկի կիպի նազլէյլէյինճէ,
 վաթիր կիւլիւշիւպ մէզաք էթ
 տիլէր քի՛ սէն թահգիգ տէլի
 օլմուշտուն. օնպէշ երլտան պէրի
 օնտա աստամը գալըր. օնու եր
 լանլար օ սահաթ եօղ էտիպ՝ քէ
 միքլէրինի՛ պիլէ գամամըշլարտըր
 տէտիլէր: Խոսրովիդուխտ տա՛հէ

Զիլ գալլայ՝ գայրը աղղղ աչամատը :
 () նտան սօղթա օլ հրեշտակ այ
 իւջ տեօրթ քէրէ տաճա կեօրիւ
 նիւայ՝ կինէ օ՝ Զէվապը սեօյլէտի
 լաքին խսրվիդուխտ՝ կինէ պէնի
 մէզաք էտէրլէր տէյի՝ ութան
 տղղնտան քիմսէյէ սեօյլէմէտի :
 Պիը կէճէ տաճա կեօրիւնիւայ՝
 գազէպ էթտի քի՝ էկէր պու տէ
 տիկիմի հալքա սեօյլէմէզսէն ,
 տաճա պէօյիւք պէլալարա օղ
 րարսընը : () տա նաչար գալլայ՝
 թէքրար ութնարաք նագլէյլէ
 տի : Սէ իշխանլար իշկթտիքտէ՝
 Քիքր էտիպ՝ պունտա պիր հէք
 մէթ օլմաք կէրէք տէտիլէր :
 Սէ օլ սաճաթ աճէլէ իլէ՝ ու
 լու քիմսէլէրտէն օտա աալը
 պիր իշխան իրսալ էթտիլէր քի ,
 վարա օլ արտաշատտա օլան գան
 լը գույեուտան՝ օլ աղղղ գրիգո
 րու էկէր սաղլսա՝ չքարըպ իզ
 զէթլէր իլէ կէթիրէ :

Սուրբ Գրիգորոս Խորեփրայոս

Հարարելալը ԹԵՐ :

Ահա վարդապետ արտաշատ շէհրինէ
կերտիքտէ, շէհերլիսի էհ
վալը տույեուլայ՝ օնլարտա կիւ
լիւշիւլայ մեղաք էթտիլէր: Վէ չօք
խալք՝ պաքալմ պու նէ էհվալ
տըր տէյի՝ պիլէ կիթտիլէր:

Ահա գույեուլնուլն աղղընա վա
րդայ՝ պիր ուղուլն իփ աշաղա սալ
տըլար . վէ օլ կիտէն իշխան ,
ո՛վ գրիգոր սաղմըսըն տէյի սէս
էյլէտի: Սուրբ գրիգոր ճէվապ
վէրտիքի՝ ալլաճըն լուծֆ ուքէ
րէմի իլէ սաղղմ. վէ ապըլան իփին
ուճուլնուլ գուլթուլայ սարստը:

Օլ տէմ ճիւմլէսի մաթ օլուլայ՝
պու նէշէքիլ Տէքմէթ տիր տէյի
պիրպիրինին իւղիւնէ պաքարաք
շաշա՝ գալտըլար: Իշխան նիտա՝
էյլէտի քի՝ եա՝ աղիղ գրիգոր ,
իփի գուլթ քի՝ սէնի եօքարը ճէ

քելլմ. զէրէ սէնին ալլահըն՝ սէ
նի պուրատան չքարմաղա՝ պիզէ
թէնպէհ էյլէտի: () Լտէմ երա
նելի գրիգոր՝ իփին ուճունու
դութուպ եօքարը չքտը: Վէ ա
զիզին թէնի՝ ելլանլարըն զէհիրլի
գօգուսունտան դուրում կիպի
գարալանմը՝ շըտը: () Լտէմ օլ ա
զիզ թէնինի եույուպ, վէ եհնի
էսպապլար կէյտիրիպ, ազիմ շաղ
լըքլարըլա ալըպ կէթիրաիլէր:

Ս Է վարըպ շէհիրէ տախիլ օլ
տուքտա, պագար քի՝ թֆուր
վէ թէվապիսի վէ շէհիր խալքը՝
հէփ տիվանէ օլուպ՝ հայվան կիպի
էթտիքլէրինի պիլմէզլէր իտի:
() Լտէմ ազիզ տիգլէրինի եհրէ
դօյուպ՝ աղլայեարաք աղօթք էյ
լէտի. վէ օ՝ սահաթ ճիւմլէսինին
ադլը պաշընա կէլիպ՝ պիրպիրին
տէն ութանարաք էսպապլարընը
կէյմէկէ պաշատըլար. վէ սուրբ
գրիգորուն այեաղընա տիւշիւպ
կէ մէ

մեղայ անտիւէր • Լորանելի դրի
գորիոս պուկլարը այեաղա տուր
տուրուպ՝ նէ եափարսընըզ, պէն
տէ սիզին կիպի ինսանըմ տէտի:
Աիզէ լազըմ օլան պու քի՝ սիզի
եարատան ալաճը Թանըյըպ,
օնա՛ սէճտէ հտէսինիզ:

Ա, է պու շէքիլ պիր գաջ տաճա
նասիճէթլէր հթտիքտէն սօղրա,
սօրտու նք դրիգոր քի՝ քս էֆէն
տիմիզին ազիզ նաճատակլարընըն
միւպարէք Թէնլէրինի նէրէյէ
գօտունուզ: Ա՛հ վապ վէրիպ տէ
տիւէր քի, էֆէնտիմ նա՛սըլ նա
ճատակլարը սօրարսըն:

Տէտի սուրք դրիգոր, օնլար քի՝
ալաճըն եօլունա շէճիտ օլուպ՝
սիզին էլինիզտէն էօլմիւշէր տիր
Ա, է ջիւն տույտուլար քի՝ նք
Տօխիսիմեանց կուսանաց իչին
սեօյլէր, Տարպիճէ վարտըլար
եհրինի կեօստէրտիւէր:

Լորանելի կոյսլարըն ազիզ Թէն
կը

Լէրինի աթուրքլարը կիւնտէն՝
սբ գրիգորուն կէլմէսինէտէ՝ք
տօգուշ կիւն օլմուշ իտի . վէ օ
տօգուշ կիւն արասընտա՝ ասլա
պիր ճանավար եանլարընա վար
մատը . նէ հայվան՝ նէ գուշ .
վէ օլ միւպարէք Թէնլէրի ասլա
գօգմամըշլար . () Լտէմ վարտը
լար Թիւրլի Թիւրլի լիպասլար կէ
Թիրտիլէր քի՝ քէֆին էտէլէր .
Սբ գրիգոր ճէվապ էթտի քի՝
շինտիլէք սիղին գումաշլարընը
սլու ազլիլէրին Թէնինէ քէֆին
օլմաղա լայըք տէկիլ տիր . վէ
կիւն օլա քի լայըգ օլալար .
() նտան սօղրա՝ հերպիրինի քէն
տիլէրին էսկիճէ շալընըն իչինէ
ալըպ՝ կեօթիւրտի օլ սաքին օլ
տուքլարը հնճանըն իչինէ իզզէթ
լէր իլէ կեօմտիւյ . Սէ քէնտի
սբ գրիգոր օ կէճէ օրատա սա
պահատաք աղօթք էյլէտի .
Սէ աղաչանք էտէրիտի քի ,
կիթ տր

ՏԻ ամ, սեն պու միլլէթէ քէ
րասէթ վերքի՝ սենին ազիզտէն
ազիզ իսմինի պիլլէլէր:

Ս է սապահ օլտուքտա՝ Թիգոր
վէ իշխանլար վէ գայրը խալք
լար՝ կէլիս սուլթ գրիգորուն՝
վէ օլ ազիզ կոյս նահատակլարըն
միւպարէք քէմբէլէրի էօյիւնէ
տիւշիւս՝ աղլաշարաք մեղայ տէր
լէր իտի: Սէ գրիգոր ճէվաս
էթտի քի՝ էկէր սուլթարընը
աք օլմագ, վէ տէրտլէրինիզ
տէրման պուլմագ իստէրսէնիզ,
սիզի էօքտան վար էտէն ալլահ
պիլինիզ: վէ Տէքմէթինի Քէքը
էտինիզ՝ Նիճէ քի՝ օլ ազիզ Տը
ռիփսիմէնին՝ ալլահըն գուվէթի
իլէ էթտիկի մէրտլիկի՝ սիզ կեօ
զիւնիւղ իլէ կեօրտիւնիւղ:

Ս է պանա օլան Տէքմէթի ճիւմ
լէնիզ պիլիրսինիզ քի, օ գատար
իսկէնճէտէն սօղրա՝ օնիւչ երլ
օլ գարանլըք զէմինտէ՝ վէ զա

լամ երևանլար իջինտէ տիրի գալ
տըմ. վէ ասլա հիջ Գօրգմատըմ.
Խմտի պունլարը հէփ Փիքը է
տիպ՝ Թանըյըն օլալահը քի ,
սիզի գարանլը քտան այտընլըղա
չքարտը . Ս է էթտիկինիզ եօլ
սուզլուղա փիւշման օլուն քի՝
ալահըն քերէմինէ լայըք օլասը
նըւ . Ս է տահա պունուն կի
պի չօք նասիհէթլէր էթտիքտէն
սօղրա , պաշտար ալահըն պերլի
կինի , վէ օնուն հէքմէթինի ,
տիւնեանըն էվէլինտէն ախըրը
նատաք օլմուշլարը վէ օլաճաք
լարը , վէ մարգարէլէրին կէլիպ՝
քսուն տիւնեայէ կէլէճէկինտէն
խապէր վէրտիքլէրինի , վէ քսուն
կէլիպ չարչարանք չէքիպ՝ պիզի
դժոխքտան դուրթարմասընը՝

հէփ նագլ էյլէտի .

Ս. լթմըշալթը կիւն Թամամ կէ
ճէ աղօթք էտիպ՝ կիւնտիւզ
քարոզ վէրիը իտի .

հա

ՍԷ

Առաջ Լ՝ Ըմբռնելու Կերպարան
Տեսիլն նազել օրոհանաբա

Ա լծմը ալծը կիւն թամամ
ընտա՝ սբ գրիգոր ճեվապ
էթտի քի, տիկնէ՛յինիզ՝ սիզէ ալ
լահըն պիր հեքմէթինի տահա
նազլ էտէյիմ: Պէն կէճէնին
եարըսընտա՝ սիզ ույքուտա իքէն,
վէ պէն՝ ալլահըն սիզէ էթտիկի
քէրէմէրի, վէ օլ աղիզ կոյսլա
րըն փառքընը Քիքր էտէրիքէն,
Քիւհալ պիր աղիմ կիւրիւլծի իլէ
կեօք իւզի աջըլտը: Ա է նուր
էհընէ պիր ատամ սէս էթտի քի՝
գրիգորիէ, վէ պէն օլ տէմ գոր
գումտան եէրէ՝ գափանտըմ:
Թէքրար սէս էթտի քի՝ եօքարը՝
պագ՝ քի ալլահըն հեքմէթինի
սանա կեօստէրէյիմ: Ա է եօքա
րը պագտըմ քի, կեօքտէն նուր
սաջըլլա, եէր իւզիւնէ եայըլտը:
վէ օլ նուրուլա պիլէ՝ եազ կիւ
հէ

նիւնստեքի կիւնէշ իջինստէ կեօ
րիւնէն թօզլար կիպի՝ հիսապսըզ
հրեշտակլար եէրէ էնտիլէր:

Ա՛ է օլ հրեշտակլարըն արտընձա
պիր հէյպէթլի քիմնէ էնտի:
վէ էլինստէ ավթըն թօփուզ վա
րըտը: ()՝ ավթըն թօփուզ ուլա
եէրին իւզիւնէ վուրունձաք,
զէմինստէն պիր ազլեմ կիւրիւլթի
չըքտը. վէ եէր իւզի օվա կիպի
տիւմտիւզ օլտու: Ա՛ է կեօր
տիւմքի՝ չըքրըքտան չքմըշ կի
պի պիր պէօյիւք ավթըն տիրէք
թաշը գօնուլտու. վէ իւզէրինէ
ավթէշտէն եափըմըշ կիպի պիր
տիրէք տիքիլտի: վէ օնուն իւզէ
րինէ նուրտան պիր խաչ գօնուլ
տու: Ա՛ է կեօրտիւմքի, խաչ տի
րէք թաշը տաճա, պիրի սք գայի
եանէնին իքի եօլտաշըյլա նաճա
տակ օլտուղու եէրտէ. վէ պի
րի սք հօփախմէնին նաճատակ
օլտուղու եէրտէ. վէ պիրի հըն
հօն

ձանտա նաճատակ օլանըն իւզէ
րինէ գօնուլտու : Ս է պուռն
լարընտա իւզէրինտէ պիրէր տի
րէք, վէ պաշլարընտա խաչ :

Ս է պու տիրէ քլէրտէն պիրպի
րինէ կիւզէլ քէմլէրէր աթըլ
տը . վէ իւստլէրինէ օ շէքիլ խո
րանլար գուրուլտու քի՝ կեօրէն
հէյրան օլուր : Ս է օ խորանլար
իջինտէ՝ պիւթիւն օ աղիզ կոյսլար
սիֆթլնուր , պէեազ լիպաս
լարլա շաղ օլուրլարլար :

Ս է պէն պուռնլարը կեօրիւպ
թաճիպտէ իքէն, օ էվէլքի կեօր
տիւկիւմ | ուսատեսիլ ատամ,
սէս էթտի քի՝ գրիգոր՝ պու կեօր
տիւքլէրինին ըսիմլէրինի էյիճէ
Քիքրինէ սագլա . զէրէ օ էվէլ
քի կեօրտիւկիւն տիրէք եէրի՝
կթղիկէ Լ, կեղեցի օլաճագ տըր :
Ս է օ իւջ տիրէք եէրլէրի՝ աղիզ
կոյսլարըն նաճատակ օլտուղու
եէրլէր տիր քի կեօրտիւն :

ԱՔ ԼՂԳԾԻՆԻ, ՎԵ ՄԲ ԿՅԱՆԵՐԻ
Ա ԿՅԱՐԱՆԼԱՐԵՐԻ ԵԱՒԸՆՄԱՐ ԳՐԵ:

ԱՌՐԲ ԳՐԻԳՈՐԻՈՍ ԱՊՈԼ ՄԵ
ՍԻԼԵԻ ԹԱՄԱՄ ԿԱԳԼԵՅԼԵ

տիքտէն սօղըա, պույուրաու քի՝
սիղէ շինտիլեք՝ էն Փայտալը իշ՝
օ սուրբլարըն եհըլէրինի պինա
էթմէք տիր, ղէրէ պու տեսիլք
օնուն իջին կեօրիւնտի: Ա Ե ՕԼ
միւպարէք ճէվապընա միւթիւհ
օլուպ՝ հարպիճէ Թէտարիք կեօր
տիւլէր: Ա Ե քէնտի մբ գրիգոր
չըփը իփինի էլինէ ալըպ՝ կեօ
րիւնէն ըէսմէ կեօրէ մէյմարլըք
էտէր իտի: Ա Ե խալքըն ճիւմ
լէսի, էրքէկի վէ տիշիսի՝ օլ խըղ
մէթէ մուգայէթ իւղըէ իքէն,
կէլտի տրգատ մբ գրիգորուն ա
եաղընա տիւշիւպ, ով մբ գրիգոր՝
գայրը եհըրմ տէյիլսէ, պարի է
լիմէ այեաղըմա պիր ճարէ էյլէ
քի, պէնտէ պու սուրբլարըն

հԵ

խըղ

խըզմէթինստէն մասըում գալ
մայրմ տէտի: () Երէ սբ գրիգոր
ուռն վերապտան չքըպ կէլտիկի
վէ օնլար իչին աղօթք էթտիկի
կիւնտէն պէրի՝ տրդատուն ագլը
սեօզի իսանճասընա օլմուշ իտի,
լաքին տաճա քիսվէթի տէկիշիւ
մէմիշ իտի: Եանի՝ տիշի, գուլաղը
այեաղը, Թիւյիւ, վէ գայրը եհրի
Տէփ խոզ կիպի իտի:

() Լ տէմ սբ գրիգոր աղօթք է
տիպ՝ ալաճա նիեաղ էթտիքտէ,
տրդատուն էլի այեաղը սաղալըպ՝
էվէլքի Տիյէթէ կէլտի: Ա Ե սբ
գրիգոր պույեուրտու տրդատա
քի՝ օ սբ մարմինըրին գօնուլա
ճաք եհրլէրինի գաղըյըպ՝ Թօփ
րաղընը տըշարը վէրէ: Տրդատ
Թէքրար րիճա էյլէտի քի՝ ԵՏլի
նէ վէ գըղգարտաշընա՝ տա իզին
վէրէ քի՝ խղմէթէ գարըշալար:
Ա Ե սբ գրիգոր իզին պույուր
տուքտա, աղիմ սէվինճլէր իլէ
Տղ

խղմեթէ պաշատըւար : Ու քէոր
գաղմա իլէ գաղար ըտը , վէ թա
գուհիլէր եթէքլէրի իլէ թօփ
րաղը տըշարը ալըրլար ըտը :

Այնա թէքմիլ օլտուքտա ,
կէթիրտի նք գրիգոր օ աղիզ մար
մինլէրի եհրլի եհրինճէ գօտու :

Այն օնտան սօղրա պուշուրտու
քի , կէլին օ էվէլքի կեօրտիվիւմ
տիրէք եհրինիտէ պինա էտէ
լիւմ . զէրէ նիճէ քի սիզէ նագլ
էյլէտիւմ , օ եհր՝ Աթղիկէ Լիկե
ղեցի օլաճաք տըր : (քի՝ ճիւմլէ
միզի տէվչիրինճի տէմէք տիր :

Այն օրայլտա պինա էտիպ՝ աաղ
նը Լ՝ ջմիածին տէտիլէր . զէրէ
օլ Տէյպեթլի քիմնէ քի կեօք
տէն եհրէ էնտի , վէ էլինտէ ալ
թըն թօփուղու վարըտը , Այն
ծին որդի նյ քէնտիտի իտի : օ
նուն իչին Լ՝ ջմիածին տէնիլտի .
քի եանի՝ միածինին էնտիկի
եհր տէմէք տիր :

Տէ

Այն

Ս Է օլ սբ Լ շմաճին եկեղեցի
սինտէ հէփիսի ճէմ օլմուշ իքէն
սբ գրիգոր պույուրտու քի ,
ճիւմլէնիզ տիգինիզի եէրէ գոյ
ուպ՝ ալլահա նիազ է յլէյինիզ
քի տէրտինիզէ տէրման օլա :

Ս Է քէնտի սբ գրիգոր՝ պիլէլէ
րինճէ աղօթք աղաչանք էտէր
իքէն , Թագաւորու գաֆիլ պիր
Թիթրէմէք ալլա , իւստիւնտէն
տէրիսի սըյըլլը տիւշտիւ . վէ
ինսան սիֆաթընա կիրտի . քի
էվէլքի հիյէթտէն տահա կիւզէլ
լէնիպ , հէր վէջէ իլէ փաք օլտու :

Ս Է գայրըլար տա՝ քիմի ույուզ
օլմուշ ուտու , քիմի չարփըք ,
վէ քիմի տահա գայրը Թիւրլիյ
Թիւրլիյ մարազլարա կիրիֆտար .
ալլահըն քէրէմ գափուսու աջը
լլա՝ ճիւմլէսի օլ տէմ սաղլըք
պուլտուլար . Ֆիքր իլէ տույ
մալը տըր քի՝ օլ տէմ նէ՛շէփիլ
շազ ու հիւրրէմ օլմուշլար տըր՝
հը

քի տի իլէ Թապիր օլունմաղ:
() նտան սօղրա՝ ած տէտիքլէրի
կուռքլարա՝ չաժ տէմէկէ պաշլա
տրլար: Ա է քէնտի Թադաւոր՝
ասքէրի իլէ վէ սբ գրիգօրիլէ՝
հէր նէրէտէ կուռք վարրօա՝ վա
րրօ գրրար տեօքէր իտի: վէ եհր
լէրինի երքար եաքար քար:
Հանի օլավրէթ սուրէթինտէ
օլան անահիտ տէտիքլէրի նամի
տար կուռք: քի պիւթիւն հայոց
վէմէքէթի՝ հօկիւնէ սէճտէ է
տէր իտի: տրրգատուն էլինտէն
հօյլէ պիւր Թօփուղ եհտի քի,
եհր իլէ եհքսան օլտու:

Ա է հէր վարարքլարը եհրտէ՝
սուրբ գրիգօր եկեղեցի եհրլէրի
այրըրա՝ նիշան հտէր իտի: տէ տէր
իտի քի, շինտիլիք պու շէ յթանի
կուռքլարը պրրաքըրա՝ Լ. լահըն
պիլլիկինի պիլլինիդ: Թա՝ քի ալլահ
սիդէ քէնտի լայիգ կեօրտիւկի
գուլարընտան քահանայապետ
հթ
վէ

վերէ քի, ճիւմլէնիզ մկրտել
լուայ՝ Թամամ քրիստոնեայ օրա
սընըզ։ Վէ օ արժանաւոր քահա
նայապետ՝ պու նիշան էթտիկիմ
երլէրտէ նբ սեղան օծել էտիպ
սիզի օրճնեալ հաղորդու թիւնա
արժանի էյլէյէ։

Եւրանէլի Սարբ Ղարիգորսան՝ հայոց
հայրապետ () լմասը որը։

() Լ կիւնլէրտէ տրդատ Թա
գաւոր վէ իշխանլարը՝
նբ գրիգորուն էօկիւնէ կէլիպ
իլ հոգւոր հայր՝ չիւն քի պիզէ
քահանայնոս լազըմ տըր, սէնտէն
գայրը քիմ օրաճաք տըր տէտիլէր
Սբ գրիգոր ճէվապ վերտի քի,
հաշա՝ պէն օ աստի ճանա լայրգ
տէկիլիմ գէրէ քհնայական աւ
տի ճան գաթը աղըր խզմէթ տիր
Պէն՝ ալլահըն հուզուրինտէ՝ պու
գատար խալգըն ճէվապընա՝ գա
տըր տէ յիլիմ տէյի ըիզա վէրմէտի
Ե Զ Ս

Ս Է ԹՊՐԱ տիւշիւնստէ հրէշտկ
 կեօրիւնիւպ, սիւլէ առաջնորդ՝
 գրիգոր ճայիզ տիր քի օլա տէյի
 ճէվապ էյլէտի: Ս Է պիր գաջ
 քէրէ տաճա ԹՊՐՈՐ ըիճա էտիպ՝
 քէնտի սուրբ գրիգոր գայիլ օլ
 մայրճաք, Թագաւորա կեօրիւնէն
 տեսիլք՝ գրիգորա տախի կեօրիւ
 նիւպ, պու ժողովուրդա առաջ
 նորդ սէն օլաճագ սըն, զէրէ ալ
 լաճ էյլէ ճայիզ կեօրմիւշ տիւր,
 սաքըն եօք աէմէյէսին տէյի
 ճէվապ օլունտու:

Ս ուրբ գրիգոր տախի՝ ալաճըն
 էմրի շէրիֆինէ ըիզա վէրիպ
 գայիլ օլտու: () նսան սօղրա՝
 ԹՊՐ Թէտարիք պույուրտու քի՝
 սբ գրիգորու գայսէրի շէհրինէ
 կեօնտէրէ, քի սուրբ ղւոնդէս
 պատրիարդ տան աստիճան ալըպ,
 հայոց միլէթինէ քահանայապետ
 օլա: Ս Է օնպէշ ուլու պէկլէր
 ազլմ ապէր իլէ, Թագաւորուն

Օ,

Ճա

Նա

նամէսի իլէ վէ աղըր փեշկէշէր
 իլէ՝ ալտըւար սուրբ գրիգորու
 գայսէրի շէհրինէ կիթտիլէր :
 Սէ ազիմ սալթանաթըւա շէհի
 րէ կիրիպ՝ իզզէթլի Վ. Լոնդէս
 պատրիարգըն Եանընա տախիլ օլ
 տուլար : Սէ նամէտէ՝ Եազըլան
 մուհապպէթտէն սօղրա , ինճա
 օլունան պու վէջճ իւզըէ իտի :
 Սալիմ ի շէրիֆ ինիզ տիր քի ,
 պու միլէթիմիզին չօքտան պէրի
 ճան կեօզլէրի գափանըք օլուպ ,
 էլ իլէ Եափըլմըշ փութըլարա՝ ալ
 լաճ տէրիտիք : Սէ պու Տալ
 իւզըէ գարանըք իչինտէ գալըպ
 գայըպտա իքէն , պու իզզէթլի
 գրիգորուն էլ իլէ ալլաճըն քէ
 րէմ կիւնէշի գափիլէն իւզէրի
 միզէ կէլիպ՝ պիզտէն օլ իմանսըզ
 լըք գարանըղընը փարալատը :
 վէ ճան կեօզլիւմիւզ աջըլտըքի ,
 պիզի Եօքտան վարէտէն ալլաճը
 թանըտըք : Սէ ալլաճըն քէրէ

մինտէն տույ օլունտու քի՛ պիղէ
առաջնորդ վէ հոգեւոր հովիւ՝
պու ազիզ գրիգոր օլաճաք տըր,
Խմտի պիղ գուլունուզտա, օլ
պիղիմ՝ էհեամըզա. սէպէպ օլան
ազիզի կեօնտէրտիք ճէնապի շէ
րիֆինիզէ քի՛ պիղէ հոգեւոր ա
ռաջնորդ էտէսինիզ: Ս է տու
վանըզ պէրէ քէթի իլէ՝ ալլահ
պիղի քէնտի րահմէթինէ լայիգ
կեօրիւպ՝ պու միւպարէք եօլա՝
սալիհանէ ամէլէր իլէ՝ տայրմա
կիթմէք նասիպ էյլէյէ:

Ս է սբ զեռնդէս պատրիարգ՝
պու նամէյի օքույուպ, ճիւմէ
եպիսկոպոսլարըն ճէմ էյլէտի:
վէ հէփսինին իզնի իլէ՝ սբ աւէ
տարանը սբ գրիգորուն պաշընա
գօյուպ՝ հայոց իւզէրինէ քահա
նայապետ օծել էյլէտի:

Ս է իզէթլի սուրբ գրիգորա,
վէ կէլէն իշխանլարա րայէթէն՝
սբ կարապետին վէ աթանադինէ
ձգ հայրա

Հայրապետին ազիզ Թէնչերինի
Հայոց մէմլէքէթինէ փէշքէշ
վերտի : Սէ տաճա իքի Թանէ
ատլը սանլը նամիտար ճգնաւոր
վերտի քի՝ կէլէլէր Հայոց մէմլէ
քէթինտէ ճգնաւորլուք Թարի-
քինի Թալիմ էյլէյլէր : պիրի-
նին ատլը անտօն , վէ պիրինին ատլը
կրօնիդէս : Սէ տաճա պու եօլ
լու ազիմ մուհապպէթլէրտէն
սօղրա՝ եօլա ընվան օլտուլար :
Սէ իշիտէն էյեալէթլէրտէն ,
իլէթլէ գրիգորուն միւպարէք
տիտարընը կեօրէլիմ տէյի՝ պիր
կիւնլիւք եօլ գատար իլէրի կէ
լըլէր իտի : Օէրէ օլ ազիզին
տուվասը իլէ՝ հաստալար վէ սայրը
տէրօլիլէր իւզէրինէ օլան մի-
ճուզէթլէր հէր Թարաֆտա
սեօյլէնիր իտի :

Սէ պեօյլէ ազիմ իզէթլէր իլէ
կիտէրքէն , պազի քիմսէլէր
կէլտիլէր սուրբ գրիգորա խապէր
ճդ

վերտիլէր քի, տարօն սէմթինտէ
իննապնեան տէտիքլէրի եհրտէ՝
(քի տօգուզ չէլմէ տէմէք տիր)
իքի կուռք գալմըքի՝ չօք քիմ
սէլէր տաճա Թափընըրլարըմը:
Աք գրիգոր պուհու իշիթտիքտէ
օլ սէմթէ րէվան օլտու:

Այ տաճա վարմազտան հվվէլ՝
կուոց քաճանալարը խապէրտար
օլուպ, ճիւմլէ պէօյիւքլէրինէ
խապէր եթտիլէր քի, եարընքի
կիւնտէ հէփինիզ հազը՝ օլու-
նուզ: զէրէ ուրացօղ իշխանլա
ըմըզ՝ եանի՝ մուրթատ պէլլէ
րիմիզ՝ գրիգորուլա պիլլէ կէլիպ՝
ճիւմլէ կուռքլարըմըզը փարա-
լասալար կէրէք տիր:

Այ երթեսի կիւնիւյ՝ օնլարըն
պիր պէօլիւկիւնէ րաստ կէլիպ՝
ազիմ ճէնկ էյլէտիլէր:

Այ սուրք գրիգորուն տուվաք
հիւրմէթի իլէ՝ հաւատացեալ իշ
խանլար իւստէ կէլիպ, կուոց իշ
ձէ
խան

խանլարընըն քիմինի գըրտըլար,
քիմինի գաջըրտըլար :

Այ օլ կուգըլարըն տաճարընա
վարըպ եպըլաշտըլքտա , գեհլը
գափուսունու պաճասընը գայըպ
էթտիլէր քի , իչէրի կիրէճէք
իզ պուլամատըլար : վէ նէ' գա
տար գազմա քիւլիւնի վուր
տուլըրտա , ասլա Տիգ իշլէմէտի :

() Լաիմ սուրբ գրիգոր նք խաջը
էլինէ ալըպ տէտի . Տրէշտակք քո
նք Տալաճեպցեն զնոսա :

Տէ՛՛՛ Դիւ Դի , եա' ընպպի սէնին մէ
լէքլէրին գաջըրտըլար օլ տէվ
լէրի : Պու ճէվապը տէտիկի կի
պի , օլ էլինտէ օլան խաջտան
պիր շիտտէթլի ըուզկէար չքըպ ,
տաճարըն թաշընը թօփրաղընը
էյլէ տաղթտըլ քի' ասլա նէ թաշ
գալտըլ նէ թօփրաք : Այ ալլաՏ
տան մալիմ օրունտու քի , նք կա
րապէտին վէ նք աթանադինէնին
թէնլէրի պուրայա' գօնուլաճաք
տըլ :

() Լ տէմ սբ գրիգոր օրատա տա
ճար եափմաղա պաշլայլա Թէ
մամ էթտիքտէ , օլ աղիղէրին
մարմինէրինի օրաճըքտա իղղէթ
լէր իլէ տէֆն էյլէյիպ , աղօթք
աղաչանք էյլէտի քի , տր ամ
պու աղիղէրին շէֆայէթի իլէ
պու հայոց մէմլէքէթինի սէն
անփորձ սաքլա : վէ նիեաղ էտէ
րիմ քի՝ պու հայոց ազգըն իջի
նէ հերձո՛ւածըք կիրմէյէ :

() Լ տէմ կեօքտէն սէտա կէլտի
քի , նիեազըն գապուլ օլտու .
հէր նէ աղաչանք էթտին իսէ
թէքմիլ ու Թումամ օլա :

|| է օլ սբ մարմինէրին գօնուլ
տուղու տաճար օլ տուրքի՝
շիմաի մշու սբ Սարգստ տէնիլեր
քիւրտիստան սէմթինտէ . քի հէր
սէնէ ուխտա՛նորլարըմըզ կիտէր :
|| է իկիրմի կիւն գատար սուրբ
գրիգոր օրալքտա գալըպ , օ սէմ
թին հալքընա վազ էյլէտի :
ձէ վէ

Այն օրատան կէջիպ կիտէն եփ
րատըրմաղընտա՝ օրոնըն խալքընը
վէ պիլէսինճէ օլանլարը մկրտել
էյլէտի . քի օլ մկրտել օլանլար՝
իւզտօգսանպին քիշիտէն արթը
ճաք խմիշ . Այն օրատա պատա
րադ էյլէյիպ , ճիւմէսինի քսուն
մարմին և արիւնուկա հաղորդել
էյլէտի . Իմտի օլ տէմ օրալքտա
օլան ուրտիուի՝ անճադ Քիքր
իլէ աղնանըք . Այն օնտան սօղրա՝
ջօք նասահաթլար էյլէյիպ օլ
էյեալէթտէ , գայրը սէմթլէրէ
տախի վարմաղա պաշլատը :

Այն տրդատ թէք՝ օլ իղզէթլի
հայրնպտին՝ հայոց սինօրուկա
կէլտիկինի խապէր ալտըքտա ,
ճիւմէ թէվապիսի իլէ՝ պիրդաշ
կիւնլիւք եօլ իլէրի վարըպ , նք
հայրապետին օծումումնու մու
պարէք լէյիպ , ճան ու տիլտէն
Քէրահ օլտուլար :

Այն սուրբ գրիգոր՝ քէնտի անը
ճը

ատէթի իւզութ պաշտօնը կինէ
քարոզել էթմէկէ քի , ալահըն
քէրէմինի ունութմայրնը :

Սէ պոյուրտու քի՝ օթուզ կիւն
գատար պագ տուրունուզ , ա
շօթք աղաչանք էյլէյինիզ քի սք
մկրտութիւնա լայիգ օլասընը :

Սէ օթուզ կիւն թամամընտա ,
սապահլայրն մուրաթ սույունուն
քէնարընա էնտիրտի . օ քի ածա
շունչ գէրքտէ էփրատ տէնիլիր :
վէ սք մեռունու սույա տեօքիւպ
ճիւմէսինի ամենասուրք Նորոր
դութիւնուն իսմի շէրիֆինէ
մկրտել էյլէտի : Սէ օլ մկրտուի
արասընտա՝ ածութիւն պեօյիւք
միւճիւզաթլար էյլէտի :

Թիգր քէնտի վէ ճիւմէ թէվա
պիլէրի սույա էնտիքէրի կիպի
օլ գուվլէթլի կիտէն ըրմաղըն
սույու՝ օ սահաթ կէրի տեօնիւպ
տուրա գալուր : Սէ կեօքտէն
աղիմ նուր էնիպ՝ օլ սույուն
ձթ իւզ

Իւզէրինտէ տիրէք կիպի տիգիլտի
 վէ տիրէկին պաշտնտա պիր լու
 սեղէն խաչ գօնուլտու քի, հէփ
 ճիւմէն խալգ հշկեարէ' կեօր
 տիւլէր: վէ օլ գատար այտընըղը
 վարըտը քի' կիւնէշ օնուն եա
 նընտա պիր գանտիլ կիպի իտի:
 Սէ օ նբ մեռոն քի սույեա սա
 չըլտը, խալքըն հթրաֆընը ա
 լըպ' հալքա կիպի կէզէրտի:
 Խմտի' օնտա օլան սէվինճէր մու
 հապպէթէր' տիլ իլէ Թապիր օ
 լունոլրմու: Սուտան տըշտըր
 կէլիպ' ճիւմէսի պէյեազլար
 կէյտիլէր: վէ հլէրինէ շէմէր
 ալըպ' միսալի նէճմի սէմա զէյն
 օլունտուլար: () Լտէմ աղլաշա
 րաք կիւլիւշէրէք սաֆ սաֆ ա
 լայ պաղլալըպ' եօքարը տօղրու
 օլ հվէլքի տէտիկիմիզ նբ տաճա
 րա ազմ հթտիլէր:

Սէ նբ հայրնիտ օ նբ տաճարտա
 պատարագ մատուցանէլէտիպ,

Ճիւմէսինի հաղորդեւէյլէտի :
վէ խալքըն մըգտարը իւզէլլե
պինտէն արթըճաք նագլօլու
նուր : Սէ ազիմ սէվինճէրին
տէն՝ եէտի կիւն տահա օրատա
էյլէնտիլէր : () նտան սօղըա օլ
հայոց ազգընտ փէշկէշ վէրիլէն
էքի ազիզ ճգնաւորլարը՝ օ սուրբ
մարմինլէրէ խըզմէթքեար ալը
գօյուպ , քէնտի սուրբ գրիգոր
տրդատ թգրուլա պիլէ հէր թա
րաֆա ազմէտիպ , սբ սեղանլար
վէ քահանալար օծեւէտէր խի :
Սէ անքլար անապատլար եափըպ՝
ճգնաւորլար չօղալտըրըրտը : վէ
ճիւմէսինի ալահըն եօլունա տա
ւէթ էթմէքտէն տուրմազըտը :
() Լ ազիզին նասիհէթինտէն՝ չօք
տիրլէք տիւզէնլէք օլտու . չօք
պօրճլուլար վէ հափսլար ազատ
օլտուլար . չօք նաշէրի իշլէր
մէն օլունտու . չօք զալումլար
խույլարընը թէրք էթտիլէր :

մէ ճիւղէսի պիր անատան տօղ
մուշ գարտաշ կիպի խօխէր :

Սէ սուրբ գրիգոր հէր Թարաֆ
տան օղանճըգլար տէվշերիպ
դպրատուէլար եափտը . մէ իւսա
լէրինէ ուստաղար Թային էյլէտի :

Սէ օ դըպրատուէլարտա՝ քիմի
հօռօմ ճա օքուրուտու , քիմի
ասորի՝ ճէ . զէրէ օ զաման պիզտէ
եազը եօղուտու . օ սէպէպտէն
հայ լիսանընը՝ եա հօռօմ եա ասոր
րի եազը իյլէա եազարղարըտը :

Սէ պիղիմ այբբենական եազը
մըզը՝ սուրբ գրիգորուն հայրնա
օլմասընտան՝ իւզօթուգպիր սէ
նէ կէջտիքտէ՝ երանելի Թարգմա
նիչէրիմիզ ալահըն շնորքու իլէ
փէյտահ էթտիլէր :

Սէ երանելի սուրբ գրիգոր՝ ալ
լահըն քէրէմի իլէ՝ հայոց մէմ
լէքէթինէ նիզամ վէրտիքտէն
սօղըա , զաման զաման տաղ պաշ
լարընա չքըպ՝ աշակերտլէրի իլէ
ղէ

եապան եկրլերոտի սաքին օլու-
տու: վէ օթլուղուլա կէջինիպ,
ճիւմէ հայոց միլէթի իջին ա-
ղօթք հտէր իտի: Ա, է պաղը քէ
րէ հնէր վանքլարը անապատլարը
կեօզէտիր իտի: վէ ալլահըն էմ
րինի քարոզէլ հտիպ, թէքրար
տաղ պաշլարընա կիտէր իտի:
Ա, է սուրբ տրդատ թագաւորտա
էյի ամէլէրէ մուդայէթ օլուպ,
հէր թարաֆա՝ ալլահըն էմրին-
տէն տըշարը իշ էթմէյէսինիզ
տէյի՝ թէնպէհլէր վէ նասիհէթ
լէր եազարըտը: Ա, է չօք քէրէ՝
տայըմա եանըմտա տուր տէյի՝
սբ գրիգոր լուսաւորիչէ ըիճա-
լար հտէր իտի: Ապին սուրբ
գրիգորիոս՝ հալքտան ըայէթլէր
կեօրիւպ՝ գաֆիլ քէնտինէ մաղ-
րուրլուք կէլմէյէ տէյի՝ տաղտա
եապանտա կէզէր իտի: Ա, է օլ
տրդատ սբ թագաւոր՝ քէնտի թէ
վապիլէրի իլէ՝ վէ ճիւմէ խալդ՝
ղգ
սբ

սբ գրիգորուն մուպարէք ճէ
մալինէ, վէ ինճիտէն մագպուլ
ճէվաճիր ճէվապլարընա գայէթ
իլէ հասրէթ գալըպ՝ ազիմ գասէ
վէթլէր հտէրլէր խի:

() Լկիւնլէրտէ պագըլար կէլ
տիլէր Թգրա խապէր վէրտի
լէր քի, երանելի սբ գրիգորուն
գայսէրի շէհրինտէ իքի սալիճ
էվլատը օլմուշ տուր. պիրինին
ատը վրթանէս, վէ օպիրինին ա
րիստապէս: Ա ըթանէս պեօյիւք
օղլու՝ տիւնեայէ կիրմիշ. վէ սօղ
րա քահանա օլմուշ. վէ Լ ըրիս
տագէս՝ քիւչիւքտէն պէրի ճըգ
նաւորլուք եօլունա Թալիպ օ
լուպ, տաղ պաշլարընտա ծոմուլա
պաքըլա տուրուրմուշ:

() Թգր պուհու իշիթտիկի կիպի
օ սահաթ պիր մուհապէթլէմէ
նամէ եազըպ՝ իւջ փառաւոր իշ
խանլար կեօնտէրտի քի՝ հարպի
ճէ իքիսինիտէ ալըպ կէլէլէր:

() Լ իշխան լա՛ր տա վարտը Լա՛ր՝ վեր
Թանհսի գայսերիտէ, վէ արիստա
գէսի կինէ գայսերի յէ եագըն
պիր անապատ տա պուլտուլար :
Ս Է նամէ յի կեօստերիպ տաւէթ
էտինճէ, արիստագէս անապատ
տան էնմէք իստէ մէտի : Թա՛քի՛
ճիւմէ շէճերիսի ճէմ օլուպ
տէտիլէր քի՛ սէնին տաղտա ա
ղթք էթտիկինտէն, օրայա վար
տըղըն է քզալ տըր՝ զէրէ չօք քիմ
սէնին իսլահ օլմասընա սէպէպ
օլուրսունուզ : վէ տահա պունա
քէզալիք սեօզէր իլէ ըիղա է
տիպ կեօնտերտիլէր : Ս Է սէլա
մէթ իլէ կէլիպ Թագաւորուն
եանընա տախիլ օլտուքտա, աղիմ
մուհապպէթէր իլէ տիլշատ օլ
տուլար : Ս Է օնտան սօղըա՛ Թա
գաւոր օ իքի աղիզ լէրի ալըպ,
երանելի սք գրիգորու արամաղա
չքտը : Թա՛քի՛ կէլիպ էրզինկէան
էյեալէթինտէ պիր անապատ տա
ղէ պուլ

պուլտուլար : Ս Է չօք սէվինճ
 լեր աղայըշար էթտիքտէն սօղ
 րա՝ Թագաւոր նիեազ էթտի քի ,
 ով երանելի սբ հայրնո՛ւ չիւն քի
 պիղիմ իլէ տուրմաղա ըիզա օլմա
 տըն , վէ պու տաղիստանլարաա
 սաքին օլմաք միւրատ էյլէտին ,
 վէ պիղի կիւլ ճէմալինկտէն վէ
 ազիզ ճէվապլարընտան հասրէթ
 գօտոււն , իմտի ըիճա էտէրիզ քի՝
 պա՛րի սէնին պու արիստագէս էվ
 լատընը՝ սանա պէտէլ՝ պիղէ հը
 գւոր առաջնորդ էյլէյէսին :
 Լ րանելի սբ գրիգոր՝ Թգրոււն
 ըիճասընը գապուլ էտիպ՝ օլ իզ
 զէթլի արիստագէս էվլատընը ,
 հայոց իւղէրինէ քէնտիսինէ պէ
 տէլ եպիսկոպոսապետ ձեռնա
 դրէլ էյլէտի : Ս Է օլ արիստա
 գէս սուրբ հայրապետ՝ իղէթլի
 փէտէրինէ ույկոււն օլուզ , պտշ
 լատը ալլահըն քէլամընը ճիւմ
 լէսինէ վազ էթմէկէ ,
 Օ ,
 ՂԸ

Այն երանելի սբ Գրիգոր լուսա
 ճորիչ իմիզ՝ զաման օլուր կեզեր
 վաղ էտեր իտի, վէ զաման օլուր
 կիտեր անապատլարտա սաքին օ
 լուրուտու, վէ աղիզ վախճա
 նընատաք՝ Գրիգ կիւնտէ պիր
 քերէ եէմէք քէնտինէ ատէթ էյ
 լէտի. ճիւղէ շէյին դատիրի
 ալա՛հ՝ կեօրքի Գուլունա նէ
 Գուլվէթէր իհսան էտեր
 Այն երանելի Թգրտա՝ տայրմա
 ալա՛հն օրէնքինտէ օլուպ՝ ճրգ
 նաւոր կիպի կեջինիր իտի:

Իշէլի սբ Գրիգոր Լուսաւորիչին
 Այն Գրիգոր () լուսաւորիչ:

Իշէթլի սբ Գրիգոր Լու
 սաւորիչ չայոց չայրապետ
 պուլնճա չարչարանքտան վէ զա՛հ
 մէթաէն սօղրա՝ նիճէ քի ղեք
 էյլէտիք, ինսան կեօղիւնտէն
 նիհան օլուպ, տաղ պաղլարընտա
 եապան եէրլէրտէ իւրտսուղ
 Լ ղէ մէ

մեքեանսըղ կէզիւ, տայրմա ալ
լահա աղօթք էտէր իտի:

Սէօյլէ նագլ օլունուր քի, նի
կիոյ ժողովքունտան էվվէլ

նէջէ օլունուտու քի՝ տաղտան
էնիւ՝ պաղը վանքլարա վարըւ՝

ալլահա մագպուլ օլան ամէլլէրի
թարիֆ էտիւ, կէնէ տաղա կի

տէր իտի: Ապին սուրք արիւ
տագէս հայրապետ՝ նք լուսաւո

րիչին քիւլլէք օղլու՝ նիկիոյ ժո
ղովքունտան կէլիւ, նիկիոյ ժո

ղովքունտա եաղըլան հաւա
տամքը երանելի լուսաւորիչէ

կեօստէրիւ, օլ տախի պէյէնիւ՝
իսկ մեք փառաւորեսցուքու տէ

տիքտէն սօղըա, տաղա կիտիւ՝
գայրը ինսան իւզի կեօրմէտի:

Արղինկեան սէմթինտէ՝ հայճա
սեպուհ լեառն տէնիլէն տաղտա՝

պիր արտըճ աղաճը գօվուղունտա
աղօթք էտիւ՝ օրաճըքտա սաքին

օլունումուշ: Աէ պի էմը իլլահ
դը

միւսպարէք վախճանը եկեթիշտիք
տէ՛ քէնտիսինէ մալիմ օլուսպ,
օլ աղաճ գօվուղունտա աղօթքա
տուրուսպ, էօյլէճէ այեաղ իւզրէ
ազիզ ճանրնը ալլահա կիւլ կիպի
թէսլիմ էյլէտի. քի աօլա քիմսէ
կեօրմէտի. Ա է պիր կիւն՝ պիր
գաջ չօպան օրալըքտան կէջէր
իքէն՝ պագտըլար քի՛ աղաճ գօվու
ղունտա՝ միւշէքքէլ ագ սագալը
իրի պօյլու՝ հէյպէթլի իւզլիւյ՝
նուրչէհրէ պիր քիմսէ՛ այեաղ
իւզրէ՛ գաւազան էլինտէ՛ ճա
նրնը թէսլիմ էյլէմիշ էմմա,
հիջ էօլմիւշէ պէնկզէմէզ.

() Լ տէմ չօպանլար՝ պու թէքին
ատամ տէկիլ տիր՝ պէլլի՛քի՛ ալ
լահըն մագպուլ գուլլարընտան
տըր տէյիպ, օլ գօվուղուն իւ
զլունէ թաշտան տուվար էօր
տիւլէր. քի հայվան վէ գուշ
վէ ճանավար եանընա վարըպ
օլմայեա քի ինճիտէլէր.

ղթ

վէ

Այն հայր զաման էօյլէճէ գա
 լալ , պիր կիւն գառնիկ ատլը
 պիր ճգնաւորուն տիւշիւնէ կէ
 լիպ , պէնի Քալան աղաճըն գո
 վուղունտան կէլ չքարտա՝ գե
 րեզմանա գօ տէյի ճէվապ էյ
 լէտի : () Լտախի տիւնեալէրճէ
 սէվինէրէք՝ վարտը օրաճըքտա
 էօյլէ փաք սէլիմ պուլտու քի ,
 սանըրսըն հէնիզ ճան թէսլիմ
 էյլէմիշ : () Լտէմ եէրին հալ
 քընա տու էյլէյիպ , ազիմ իզ
 զէթլէր իլէ կեօթիւրիւպ գե
 րեզմանա գօտուլար : քի շիմտի
 օ՝ եէր՝ թորթան վանքը տէնիլիր :
 Այն չօք միւճիւզէթլէր օլուպ՝
 չօք հաստալար վէ չօք քեօթրիւմ
 լէր , վէ սարա տէրտինէ կիրիֆ
 տար օլանլար , վէ թիւրլի թիւրլի
 մարազլըլար շիֆա պուլտուլար :
 վէ ալաճ ազիմ իլան հազըէթ
 լէրինէ շիւքիւրլէր վէրիպ՝ չօք
 հէմտ ու սէնա էթտիլէր :
 ճ

Իմո՛ր՝ պիղ տախի իւզիւմիւզ
եհրէ սիւրհրէք ալլահ Տաղ
րէթլէրինէ նիեազ էտէլիմ քի,
օլ Քաղէլէթլի նք Տայրապետին,
վէ ազիզ հռիւսիմիէ կոյսուն,
վէ նք գայիանէնին, վէ պիլէլէ
րինճէ օլան կոյս նահատակլարըն
շէֆայէթի իլէ՝ պիղիմ կիւնաս
ըա հատալանմըշ ճանրմըզա շէ
Քա էյլէյէ: Եւանի՛ էթտիկիմիզ
կիւնասըարա թողուի վէրէ:

Սէ հէրնէ կիւնասա միւպթէլա
օլմուշ իսէք՝ պիղի օլ ալլաք
խուլլարտան իսէլաս էյլէյէ:

Սաղրուլուքտան, հասիւտիւք
տէն, տառըմագտան, թէմպէլ
լիքտէն, թամաստան, պօղազ տէր
տինտէն, զինաքեարլըքտան • քի
պունլար կիւնաս ճէշմէսիտիրլէր.
ճիւմլէսինտէն պիղի էզաս էյ
լէյէ: Սէ պու նք հաւատքտա՝
վէ նք լուսաւորիչին օրէնքինտէ
հաստատ սագլայեա ամին:

Համար Երեսօր Խորագրաբանութիւն

Պուրանքը քուս նբ Լուսանո
րիչին ազիզ պատմութիւնու
ալահըն էհասն կէթիրմէսի իլէ
մութիւնաարիճէ թէմամ օլտուք
տա , լուսանորչի օլան եղբայրլա
րլմա պէնիտէ պիլէ գաթըպ'մու
հապպէթ իւզըէ պիր դաշ սիթէ
միմ վար ալըբ քի իստէր իստէմէզ
տիյնէմէլիյիլ :

Աէ պու տուր քի , պիզիմ պու
տուրք հաւատքա կէլմէմիզ իչին
նբ գրիգոր լուսանորչի ալահըն
քէրէմիլէ նէ տէկնի ճարչարանք
լար չէքտի , վէ ալահ պիզի նէ
գատար սէվտի քի պու ազիզ
նբ հաւատքա արժանի էյլէտի ,
պուհլարը հէփ մուպարէք գու
լաղընըլ իլէ պու քիւչիւրէքճէ
գիրքտէն իշիտիպ վուգուք օլ
տուհուզ Լմտի պիգալըմ պիզտէ
էլիմիզտէ հաղըր պուլունմուշ
ճէ

պու ազիզ հաւատքըն դըյմէթի
նի նէգատար աղնայեօրուդ :
Բս է քէնտիմիզին աւետարանա
կան թէնպիհի , վէ սուրբ առա
քեալարըն , վէ հայրապետէրին
գուրտուղու օրէնքի՝ կերէկի կի
պի հանկիմիզ պիլիեօրուդ :
վէ պիլմէյինճէ նիճէ թէքմիլ
էթմէլիյիզ . վէ թէքմիլ էթմէ
ինճէ՝ նիճէ քրիստոնէայ օլ
մուշ օլուրուդ : Լ յինտի էօյլէ
պիլմէլիյիզ քի , քրիստոնէալըլըն
շարթընը ազպուչուք գատարը
մըզա կեօրէ աղնասագ կերէք .
զէրէ աղնանմատըք շէյին գըյմէ
թինն նէ՛շէքիլ պիլսէք կերէք :
Ը իմտի հէփիտի շէօյլէ տուր
սուն , պիր քրիստոնէայ իւզիւնէ
տօղրու խաջ չքարմասընը պիլ
մէսէ՝ պեօյիւք այլփ տէկիլ մի :
գքումագ տէյիլ քի՝ գքումագ
պիլմէմ տէյէսին : վէ պիր ինճէ
աղնայըշ տէյիլ քի՝ ագլըմ եէ
ճէ
թիշ

Թիլմէզ տէյէսին . գօբգօլայճա
պիր շէյ իբէն , պիլէնի նատըր
պուլունուբ : Տէյէլ քի սալթ օ
քումագ պիլմէյէնլէր իջին սեօյ
լէրիմ , օքումագ պիլլայ պիլէիճ
օլան տախի պուլունուբ քի՝ տօղ
րու խաջ չքարամագ . վէ պեօյիւք
էքսիքլիք տիր : Այնէ սէպէպ
տէն Գայրը շէյի Գօյուպ պու
նու անկտըն տէրսէն , օնուն ի
ջին քի , քրիստոնէական չաճառ
քըն Թիլմէլի պու տուր . էն էվէլ
պունու էօյրէնիպ , սօղրա Գայրը
լարըն էօյրէնմէք կէրէք :

Գայրը միլէթ պիղէ տախլէ
տէր քի պիր խաջ չքարմագ պիլէ
պիլմէզլէր . եա պու ինօագ ու
լայիգ մըտըր . սուրբ լուսաճորիչ
պունա Գայրը օլմըմու :

Պիր խաջ չքարմագ պիլմէյէն
Գայրը շէյի նէշէքիլ պիլէ կէ
րէք : եա պունլար պիղտէն սօ
րուլմագմը . օօրուլուր եղբայր
ճի

սօրոսւոր , վէ նիչին պիլմէտին
տէյի գաղէպ օրունուր ,
'Նէտէն տիր քի' սէնասաթընա
լաղըմ օլան շէյլէրի , վէ գայը
նէչէ տասա լաղըմ օլմայան շէյ
լէրի մուգայէթ օրուպ էօյրէն
միշսին , վէ հաւապը իչին իքթիզա
օլան շէյտէն ասլա խապէրտար
տէյիլսին : Պու եօլ իւզընէ չօք
սեօզ վար սեօյլէնէ ճէք , լաքին
գիւնքի էկէր ալաճ էհսան պու
եուրոսա , իգթիզա օլան պիր
գաչ շէյ իչին մուխթասարիճէ
պիր քիւչլիք գիրքճէյէզ կինէ
թիւրքճէ տիւզմէք միւքատըմըզ
տըր , շինտիլէք իւզլիւմիւզէ խաչ
չքարմանըն շարթընը սեօյլէյիպ ,
սեօզլիւմիւզէ դաթ վէրէլիմ :
|| է խաչ չքարմանըն շարթը
պու տուր քի , էլիմիզլի տեօրթ
եհրտէն' գայըր եհրէ կեօթիւր
մէսէք կէրէք : || է պու տեօրթ
եհրին էվէլի աննըմըզտըր :
ճէ

Ի քինճիսի իւրէք իւստիւտիւր
քի գուշաղըն իւստ եանը տըր
Իւգիւնճիսի՝ սօլ մէմէնին իւստ
եանը տըր։ Տեօրտիւնճիսի՝ սաղ
մէմէնին իւստ եանը տըր։

Պու տեօրթ եէրտէն՝ գայրը եէ
րէ էլ կեօթիւրիւրսէք չքարտը
ղմըզ խաչ էյրի օլուր։

Ս է պու տեօրթ եէրէ՝ պիրէր
քէրէ էլ տօգանտըրմալըյըլ։

Ն իճէ քի պաղըլար՝ իւրէք իւս
տիւնէ էլ կեօթիւրաիւքտէ՝ պիր
գաչ քէրէ օրասընա տօգանտըրը։

Ս է պաղըլար էլինի սալթ իւգ
եէրէ կեօթիւրիւր։ պաղըլար
տախի՝ հէմէն պիր աննընա գօր

պիր տէ գուշաղընա։ մէ տախի
ջօք Թիւրլիյ Թիւրլիյ էտէրլէր
քի պուլըլար հէփ եօլսուզ տուր

տօղըու խաչ չքարմփ տէկիլ տիր
Լ ղաճտան եա պիր գայրը շէյ
տէն պիր խաչ եափսան, տեօրթ

գօլունու նէ կիւղէլ էնտամը
ճղ

ույտուրութաւն • եա իւզիւնիւն
խաչընրտա օնա ույտուրաւնա •
օլ եպփրլան խաչար պիղէ եէ

Թէր հօրիւնէկ տէկիլ մի:

Սէ նիճէքի՝ օլ խաչըն գօլու
տեօրթ տիւր , խաչ չքարմաքտա՝
տէնիլէն սեօղ տախի տեօրթ տիւր
քի հէր գօլունտա՝ պիրին տէմէ
լիւիզ: Պիր շէյէ պաշարսագ ,
պու տեօրթ սեօղի տէրիզ:

Յանուն հօր ॥ և որդւոյ ॥ և հո-
գւոյն ॥ սրբոյ:

Պիր շէյ օքույուպ թէմամ էթ
տիքտէ , նիճէքի սաղմոսուն հէր
փառքընտա կինէ պեօլէ տէրիզ:
լաքին՝ յանուն եէրինէ՝ փառք
տէրիզ • քի կէնէ տեօրթ սեօղ
օլուր: եանի պու շէքիլ:

Փառք հօր ॥ և որդւոյ ॥ և հո-
գւոյն ॥ սրբոյ: Սէ պունուն ար
տընճա՝ պու նիհայէթ սեօլէնիր:
Լ. յԺմ և միշտ , և յաւիտեանս ,
յաւիտենից , ամէն:

Ճէ

Պու

Այս Գիրքիդ թաւմամբ օլտոսարար

Սուրբ օլտոսարար,

Պոլ գիրքին հիւսիսին՝ սուրբ
Գրիգոր պիղիմ լուսաւորիչ
նկրէտէ տօղտօղ վէ նկրէտէ

էհեա օլտօղ տէյի՝ պիղէ պիլ
մէք վաճիպ տիր տէտիք։ Լաքին
իբթիդա տիւշմիտիկինտէն՝ տօղ
տօղտօղ եհր զեքր օլտնմատր։

Այս պիլմէք իստէրսէն, անսկ
խոսրովուն եանընտա իքէն՝ ազիզ
գրիգոր տօղմուշ տօղր։

Լաքին էհեա օլտօղտօղ եհր,
օրհնեալ կեսարիա Թօփրաղը տըր,
քի պատմութիւն գիրքլէքինտէ՝
առաջին հայք տէնիլիւր։

Եւ իճէ քի հոռոմլար տախի՝ քըջ
դօն արմէնիեան տէրլէր։ քի առա
ջին հայք տէմէք տիր։ քի շարա
կանտա տախի տէնիլիւր, ի կեսա
րիա հայք առաջին։

Իմա՛ր չիւնքի սուրբ լուսաւոր
րիչիմիզ օրատա էհեա օլտօղ,
ճր

պու վէճ իւզրէ՝ սբ Վրիգոր
լուսաւորիչ՝ կեսարիալը տէնիլէ
պիլիւր : Ա ի օլ աղիւզ կեսարիա
թօփրաղընտան՝ ալլա՛հ պիղէ իւճ
պեօյիւք քէրէմ էթմիշ տիր :
Լ ին էվվէլէ պու քի , ճան կեօ
ղիւմիւղէ աջան սբ Գրիգոր լու
սաւորիչ օրատան զուհուր էյլէ
տի : Ի քինճիսի պու քի , սուրբ
յօհաննէս կարապետին , վէ սբ
աթանադինէ հայրապետին աղիւզ
մարմինդէրինի սուրբ զԼոնդէս
պատրիարք՝ գայսէրի շէհրինատէն
հայոց միլլէթինէ փէշքէշ վէրտի
քի պիւթիւն տիւնեա օնա պահա
օլամազ : Իւլջիւնճի պու քի ,
օլ իքի աղիւզ ճգնաւորլարը պի
ղէ պարգւք էյլէտի քի , նորըն
ծայ հայոց միլլէթինէ կրօնաւ
որուք թարիքինի թամամ թա
լիմ էթտիլէր : Ա ի տահա պուլն
լարտան սօղրա , բարսեղ կեսա
րայի եօթալոյս սբ հայրապետ ,
ճթ գրի

գրիգոր անճաբան , վէ գրիգոր
նիւսացի տին ուլուլարումը՝ օլ
ազիզ շէհրտէն զուհուր էթմիշ
լէր տիր : քի օլ ազիզլէրին գիրք
լէրինի հայճայեա թէրճումէ է
տիպ , շինտիյէտէք օքուր վայել
լել էտէրիզ : Ս է սուրբ բարսեղ
կեսարացիներն տաղավար կիւնլէ
րի իջին՝ ուզուէն ուզուէն աղօթք
լարը վար : քի ճաշու գիրքիմիզտէ
եազըլըպ , կիւնի կելտիքճէ եկե
ղեցիտէ օքունուր : Ս է տին
ուլուլարումը տէտիյսէք՝ տէյիլ
քի հէմէն պուշլար տըր . իլլա
կեսարիա շէհրի անկըտըղը իջին
տիր՝ քի պու ազիզլէր զեքր օլ
ունտու : Ս է նք կարապետին
եարը մարմինի հալա օրատա եա
թըր . քի հալա հայոց էլինտէ օ
լուպ՝ պայծառ պատուական վանք
տըր : քի կեսարիոյ սուրբ կա
րապետ վանքը տէնիլեր :
Ս է նէջէ տահա սուրբար եա
թ

Թաղը օլմաղըլա, միւսարէք Թօփ
րազ՝ աղիզ մագամ տըր :

|| Է ջիւն քի պու խաքիր էտնա
գուլունուզուն տախի ասը օլ
կեսարիա Թօփրաղընտան տըր ,
օլ էեալէթտէ օլան Տայճա պիլ
մէյէն եղբայրլարմա պու քիւ
ջիւրէք գիւքճիյէզի փէշքէշ
էյլէտիմ մագուր օլա :

|| կեր մագպուլա կէջէրսէ ,
(նիճէ քի զէքր էյլէտիք)

|| Լաճըն քէրէմի իլէ պիր Տը
գուր շէյէ տաճա էլ վուրմագ
միւրատըմըզ տըր :

|| Է || ուրք Լորոորդութիւն
Լ մի Լճուր օլան Լճաճ
Տաղըթլէրինէ՝ Փառք Պատիւ
Լորկրպագութիւն Յաւի
տեանս յաւիտենից
Լճէն :

|| Է կեօզիւնի պիլ էօլա նոա :

|| Է նա սաղընը սօլա նոա :

ՃԺԱ

Պա գիրքի ետ գլ օրհանան Պաշտեն
շէյլերի Յանի Գրք :

Նահլըն հայոց սէմթինէ կէլիպ
խոսրովու էօլտիւրմէսի | Ժ

Սէ գրիգորու թայեասը ալըպ
գայսէրիյէ գաշմասը | Ժ

Սէ գրիգորուն հաւատքը տը
դատա պէյան օլմասը || Ի

Սէ գրիգորուն օնիքի չարչա
րանքընըն իփտիտասը || Իգ

Սէ լուսաւորիչին խորվիրապա
պաղլը պրաքըլմասը || Խա

հօիփսիմէ կոյսուն, վէ պիլէօին
ճէ օլանլարըն նագլի || Խը

Տրդատըն խոզ օլմասը, վէ սէ գրի
գորուն վիրապտան չ.ք || Կգ

Սէ գրգրա սէ Լ ջմիածին իչին
կեօրիւնէն տեսիլք || Տբ

Սէ գրգրուն գայսէրիյէ վարըպ
հայոց հայրնոտ օլմասը || Զ

Սէ գրիգոր հայոց ազգըն հալ
քընը մկրտել էթմէսի || Զը

Սէ լսւորիչին աղաճ գօվուղուն
տա ազիզ վախճանը || Ղէ

Հարցմանք Արեգի Վերգորի 1
աւանդին ընդ հրէշտակին:

ուրաճդտա մաղխօլա քի
պու քիւղիւրեք գիւրքճիյ
էզին պու իւղիւնճի քէր
րէ պասմա օլաճաղընտա ,
պիր գաջ եղբայրլարըն խընդիւրք
էթմէսի իչին , երանելի սբ գրի
գոր լուսաւորիչին՝ հրէշտակըա
էթտիկի հարցմունքու , վէ տա
հա պիր գաջ Քայտալը շէյլէր
պիլէ գօմաղա միւրատ օլունտու
Քի օքույան վէ տիյնէյէն ճան
լար՝ պունլարտանտա նիչէ հիւ
սէ ալալար :

|| Էնիճէ քի պու գիւրքճիէզին
տօգսանեհտի քեահատընտա
ղբր օլունտու քի , երանելի սբ
գրիգոր լուսաւորիչիմիզ՝ սբ ա
րիստադէս ազիզ միւպարէք օլ

Բ

ՃԺԳ

Լու

լուսու քէնտի եհրինէ գօյուպ,
 հայոց աթուռունու օնա թէսլիմ
 էթտիքտէն սօղրա, քէնտի ազիզ
 երանելի՝ վարըպ տաղ պաշարըն
 տա սաքին օլտուղու էսնալէր
 տէ, գըրգ կիւնտէ պիր քէրէ եէ
 մէք եէմէք քէնտինէ ատէթ էթ
 միշ իտի. նիճէ քի սահիհ պատ
 մութիւնլար սեօյլէմիշէր տիր:
 () Լ գըրգլարըն պիրինտէ, մախ
 սուս աղօթք աղաչանք էթտի քի՝
 տր ան ճիւմէնին եարատըճըսը՝
 սէնին ազիզ սբ հրեշտակլարըն
 տան պիրիսինի կեօնտէր քի,
 կէլէ պանա արդարլարըն վէ մէ
 ղաւորլարըն կիտէճէք եհրլէրի
 նի, վէ նէ՛շէքիլ օլաճագլարընը
 պիլտիրէ: Քի հրեշտկ՝ ատամըն
 ճանընը ալտըղը զաման նէ՛շէքիլ
 կեօթիւրիւր, վէ նէրէյէ կեօ
 թիւրիւր, վէ կիթտիքլէրի եօլ
 լար նիճէ տիր: վէ ճանլարա գար
 շը կէլէն գլլէրին ճէնկի, վէ
 ճթի

տաճա պուռնուն կիպիլէրի՝ պէն
սօրտուգճա՝ պիլտիրէ պանա :
Խօշ՝ օլ ազիզին՝ հրեշտակըւր ըւա
զաման զաման կեօրիւշմէսի էք
սիք օլմաղըտը , լաքին պու արզու
իչին մախսուա խնդիրք է յլէյիպ
նիազ է յլէտի : 11 է պուռնու նէ
տէն պիլտիրէր տէրսէն , պեօյլէ
տէրլէր քի , արիստագէսէ քի նէ
է կէլիր կեօրիւնիւր սեօյլէշեր
մսիթարեւ էտէր իսփ , գայրը
սեօյլէր արասընտա՝ պուռնու տա
նագլ է յլէմիշ տիր • քի օտա
գայրըսընա սեօյլէմիշ տիր
'Նիճէ քի օլ երմեւլի՝ խորվիրապ
տա իքէն , հրեշտակըւր կեօրիւշ
մէսի , կինէ քէնտինտէն նագլ
օլունմուշտուր : 12 օքսա՝ քէնտի
սեօյլէմէսէ , քիմ պիլէ պիլիրաի :
11 է տաճա պուռնուն կիպիլէր՝
պեօյլէ օլմուշտուր :
11 է անուլի՝ քի սըթգըւա խըն
դիրք էտէնլէրէ իշիտիճի տիր ,
ճփէ քէն

քէնտի ազիզ գուրունուն խըն
 դիւքինի գապուլէտիւ , երկ
 նային սբ հրեշտակլարտան պի
 ըխինի կեօնտէրտի քի , կէլէ
 սբ գրիգորու իրշատ էյլէյէ ,
 Ա է կէլիւ օլ սբ հրշտի տէտի ,
 ո՛վ գրիգորիէ , իշտէ սէնին խըն
 դիւքին իչին անութիւն պէնի
 սանա կեօնտէրտի . իմտի նէ սօ
 րաճաղըն վարըսա , սեօյլէ քի
 տէյէյիմ սանա :

Սուրբ Լուսաւորիչ ին հրեշտակա սօր
 ճաշա պաշտօնը շը օրը :

Տէտի սբ գրիգոր , եւ՛ ազիզ սբ
 հրշտի այ , ինսանըն ճանը թէ
 նինտէն չըքտըղը զաման , կէնէ
 շինտիքի կիպի հէր շէյի թանը
 մասը պիլմէսի վարմը :

Տէտի սբ հրեշտակ , պէլի . կէնէ
 շինտիքի կիպի հէր շէյի թանըր
 պիլըր նէ քի քէնտինէ մախսուս
 տուր . վէ քէնտինին օնտան սօղ
 ճիզ

րա նէ հալ իւզրէ օլաճաղընը օ'
տահաթ տույեար : Լճանի արդար
խէ , տույեար քի նէ' շէքիլ փառ
քա արժանի օլմուշ տուր . վէ մե
ղաւոր իսէ , քէզալիք տույեար
էնքէճէք շարշարանքընը :

Տէտի նբ գրիգոր , ճան նէ' շէ
քիլ շէյ տիր : Տէտի նբ հըշտկ
արդարըն ճանը լոյս կիպի տիր
քի կիւնէշ կիպի ըշըլար . նիճէ
պօղոս առաքեալ տէտի քի , տըշա
լըքի ատամըմըզ պօղուլուր լա
քին , իշէրիքի ատամըմզ տահա
ղիատէ կիւզէլլէնիւր : Տշարըքի
ատամ տէյի Թէն իջին տէտի .
վէ իշէրիքի ատամ տէյի ճան ի
ջին տէտի : Ա ի մեղաւորուն ճա
նը գարանըդ տուման կիպի ճիր
քին կեօրիւնիւր . զէրէ կիւնաս
իջինտէ գարարմշ տըր :

Տէտի նբ գրիգոր , մեղաւորուն
ճանընը նէ' շէքիլ ալքսընըզ :

Տէտի նբ հըշտակ , մեղաւորուն
ճիէ ճա

Ճանընը ալմաղա կելտի յիմիզ զա
ման՝ գաթը խըշմըւա հէյպէթի
կեօրիւնիւրիւզ . վէ ելիմիզտի
հրեղէն սուր կեօրիւնիւր:

() Լ տէմ պիզի կեօրաիւղի կիպի
գօրգուսուկտան տիլի պաղլանը
կեօզլէրին գափար . պաշընը սագ
լար . իւզիւն չէվերիւր . էօթէ պե
րի գաջընը , լպփին աւլա գաջը
նամազ . զէրէ հէր Թարաֆտան
կեօրիւնիւրիւզ քէնտինէ : Ա ի
օլ զաման ճան կեօզլէրի աջըլը
քի , կիտէճէք սքլէթ գարանլըդ
եօլարընը , վէ չէքէճէք սէրէն
ճամլէրինի հէփ եշքեարէ կեօ
րիւր : Պագար սոյլարընա էվլատ
լարընա վէ տօստլարընա . աղլար
եալվար օլուր՝ աման չաղըրըր քի
պէնի գուրթարընը : Ա պփին
օնլար՝ պուկլարը աւլա տույմազ
լար . զէրէ տիլի պաղլըտըր :
Բէնտի սանըր քի սէսի չքար
եալվար օլուր . անճագ նէ սէսի
ճօր

չքար , նէ սեօղիւյ աղնանըր .
վէ պիղի քէնտինտէն գայրը՝ օն
տա օլանլար կեօրէմէզ :

Տէտի սբ գրիգոր , ճանը հրեշ
տակ մը ալըր , եօքսա քէնտի
քէնտինէմի սեօքիւլիւր :

Տէտի սբ հրեշտակ , ճանը աղըրսը
սեօքէր , տէ հրշտի ալըր կիտէր :

Տէտի սբ գրիգոր , մեղանորուն
ճանը նէ՛ գլըգտա տր : Տէտի սբ
հրեշտակ , նիճէքի տէտիմ գարա
տուման կիպի տիր . վէ կիւնաս
լար իչինտէ գարի օլուպ , չիւրիւի
մուրտար շէյլէր կիպի գօգար
քի եանընա վարըւմազ :

Տէտի սբ գրիգոր , եա արդարըն
ճանընը նէ՛ շէքիլ ալըսընըզ :

Տէտի սբ հրեշտակ , արդարըն ճա
նընը ալմադա կէլտիիմիզ զաման
նիճէքի պիր քիմնէ պիր քիմ
սէյլ տիւյիւն էվինէ տավէթ
էյլէյէ , օնուն կիպի ահեստէ
ահեստէ թադլը թադլը սելամ
ճիթ վէ

վերերէք վէ կիւլէր իւղ կեօս
տերերէք կեօրիւնիւրիւղ. պույ
ուր կիտելիմ տէյերէք. քի սէնի
արքայութիւն շէնլիյինէ կեօ
թիւրսէմ կերէք: Սէ օլ արդար
ճան՝ պիղի կեօրտիւկի կիպի,
ճանընա թէն իլէ սէվլինմէյէ պաշ
լար. զերէ պիլեր քի՝ քէնտինի
պու կէջիճի Քանի տիւնեանըն
թիւրլիւյ թիւրլիւյ զաճմէթին
տէն, դրախտըն թիւքէնմէղ սօնդ
սուղ շէնլիյինէ վէ զաճմէթսիղ
ըւաճաթլըղընա կեօթիւրէճէիզ:
Սէջիճի տիւնեատան վէ ինսան
լար իջինտէն, գալըճը տիւնեայէ
վէ հրեշտակլար իջինէ ուջուրապ
կերէք տիր. օնուն իջին սէվլինիր
շաղ օլուր: () Լ զաման ալըրըզ
օ արդար ճանը՝ ճօք ճօք իզէթլեր
իլէ կեօթիւրիւրիւղ. Սէ էվ
վէլքի աստիճանտա դիւլէր գար
ը կէլիլիւր. լաքին արդարըն
ճանընա աղա եադլաշամաղլար:
Ճի

() Երէ արդար ճանրն կիւնէշ
կիպի փառլամասընտան՝ դէլէ
րին կեօղէրի գամաշըր քի աս
լա պագամազար : Լ՝նճագ օնու
կեօրիւրլէր քի , արդարըն տիլի
հէր զաման ալլահա փառաբանու
թիւն վէրմիշ . վէ տայմա ալլահա
մագպուլ էյի սեօղէր սեօյլէմիշ
քի աղզընտան քէմ սեօզ խէթա
սեօզ չքմամշ : Լ՝լի աղթատըրա
ողորմութիւն վէրմիշ . վէ տայլմա
բարեգործուի հիթմիշ : Լ՝յաղը
եկեղեցիէ կիլմիշ . վէ նաչարլա
րը կեօրմէք իչին զահմէթ չէք
միշ : Ա՝ է կեօրիւրլէր քի , արդա
րըն տայլմա քահանայա խոստո
վանէլ օլմասը՝ պէլինտէ գլըճ կի
պի տիր . վէ սք հաղորդութիւն՝
ճան պարմաղընտա՝ ճէփահիր հա
թէմ կիպի հեօքիւմ կեօսթէրիր .
() Ը տէմ ճիւմլէ դէլէր մաթ օ
լուպ հէյպէթտէ գալըլար . քի
ասլա եագլաշմաղա գատըր օլա
մազլար : Ծիւ

Ի քինճի աստիճան՝ գարանլդ
զուլումաթ տըր. քի պիր գարան
լդ օնա պէնկզէ մէզ. լաքին ար
դարըն ճանը Տիչ գօրգմազ. զէրէ
քէնտի կիւնէշ կիպի փառըլտար
վէ կիտէճէ. ք եօլարը կիւնտիւզ
կիպի այտըն կեօրիւնիւր. իլա
մեղաւորա գարանլդ տըր.

Իւջիւնճի աստիճան՝ գայէթ վէ
գայէթ սօղուգլուգ պուզլուգ
տուր. Իլա արդարըն ճանընա
ասլա սօղուգ տօգանմազ. զէրէ
քնուն մուհապպէթի քէնտինէ
էօլէ ըսընմազ վէրմիշ տիր. քի,
տիւնեա պիւթիւն պուզ օլսա,
օնա սօղուգլուգ տօգանմազ:

Տեօրտիւնճի դաթ՝ գայէթ վէ
գայէթ Տէրարէթլի աթէշէր
տիր. իլա արդարըն ճանընա սէ
րին միլայիմ հաւա տըր. օ Տէրա
րէթլէր օնա ասլա Տիչ տօգան
մազ. սապահ վադթինին ըիւզիւեա
ըր կիպի սէրին տօգանըպ սէֆա
պաղըլար.

Ճիլ

Պէշինճի գաթ՝ գայեթ վէ գայ
էթ տառ իզէր վէ սըքլէթ եօլ
լար տըր . քի պիր սըքլէթլէրէ
պէնկզէմէզ . լաքին արդարըն
ճանընա պօլ իզէր վէ աչըք եօլ
լար տըր : Լթընճը գաթ՝ կիւ
նէշտէն տաճա նուրանի քէմէր
քէմէր նուրլար տըր . քի արդարըն
ճանը օրայեա վարտդտա , սէվլին
ճինտէն շաշար զմայլել օլուր :
Լէտինճի աստիճան՝ Տրեշտակլա
րըն տուրադլարը տըր . քի արդար
ճանը կեօրտիւքլէրի կիպի՝ սէվլ
նիր շազ օլուրլար . քի օնլարըն
կեօզիւյ տայրմա պադար քի նէ
զաման պիր արդար ճան կէլեր
տէի : Սէ նէ գատար քի արդար
լար իչին սէվլինիրլէր , օ՛ գատար
տա մեղաւորլար իչին Թէհասիւֆ
հտէրլէր . եանի տրամել օլուրլար
Սէքիզինճի աստիճանտա՝ տէրու
Թիք զօրուԹիք տուրլար . օնլար
տախի՝ արդարը կեօրտիւքլէրի
Ճիգ կի

կիպի, սէվինիպ շաղ օլուպ, սաղ
մոս տէյերէք վէ ալաճա փառա
բանութի վերերէք իղէթլէր իլէ
գարշը ճքարլար. վէ հօշ կէլտին
սէֆա կէլտին տէյերէք սէլամ
լարլար. օլ տէմ օնտա օլան շէն
լիք շէթարէթ՝ տիլ իլէ թապիր
օլունուրմու. Սէ օնլարլտա
կէլտիքտէն սօղրա օլ արդար ճան
կիտէր երկնաւոր թագաւորուն
էօյիւնէ երկրպագութի էտէր.
() Լզաման իշիտիր օլ աղիզ միւ
պարէք սէսի, վէ արդարլարըն
ուամուա էթտիկի աւագը քի,
հօշ կէլտին պէնիմ աղիզ գու
լում. շինտէն կէրի շաղ ըռաճաթ
օլսան կէրէքտիր տիւնէանըն զաճ
մէթինտէն, վէ թէնտէ իքէն ճէք
տիկին էլէմէրտէն. Սէ նուր
տան տիւզիւլմիւշ՝ կէօրիւլմիւշ
լիպասլար կէթիրիպ կէօստէրիր
լէր հրէշտակլար քի՝ պու լուսե
ղէն պատմուճանլար հէֆ սէնին
Ճիդ

իջին տիր: Նէ զաման քի ճանլար
Թէնլէրինէ գալուշուր դատաս
տան կիւնիւնտէ, օլ զաման սէն
պու լիպասլարըլա տօնանսան կէ
րէք տիր: շինտիլէք վար ըւահաթ
լան տիւնեանըն մէջնէթինտէն:
Սէ օնտան սօղըա՝ ալըր կէօ
թիւրիւրլէր հրեշտիլար օնուտա
օպիր արդար ճանլարըն իջինէ
քի դրախտըն գարշըսընտա տըր:
տէ օրատա նք ճանլարըլա տայը
մա սէվինիր շաղ օլուր: ալահա
տայըմա օրջնութի փառաբանու
թիւն վէրէրէք:

Տէտի նք գրիգոր, եա մեղաւո
րուն ճանը նէ՛շէքիլ կիտէր:
Տէտի սուրք հրեշտակ, փէք չօք
սըգլէթ մշադգէթ չէքէր:
Լվվէլքի աստիճանտա՝ գէլէր
չէքիրկէ կիպի հիսապսըղ չօք
լուղուլա գարշը կէլիպ եօքլար
լար քի քէնտի ամէլէրինտէն ա
մէլ պուլոււնուրմու օ կիտէն
Ճիւն ճան

Ճանտա։ Ս Է դեւերին չօքլու
ղու՝ քի պեօլիւք պեօլիւք տիւր,
Քիմիսի հպարտութիւնն էթտիր
մէ յէ թային տիր սադայէ լտէն,
Քիմի նախանձութիւն։ Քիմի բար
կութիւն։ մէ քիմիտէ օ պիր կիւ
նահլար իջին մէսվէսէ մէրմէսինէ
թային օլմուշ տուր։ Քի պուն
լարըն հէր պիր պեօլիւկիւյ՝ մէ
ղաւորուն ճանընա պաշգա պաշ
գա գարշը կէլիպ, չաղըրըր պա
ղըրըրլար շամաթա էտէրլէր քի՝
պու ճան պիղէ խըղմէթ էթմիշ
տիր՝ պիղիմ տիր նէրէյէ կեօ
թիւրիւրսիւն տէյի հրեշտակըն
էլինտէն գափմաղա չալըշըլար,
քի օ սէֆիլ մեղաւոր աճապ նէ
սքլէթլէր չէքէր օնլարըն հէր
պիրինտէն գուրթուլունձա,
հէր պիրէր պեօլիւկիւն էլինէ
տիւշտիւքձէ, աման զաման պիլ
մէզ երթըլըր ճանավարլար մէ
ազէրն երլանլար իջինէ տիւշմիւշ
ճիզ

կիպի աղլար սըզլար չաղըրըք քի
ղան էտեր : վէ պիր Թարաքտան
չարէ պուլամաղ : Սէ կեօթիւ
րէն հրեշտակ ապա եարտըմ էթ
մէզ . քի օտա իյրէնիր մեղաւոր
տան . անձագ հէմէն օ դատար . քի
գօմաղ դէլէրէ քի զապդ էտէ
լէր մեղաւորուն ճանընը . զէրէ
դատաստան կիւնիւնէտէք իզին
եօք տուր դէլէրէ մեղաւորուն
ճանընը զապդ էթմէկէ : Սէ
հէր նէ հալըսա՝ պու ոքլէթլէրի
կէչիպ , իքինճի աստիճանա վար
տըքտա , պագար կեօրիւր քի ,
եօլարը դարա տուման պիւրիւ
միւշ . օրատատա աղիմ դօրգու
լար զահմէթլէր սքլէթլէր չէ
քիպ , օնտան սօղըա կիտէր սօ
ղուղլուգ աստիճանընա . վէ օն
տատա հայլի զաման սօղուղու
լէքտիքտէն սօղըա , կիտէր օ ապ
տիճանա քի տօլու ակէշ տիր :
() նտատա հայլիճէ եանըպ դու
ճիէ դու

դուշուպ աման չաղըրըպ ազիմ
Քիղանլար էթտիքտէն սօղրա ,
տառ սըքլէթ եօլլարա օղըար :
() նտա՛տա չօք պըլէթլէր չէքիպ՝
լուսեղէն աստիճանա կիտէր .
լաքին քէնտինէ գայէթ գարան
լըգ զուլումաթ տըր : () նտան
սօղրա հրեշտակլարըն Թապագա
սընա վարըր . վէ հըշտակլար կեօր
տիւքլէրի կիպի , պագարլար քի
մեղաւոր տուր , ազիմ գասէվէթ
լէր էտիպ՝ վայ վէրիւրլէր օ մեղա
ւորուն պաշընա : Ս է սէքիզին
ճի աստիճանա վարտգտա , տէրու
Թիք զօրուիք գարշը կէլիւրլէր .
վէ պագարլար քի մեղաւոր տուր ,
չաղըրըլար քի , նէրէյէ կեօթիւ
րիւրսիւն շու մուրտարը՝ կէրի՛
չէվլիւր : () զաման կէրի չէվլիւրպ
կեօթիւրիւրլէր օ պիր մեղաւոր
ճանլարըն իջինէ . քի գալըր օն
տա՛ Թա քս դատաստանա կէլէնէ
տէք քի դմստան կիւնիւ տիւր
Ը ճիւ վէ

11 Է ոչ դատաստան կիւնիւնտէ՝
 ճան Թէնինէ գաւուշուպ, դը
 Ժոխքուն սեօյիւնմէզ աթէշինէ
 աթարլար. քի օնտան սօղրա յաւ
 իսեանս յաւիտենից օ աթէշտէն
 վէ չարչարոնքտան հիջասլա գուր
 Թուլուշ եօք տուր: Աիճէ քի
 քս էֆէնտիմիզ պույուրտու քի,
 երթիցեն նոքա ՚ի տանջանսն յու
 չիտենաւանս. քի էպէտի չարչա
 րանքա կիթսէլէր կէրէք տիր:
 Տէտի նբ գրիգոր, անէ՛ շէքիւ
 զաթ տր: Տէտի նբ հրեշտակ,
 ան էօյլէ պիր նբ ազիզ զաթ տր
 քի, հիջ պիր շէյէ պէնկզէմէզ.
 ճիւմէ շէյտէն վէ Քիքիրատէն
 տըշարը տր. նուրտան վէ կիւնէշ
 տէն իւզպին քէրէ իւզպին գաթ
 ազիզ տիր. վէ քիմսէ օնու կեօր
 մէյէ գատըր տէյիլ տիր: Ապին
 արդարլար սուրբլար՝ դատաստան
 կիւնիւնտէ վէ արքայուի իջին
 տէ օնուն ազիզլէրտէն ազիզ
 Թ. Ճիթ միւ

միւսպարէք ճիմալինի՝ գատորը օլ
տուգլարը գատար կեօրսէլէր կէ
րէք տիր. եանի ալլահ հերպիրի
նէ նէգատար կեօրմէքլէք
էհսան էտէրսէ:

Տէտի նբ գրիգոր, կեօյլէր գաշ
գաթ տըր. վէ հրեշտակլար գա
շընճը գաթտա տըր. Տէտի սուրբ
հրեշտակ, կեօյլէր օն գաթ տըր.
վէ հրեշտակլար օնուհնճու գաթ
տա տըր՝ քի օնուհնճու կեօյ տէնի
լիր. Ա՛ է օնուհնճու կեօյ օ՛ տուր
քի, լուսեղէն երկինք տէնիլիր.
Ա՛ է օլ կեօյտէ՝ հրեշտակլարըն
տուրագլարը տօգուղ գաթ տըր.
քի պիրպիրինտէն իւքսէք տիրլէր
Ա՛ է ճիւմլէսի տայլմա տուր
մայլպ՝ նբ երրորդութիւնա փա
ռաբանուի՛ վերիրլէր:

Տէտի նբ գրիգոր, ալլահըն փառ
քը վէ նբ շնորքու պու տիւն
եայէ վէ ինսանլար իւղերինէ
նէ՛ շէքիւ էնէր. Տէտի նբ հրշմկ
ճԼ հեր

հէր նէ շնորհք քի ալլահտան
պու տիւնեայէ էնէր, էն էվվէլ
հրեշտակլարա էնէր. տէ սողրա
ինսանլարա եայրլըր :

Տէտի սբ գրիգոր, ննջեցեալն
ճանրնա՝ պագտան աղօթքտան
վէ ողորմութիւնտան՝ հանկիտի
փէք Քայտալը տր: Տէտի սուրբ
հրեշտակ, ննջեցեալն ճանրնա
փէք Քայտալը օլան՝ աղօթք՝ ողոր
մութի տուր. զէրէ պագըն Քայ
տասը՝ սագլայանա տր. ննջեցեալա
Քայտասը եօք տուր: || է սուրբ
պատրիկ՝ քի մատուցանել էտէն
բահանայ՝ արդար մաքուր քիմսէ
օլա, ճիւմէ ննջեցեալլարա Քայ
տասը վար տր: | պքին՝ հաւատք
սըղ իհթիգաթսըղ վէ կիւնահըն
տան փիւշմանսղ անզեղջ էօլէն
լէրէ՝ հիչ պիր շէյտէն Քայտա
եօք տուր. նէ աղօթքտան նէ ո
ղորմութիւնտան վէ նէ սուրբ
պատարագտան. զէրէ պուսլար՝
ճլա քս

քսուհն սուրբ հանապարհ իլէ՛ վէ
կիւնասընտան զղջալ օլմաղըլա
կիտէնլէր իչին տիր • օպիւրլէրէ
պուհլարտան փայտա եօք տուր
Տէտի նք գրիգոր, պիր քիշէքի
հէր սաղլըղը զամանընտա չօք
չօք կիւնասըլա պաղլանմըշ օլա,
վէ խոստովանել օլմայա • տէ հօ
լէճէք զամանընտա Թամամ զըղ
ջում իլէ փիւշման օլուպ, իւչ
կիւն էվվէլ եա իքի կիւն, եու
խօտ պիր կիւն, մեղայ տէյէ՛
տէ խոստովանել օլա • աղլայա սըգ
լայա՝ քահանանըն այաղընա տիւ
շիւպ հաղորդուԹիւն խտէյէ •
օնա հաղորդուԹի վերմէք ճայիզ
մի տիր, եօքսա տէյիլ մի :

Տէտի նք հրէշտակ, ճայիզ տիր •
զէրէ ալլահ ողորմած տր • Թամամ
փիւշման օլուպ մեղայ տէյէնտէն
իւզ չէվլերմէզ • Նիճէ քս քէն
տիտի պույուրմուշ տուր քի, հէր
քիմ պէնիմ մարմինիմի վէ արիւն
ճլք

ումու ալլա Տաղորդել օլուրսա,
օ պէնտէ օլուր՝ պէն օնտա: քի
պուհա շիւպհէ եօք տուր: քի
քս քէնտի պույուրմուշ տուր:
Լաքին օ կիւնլէրէ գալմամադ,
եանի հօլէճէք կիւնլէրի կէլ
մէզտէն թէտարիքտէ պուլուն
մադ չօք եփզալ տըր: զէրէ քիշի
պիլմէզ քի Տանկը սահաթ հօլ
սէ կէրէք տիր: եա գափիլ տիլի
պաղլանըրսա՝ Տալը նէրէյէ վա
րըր: Սեզայ տէյէմէզ խոստող
վանել օլամազ: քի եկէր եվլէլ
տէն թէտարիքտէ պուլունմամըշ
խէ, Գայրը օնա չարէ եօք տուր:
վարաճաղը դժոխք տուր:

Պուհուն իչին պույուրտու քս
քի, օյանը՝ գ տուրունուզ: զէրէ
պիլմէզտիւնիզ քի նէզաման եվ
սահապը կէլիր: Լանի՝ պիլմէզ
սինիզ քի՝ ալլահ նէզաման ճա
նընըը խտէյէճէք տիր: Սէ
օյանըգ տուրուն տէմէք, տայըմա
ճլգ կիւ

կիւնաստան գաջընըզ. վէ գա-
Քիւ կիւնաս էտէրսէնիզ, Թէզ
Ճէճիք խոստովանել օլունուզ
տէմէք տիր :

Տէտի սբ գրիգոր, հանկի կիւ-
նաս պեօյիւք տիւր քի ատամը
դատաստան կիւնիւնտէ փէք ու-
Թանտրըր : Տէտի սբ հրեշտակ,
օ կիւնաս պեօյիւք տիւր քի ,
քիշի՝ քիւջիւք տիւր տէյի խոս-
տովանել օլմայա :

Տէտի սբ գրիգոր, խոստովանել
օլմագ, ապաշխարանք չէքմէք ,
վէ աղլայրպ եաշ տէօքմէք, կիւ-
նասլարը նէ չէքիւ սիւէր :

Տէտի սբ հրեշտակ, նիճէ մոմ
աթէշտէն էրիր, վէ գարանըգ
կիւնէշտէն գաշար, վէ Թօզ ըիւզ
կեարտան տաղըլըր, օնուն կի-
պի՝ խոստովանանք վէ ապաշխա-
րանք՝ կիւնասլարը եօզ էտէր .
քի դատաստան կիւնիւնտէ՝ քս
օ կիւնասլար իջին ապլա սօրիւ-
ճլի տիւ

սիւլալ էթմէզ : Եւտէ օ միսիլ լի
քիմնէ իջին տէտի դաւիթ մար
գարէ քի, մուծլու օնա քի կիւ
նաջլարընա թողու թի օլտու, տէ
էօրթիւլտիւ ճիւմէ սուջլարը :
Տէտի սք դիւդոր, պիր քիշի խոս
տովանէլ օլտուքտան սօղրա , օ'
կիւնաջը թէքրար իշէսէ վէ
թէքրար փիւշման օլուպ մեղայ
տէ յիպ խոստովանէլ օլսա , օ' ա
տամ թողու թի պուլլուրմու :
Տէտի սք հրէշտակ, քիշի նէ' գա
տար տիւշէրսէ' գալքմագ ճայիզ
տիր, քի նէ գատար կիւնաջ էթ
միշ օլսա, ումուտուհու քէսմէ յիպ
ապաշխարէլ օլմագ կէրէք տիր :
() Էրէ միածին քս' պետրոս ա
ռաքեալա տէտի քի , պիր քիմնէ
եէտի եէթմիշ քէրէ սանա սուջ
էտիպ մեղայ տէրսէ , թողու թիւն
էթմէ ըիսին : Պունու պեօյլէ կա
նոնք գօյան է քէնտիմիզ քս' քէն
տի գուլլարընա , քէնտիսի եա
ճլէ նէ

նէ գատար տաճառ ողորմած տըր :

Լ՝ լաճըն ողորմութիւնու պիր
տիպսիզ քէնարսըզ տէրեա տըր .
ինսանընքի օնուն եանընտա՝ պիր
գադրէ գատար պիլէ կէլմէզ :

նէ գատար չօք օլսատա :

Տէտի սբ գրիգոր , պիր առամ
տէրեատա՝ տաղտա՝ պէլտէ՝ եա
պան եերլէրտէ պուլունուպ ,
գաֆիլ էօլիւր իքէն կիւնաճլա
րընը ֆիքր էտիպ մեղայ տէսէ՝
տէ խոստովանել օլմագ իսթէսէ .
լաքին քաճանայ պուլունմասա .
տէ օ սէպէպտէն խոստովանալը
սըզ էօլտէ . օնուն ճալը նիճէ օ
լուր : Տէտի սբ հրեշտակ , հեր
բիշիյէ ճայիզտիր քի կիւնաճընը
հեր կիւն խոստովանել օլա . եա
խօտ ճաֆտատա պիր քէրրէ .
հիչ տէիլ խէ՝ այտա պիր քէրրէ .
եախօտ պարի երլտա պէշ ալթը
քէրրէ . Ե՛լ է կէր քաճանասըզ
եերտէ պուլունուրսա , հեր քիմ

ճլզ

օլուրսա , օնա խոստովանել օլ
մագ ճայիզ տիր . օնու քս գապուլ
էտէր . զէրէ քէնտինին ազիզ գա
նը պահաւոր տըր . վէ աւագանտան
տօղմուշ տուր . վէ սուրբ երրոր
դուի դաւանել օլուր . վէ քսուն
սբ խաչքնա երկրպագութիւն
էտէր :

Տէտի սբ գրիգոր , պահք նէ՛ շէ
քիւ շէյ տիր : Տէտի սբ Տրշտի ,
պահք էօյլէ պիր ազիզ շէյ տիր
քի , ինսանը Տրեշտաիլարա պէնկ
զէտիր . վէ շէյթանը պէնա է
տէր . քի օլ պահք դուդան ա
տամըլա ճէնկլէշէմէզ . եանի քէն
տինէ օւյտուրուպ կիւնահա
տիւշիւրէմէզ : Օ էրէ պահք՝
տէմիր դալէ օլուր դուդանա .
քի տիւշմանը օլան շէյթան իշէ
թի կիրէմէզ , եանի գալպինէ կի
րիս վէսվէսէ վերէմէզ :

Տէտի սբ գրիգոր , աղօթք նէ՛ շէ
քիւ շէյ տիր : Տէտի սբ Տրշտի ,
ճէ
աղ

աղօթք օ շէյ տիրքի , ատամըն
Քիբրինի ալահա չքարըր :

Պիր ատամ փաք Քիբր իլէ աղօթ
քա տուրսա , օ աղօթք՝ օք կիպի
կեօլէրի կեչիպ , ալահա չքար ,
վէ ատամը կիւնահտան կերի
դուդար . զէրէ Քիբրի տայըմա
աղօթքտա օլան քիմսէնին՝ կիւ
նահ Քիբր էտէճէք վադթը
էօք տուր :

Տէտի սք դրիգոր , մեղաւորուն
էօլմէսի նիչին սաղմոստա չար
տէնիլմիշ տիր : Տէտի սք Տըշակ ,
պիր քիշէ կիւնահտան փիւշ
ման օլմայըպ մեղասըզ խոստո
վանանքսըզ կիթսէ , կէրչէք քի
օ ատամըն մահը քէնտինէ չար
օլուր : զէրէ իշիտէճէք տիր
դատաստան կիւնիւնտէ օ սէսի
օ զարհուրելի ձայնը քի , երթայք
յինէն անթեալք ի հուրն յաւի
տենական , քի տայըմա շէ յթանըն
արտընձա կիթտինիզ տէ ձանընը
ճը

զը կիւնասըւա գարալատընըզ,
|| է օնտան սօղրա դժոխքա կիթ
մէքտէն գայրը պիր ումուտլարը
տասա եօք տուր • վէ դժոխքա
կիթտիքտէն սօղրա, չքմաղա տա
հա պիր եէրտէն չարէ պուլա
մազլար • || է ած քի տայրմա
ողորմած տր, օնծուլային անգեղջ
մեղանոր քիմսէլէրէ աւլա ողոր
մէլ օլմազ • վէ տայրմա օնլարա
խմըւա նազար էտէր • () նուն
իջին օնծուլային մեղանոր արըն
մասը չար տէնիլիշ տիր •
Տէտի սբ դրիգօր, եա արդարըն
մասը նէշէքիլ ազիզ տէնիլիւր •
Տէտի սբ հրեշտակ, զէրէ տիւն
եայէ ալտանմայրալ՝ քէնտինի
կիւնաստան սաքընտը • վէ պու
տիւնեանըն սիգասընա գարը՝
քէնտինի էօլմիւշ կիպի կեօստէր
տի • վէ յոյսունու հէմէն քսուն
արքայութիւնունա գօտու • օ
նուն իջին օ՛ սբ փառքա արժանի
ՃԹ օ

օլտուլ . վէ տայրմա շաղ լք ք շէն
լիք իջինտէ տիր : () նուն իջին
արդարըն մահը միւպարէք տիր
տէնիլտի . զէրէ հօլմէ յինճէ փառ
քա լայիգ օլամազ . օնուն իջին
արդարըն ումուտու գալիք օլ
տուղու իջին . տայրմա կեօզիւյ
հօլմէքտէ տիր : Նիճէքի պօղոս
առաքեալ տէտի , արդու չէքէ
րիմ քի շու թէնտէն չքայրմա
քնա կիտէյիմ : Օ հրէ արդար
լարա՝ պու տիւնեա զընտան
կիւլի :

Տէտի նք գրիգոր , գատաստան
կիւնիւնտէ քիշինին գործքու
նա կեօրէ վերիլմէք նիճէ տիր :
Տէտի նք հրէշտակ , արդարլարա
հօյլէ պիր փառք վերիլիք քի ,
պօղոս առաքեալըն տէտիյի կիպի ,
նէ կեօզ կեօրմիւշ , նէ գուլադ
իշիթմիշ , վէ նէ ինսանըն Քիքրի
նէ կիլէպիլիք . զէրէ պու տիւն
եանըն հիչ պիր փառքընա պէնի
ճիս

էմէզ քի ատամըն Քիբրինտէն
էէ. 11 Է մեղաւորլարատա Էօյէ
վիր չարչարանք վերելիր քի, Տիւ
վիր չարչարանքա պէնկզէ մէզ
Օ Էրէ նիճէ քի արքայու Թիւն
է՛շէքիլ փառք օլտուղու Քի
վիրտէն Եօքարը տըր, օնուն կի
պի՛ դժօխքո՛ւն տա չարչարանքը՝
աղլտան տշարը տր: Լ՛ժտէր կի
պի գուրդլարը Էօլմէզ. շէտիտ
Տերարէթլի աթէշի սեօնմէզ. վէ
չարչարանքը ասլա Թիւքէնմէզ.
Տէտի սբ գրիգոր, Տանկի գործք
փէք Փայտալը տըր ատամա:
Տէտի սբ Տրեշտակ, Տէր գործք
տան Էյի գործք՝ զղջում խոստո
վանանք ապաշխարանք տըր,
Տէր քիմտէ պու իւչ գործք պու
լունուրսա, արքայու Թիւն օնուն
իչին տիր շիւպՏէսիզ:
Տէտի սուրբ գրիգոր, Եա Տէր
գործքտան Քէնա Տանկի գործք
տուր: Տէտի սուրբ Տրեշտակ,
Ճխն

Օտուր քի , քիշի զղջումսուզ
խոստովանանքսըզ գալա • զէրէ
զղջումսուզ էօլէն քիշի քի ան
զեղջ տէնիլեր , Տիւ շիւպհիսիզ
դժոխքա կիտէր • քի յա՛խտեանս
յա՛խտենից դժոխքտան չքմազ
Տէտի սուրբ գրիգոր , պիր ատամ
քի կիւնասընը խոստովանել օլա՝
վէ քահանանըն գօտուղու ապաշ
խարանքը չէքմէզտէն էօլէ ,
օնուն իշի նիճէ օլուր :

Տէտի սբ Տրեշտակ , Թամամ զըզ
ջալ օլմուշ իսէ , սբ եկեղեցիներն
աղօթքու վէ սուրբ պատարագ՝
օնուն կիւնասընը քա՛նել էտէր :
զէրէ նիյէթինտէ էօյլէ իտի քի ,
սաղ գալայրտը , ապաշխարանքընը
շիւպհիսիզ էտա էտէր իտի • օնուն
իջին՝ օ քրիստոնեանըն էքսիկինի
եկեղեցի տօլտուրուր :

Տէտի սուրբ գրիգոր , Թէնտէն
չքան ճանլար՝ նէ գայրըրըլար :
Տէտի սբ Տրեշտակ , արդարլար
ճիւք

տայրմա պուհու գայրըըըլար քի
ա՛հ նե՛ զաման օլուր քի քո՛ կե՛լե
դատաստան էտե քի թե՛նլերիմ
զե՛ դա՛ուշուպ, վարալմ արքայ
ու՛թիւնուն թիւքէնմէզ փառ
քընը վայելել էտելիմ: Ա՛ է մե
ղա՛ուրլար տայրմա գասեվեթ է
տերլեր քի, ա՛հ դատաստան կիւ
նիւյ կե՛լտիյի զաման՝ օ կիւն պի
ղմ սե՛թիլ Տալմըզ աճապ նե՛ շե
քիլ օլուր. քի դժոխքուն սեօյ
իւնմէզ աթեշինէ վիւյ թիւքէն
մէզ չարչարանքընա կիրիՓտար
օլտագ կերէք: Ս՛ էղա՛ուրլար
տայրմա պուհուրը Քիքիւրլէնիպ՝
ալա ուրախ օլմազլար. իլա հէ
մէն տայրմա աղլաշըլար:

Տէտի սբ գրիգոր, կիտէն ճան
լը՝ կերի դալիշարընը գայրըը
լըմը. եօքսա հիւ Քիքիւրլէտինէ
կե՛լմէզ մի. Տէտի սբ հրեշտակ,
տայրմա կեօզլերի օնլարտա տըր:
Ա՛ է կկեր պիր քիշենին կերի
ճիսգ գալ

Գալմէ յիշատակը՝ կէջմիշէրինին
 ճանը իջին ողորմութի վէ պատա-
 րագուց վերէ , օ ճան տայրմա
 յիշատակընա տուվա էտէր քի՝
 ալլահ օնլարա էօմիւր ուղուն
 լուղու վերէ վէ իշինի կիւճիւ-
 նիւյ էհսան էյլէյէ . Ա է էկէր
 կէրի Գալմէ քիշի՝ քէնտի ննջե-
 ցեալարընը Քիքրինէ կէթիր-
 մէյիպ՝ ճանընը Գայըրմազսա ,
 օ տա իշատակընը ասլա հիւ Գայ-
 րմազ . վէ տայրմա անէծք վերիր
 քի տր անձ՝ պէնիմ յիշատակըմը
 եօղ էյլէ . տէ պէնի յիշատակսըզ
 լարըն սրասընա Գօ : () նուն ի-
 ջին պոււնու պեօյլէ նիազ էտէր
 քի , անյիշատակ ննջեցելար իջին
 ողորմիա չքարըլտքտա , պարի օն-
 տան հիսսէմէնտ օլա :

Տէտի սբ գրիգոր , ճանլարտա
 պիրպիրինի կեօրմէք Թանը
 մագ սէվմէք վարմը :

Տէտի սբ հրէշտակ , կեօրմէք օլ
 Թ ճիւղ մա

մասա՝ կեօղսիւղ կիպի օլուրլար
լար • վէ թանըմագ սէվմէք օլմա
սա, հայվան կիպի օլուրլարլար •
վէ օնտան սօղրա արքայութի դը
ժոխք լազում կէլմէզ խոի օնլարա •
Լամոի պէլլէքի՝ կեօրմէք թա
նըմագ վէ պիրպիրինի սէվմէք
վար տըր պուրատաքինտէն
չօք զիատէ •

Տէտի սուրբ գրիգոր, արքայու
թիւնտա պիրպիրինի սէվմէք
նէ՛շէքիլ տիր • Տէտի նբ հըշտկ,
օրատա մարմնաւոր սէվմէք կիպի
տէջիլ տիր • Իլլա հէփ հըշտկար
կիպի հօգևոր մուհապպէթտէ
տիրլէր • օ մուհապպէթ ինսանըն
ֆիքրինտէն եօքարը տըր • Ա
հէրպիրիսի ալլահըն վերտիկի
տէվլէթին փառքը իլէ աօնանմշ
տըր • վէ տայըմա շազլըգ իչինտէ
օլուպ, ալլահա փառաբանութի
հտէրլէր • (Լորանելի նբ գրիգոր
լուսաւորիչեմիզին նբ հըշտկըւ
Ժ ճխն էթ

Էթտիկի հարցմունքլար պուրա
ճըգտա Թամամ օլտու։)

ՏՐ ԻՃ Լ թնասք Լըրդու
Լ թ ԻՃ ութի, պիզ կիւ
նահքեար գուլարընատա շնորք
վէ հոգևոր իմաստուի վերէ քի
տայրմա կիւնաստան դաջլա, ,
ղղջումտա խոստովանանքտա վէ
ապաշխարանքտա օլուպ, դժոխ
քուն աթէշինտէն խէլաս պուլ
մաղա, վէ աղքայութի փառքընա
լայիգ օլմաղա արժանի օլալմ,
ամէն։

Պ իշմ հայոց աղգըն Վ իմէն զոս
հուրա կէլիկի Լ ագլ օլտանոար։

Ս է պուլնտան սօղրա՝ պուլ պի
զիմ հայոց աղգըն ասը
Թէմէլի նէրէտէն օլտուղունո
տա՝ պուլ գիրքճիէզտէ ազպու
ջուգ պէյան էթմէք մինասիպ
կեօրիւնտի։ **()** էրէ ճիւն քի
ճիւզ

Եւ գրիգոր Լուսաւորիչիմիզին
ասլը Թէմէլի ներէտէն օլտու
ղունու պիլտիք, ազգըմըզն աս
լընրտա պիլմէք ճայիզ կեօրիւն
տի. Բի գայրը ազգ պիզէ՝ սի
զին ասլընըզ ներէտէն զուհուր
էթմիշտիւր տէյի սիւլալ էթսէ,
չօղունուզ տէմէյիմ՝ հէփիմիզ
կերէկի կիպի պիլէմէյիզ. քի
պեօյիւք պըրպ տըր. զերէ քիշի
քէնտի ասլընը պիլմէմէք գաթը
փէք ճէհալէթ տիր. նիճէ քի
պու գիրքճիէզին իպթիտանտա
տա զիքը օղունտու.

Իմտի պիլմէք կերէկիզ քի,
Նոյ նահապետ զամանընտա,
քի ջըհեղեղ սու Թուֆանը պիւ
Թիւն տիւնեայը պասըպ, ճիւմէ
ինսան ու հայվան հէլաք օլտու.
Սէ տահա պունլար օլմազտան,
աժ նոյ նահապետէ պույուրտու
քի, եարաթտըղըմ ինսան՝ հէփ
կիւնահ իջինտէ գարկ օլտու.
Ճիւն քի

քի սալթ սէնի պուլտում արդար
պէնիմ Էօյիւմտէ : Իմտի շու
թարդ շու թարդ պիր կէմի թէք
նէսի եափ քի գառնը կէնիշ աղ
ղը քիւլիւք օլա . քի կիրէսին
իլինէ սէն քէնտին վէ իւլ օղ
լուն, վէ սիղին տիշէ քիշիլէրինիւլ
Վ Է եէնմէսի հէլալ օլան հայ
վանլարտան եէտիշէր եէտիշէր,
վէ օպիրլէրինտէն իքիշէր իքի
շէր Էրքէքլէ տիշիլէ պիլէ ալըպ
պէսլէյէսին : Բի պէն պու տիւն
եայը սույա վերսէմ կէրէք տիր
սէն գուրթուլասըն սէնիւլէ պի
լէ օլանլարըլա : Վ Է նոյ նահա
պետ ալահըն Էմրինէ միւթի օ
լուպ, հէփ տէտիկի կիպի Էթտի .
Վ Է պիւթիւն տիւնեա սույա
կիտիպ , քէնտի իւլ օղլու իլէ
վէ եօլտաշլարը իլէ սալթ հէմէն
սէքիլ քիշիլճիք գալտըլար տիւն
եա իւղիւնտէ . քի անձաշուն
շուն ծննդոց գիրքինտէ թամամ
ճիւր

նադլ օլունուր : Ա Է իւջ օղլու
նուն ատը պունլար տըր : սեմ.
քամ. յաբէթ : քի պունլարտան
թէքըար տիւնեա ինսանըլա տօլ
տու . քի հէրպիրինտէն թիւը
լիւ թիւըլիւ միլէթ զուհուրա
կէլտի : Ա Է պիղիմ հայոց ազգը
մըզ՝ յաբէթտէն զուհուր էթմիշ
տիր . քի նուհուն քիւչիւք օղ
լու տուր : Պունա պեօյիւք իս
պաթ պու տուր քի , պիղէ պատ
մութի գիլքլէրինտէ՝ յաբէթա
կան ազգ տէրլէր . քի յաբէթտէն
կէլմիշ յաբէթին սինսիլէսի տէ
մէք տիր : Ա Է յաբէթտէն սին
սիլէմիզ պեօյլէ կէլմիշ քի , յա
բէթին իլք օղլու՝ գամէր . պու
գամէրտէն տօղտու թիրաս . թի
րաստան թորգում . քի պիղիմ պիր
ատըմըլտա՝ թորգումական՝ եա
խօտ թորգումեան ազգ տէնիլեր .
քի թորգումուն սինսիլէսի տէ
մէք տիր : Ա Է պու թորգումտան
ճիսթ տօղ

տողտու հայկ քաջ գահրաման .
քի պիղէ հայոց ազգ՝ վէ հայկա
կան ազգ տէնիլմէք՝ պու հայ
կըն ատընտան կէլտի . Լճգըմը
զըն թէմէլինէ պուկար պեօյիւք
խպաթ տր քի , յաբէթտէն յաբէ
թական , թորգումտան թորգումա
կան , վէ հայկտան հայկական ազգ
տէնիլտիք վէ տէնիլիբիզ շիմ
տիյէտէք հալա :

Ս Է պիլմէլէյիզ քի , օլ ղեբը
օլունան սու թուգանը՝
քի հայճա ջըհեղեղ տէնիլեր՝
օլտուգտան սօղրա , թէքրար նու
հուն օղուլարընտան հալք պիր
աղ չօղալտգտա , եէթմիշ իքի ու
լու քիմսէլէր . մալ ու գուվլէթ
սահիպլէրի , պիր եէրէ ճէմ օ
լուպ պաղտատ ջեօլիւնտէ , թէր
քիմ էթտիլէր քի , կէլին շուրա
տա պիր մ էթին գուլէ եափա
լմ քի , պաշը կեօյէ եէթիշին .
եանի գայէթ վէ գայէթ իւքսէք

օլսուհն . քի պիր վագրթ տահա
սու թուգանը կելերսէ , օ գու
լէնին իջինէ կիրիպ գուրթուլա
լմ : ջիւնքի գուվլէթ սահիպի
տիրէր , ալահըն էլինտէն գաջ
սալար կերէք . նիճէքի շիմօի
պիղ էտերիզ : Ա է պուհու պեօյ
լէճէ թերքիմ էտիպ , եափմաղա
պաշլատրլար : Ա է նէ' գատար
իւքսէք ետիտրլար տերսէն ,
անաշունչտա եաղըլմըքի , սու
թուգանը տիւնեայր պաստըղը
զաման , պու տիւնեանըն էն իւք
սէք տաղլարընտան' օնպէշ ար
շըն գատար տահա եօքարը չքար
սու : Ա է պուհլար ջիւնքի պու
հու պիլերլէր իտի , օլ գատար
իւքսէք ետիտրլար քի , սու կէ
նէ օ գատար' եա տահա արթըք
չքարսա , օ գուլէնին պօյունա
եէթիլմէյէ . քի աղըլտան տշարը
պիր իշ տիր : Ա է ադամտան օ զա
մանա կէլէնէտէք' պիւթիւն
ճճա տիւն

տիւնեա պիտ տիլ գովանըրլար
ըտը • քի գայրը տիլ եօղուառ •

վէ օ տիլ իպրանի իմիջ

Ա ի պունլար պու գովէյի եա
փըպ՝ գայեթ իւքսէք չքարքէն ,

Լ լաճ պունլարա պիտ շէտիտ
րիւզկեար էստիքի , օ րիւզկեար

տան Տէրպիրինէ պաշգա սլաշգա
տիլ վերիլտի • քի պիտ տիլ իքէն՝

եէթմիշ իքի տիլ օղտու • քի պիտ
պիրինին տիլինի աղնամամաղա

պաշլատըլար • պիրի կէշ տէսէ ,
օ պիրի թաշ աղնարըտը • օ պիրի

թաշ տէսէ , տաճա օպիրի պիտ
գայրը շէյ աղնարըտը • եախօտ

Տէճ պիտ շէյ աղնամաղըտը •
Պեօյլէճէ պիրպիրինին տիլինի

աղնամատըլարը իչին՝ եախօմաղ
տան Փարիղ օղուպ , Տէրպիրի

պիտ թարաֆա տաղը լտըլար •
Ա ի ադըլտան տըշարը պիտ շէ

տիտ րիւզկեար տաճա չքըպ ,
օ լ ֆիքիրտէն կեօղտէն տաշրա
ճծք

Եւափրըմէ ազիմ պինայր էօյլէ տա
ղըթտը քի, Թաշընտան Թօղուն
տանն ասլա էսէր գալմատորգտան
մատէ, Եւափրըտըղը Եէրի՛ պիլէ
պէլլիսիզ օշոու:

Տէ՛յ գատըր ալլահ. քի պիր կեօզ
աշըպ իւմմագտա, իւզ պինն տիւն
Եա Եօքտան վար էտիպ, կինէ
Եօլ էթմէկէ գատըր սըն:

Պու աշտարակըն պուրաճըգտա
ղէքր օղունմասնըն ասլը պու տուր
քի, օլ Եէթմիշէքի ուլու քլանէ
էրին պիրի պու ալիպիմ հայկըմէ.
քի նուհտան պէշինճի կեօպէք
տիր. քի հայ տիլէ օնա վէրիլմիշ
տիր: Սէ պունպար հերպիրի պիր
Թարաֆա տաղըլտըքտա, պիզիմ
հայկ՝ Եշմիաճին սէմթինէ կէլիպ
քի էրէվան Թօփրաղը տր, օրատա
մէքեան դութտու: Սէ օլ Եէթ
միշէքիտէն պիրի տէ նեբրովթի
տիր. քի նուհուն էքինճի օղուն
տան կէլմէ իտիր. քի պիր ասլտա
ՃԾԴ ԲԷԼ

բէլ տիր • Պու բէլ՝ էսկի պաղ
տատը եափան տր • քի օ մէմլէքէ
թի զապդ էթտի • քի հատտէն ա
ջըը պիր իրի քիմսէ իմիշ • Ա է
մալտա գուվէթտէ իլէրի օլուպ ,
գայրըլարա հեօքմ էթմէք իսթէր
իտի • քի պիզիմ հայկատա խապէր
սալոր քի , կէլ պէնիմ հեօքմիւմ
տէ օթուր • վէ հայկ միւթի օլ
մայըպ՝ գալքտը բէլ կէլտի հայկըն
իւսթիւնէ հայը ապէր իլէ • վէ
քէնտի տէ փիւր պիւհ , պաշընտա
տէմիր պաշլգ • գօլարընտա տէմիր
գօլգադ , կեօքսիւնտէ արքասնտա
տէմիր թահտա • ասքէրինին օրթա
սընտա գուլէ կիպի պիր շէյ քի
կեօրէնլէր շաշար ըտը • Պիզիմ
հայկտա գահրաման , սալթ իւզ
իւզ ատամըյլա գարշը ջըքըպ ,
նեբրովթուն իւստիւնէ հովլա
տըղը կիպի , տեօնտիւյ նեբրովթ
պիր թէփէճիք վար ըտը , օրայա
չքմաղա էվէր իքէն , քաջ հայկ
ճծդ

եայրնը կերիպ, իւջ չաթալ տէմ
րէնլի օքունու բէլին արքասը օր
թասընա օղըաթտըղը կիպի, իքի
տէմիր թաճտասընը կէջիպ, օլ եօ
քուշուն թօփրաղընա սափլանտը.
վէ բէլ օլ տէմ երբըլըպ երղըլա
գալտը վէ ապէրի Քիրար էթտի
Պու հայկտան տօղտու արմանէկ
արմանեակտան արմայիս. օնտան
ամասիս. օնտան գեղամ. գեղամ
տան հարմա. վէ հարմատան տօղ
տու արամ. քաջ. Պու արամ. քի
նուհտան օնպիր կեօպէք տիր,
ջօք ճէնկլէր էտիպ, գայէթ նամ
լը նիշանլը օլտու. քի պու արա
մըն ատը իլէ՝ պիղէ արմէն արմէ
նօս էրմէնի տէտիլէր. վէ պիղլիմ
տիլլիմիզէ՝ արամեան տէնիլլիրիզ.
քի հէփիսիտէ պիր սեօզ տիւր
արամըն ազգը տէմէք. Սէ մով
սէս խորենացի եազար քի, կեսա
րիս շէհրինի պու պիղլիմ արամ
եափմըշ տըր. մշակ ատըլ պիր իշ
ճԾԵ կիւ

կիւղար քիմնէսի օլուպ, օնու օլ
շէհրի եափմասընա միւպաշըր
գօտու . վէ Թէնպիհ էթտիքի
օ մէմէքէթտէ հէփ հայճա սեօյ
լէսինլէր . քի հոռոմլար օ սէմթէ
շիմաիյէտէք բրօդօն արմէնօս
տէրլէր . քի էվլէլէի հայաստան
տէմէք տիր . վէ պիլտէ օնլար
տան ալըպ, առաջին հայք տէրիզ
քի օ տա էօյլէ տէմէք տիր .

Ա է քաղաքըն ատընա հոռոմլար
եափանըն ատընտան ալըպ, մա
ժադ տէտիլէր՝ մշակ տէյէմէ
տիքլէրի իջին . Ա է սօլըա օլ շէ
հր հոռոմ էլինէ կէջօիկի իջին
գէսարիա տէտիլէր . զէրէ հոռոմ
լար հոռոմ Թէրուհա գէսարօս
տէրլէր . Ա իլ տէ օնլարտան ա
լըպ, մաժակ վէ կէսարիա տէտիք
քի Թիւրքճէսիտէ գայսէրի տէ
նիլիր . Ա էլէլիմ քի պու տէօր
տիւնճի իսպաթ տըր պիլլիմ ալ
զըն ապը Թէմէլի նէրէտէն կէլ

տիցինէ • քի արամ քաջ թագաւ
որուն տա ատըյլա՝ արամեան, ար
մէն, արմէնօս, էրմէնի տէնիլտիք,
Ա Է պու արամ՝ քի նուհտան
օնպիրինճի կեօպէք տիր տէտիք,
Հայր աբրահամըն զամանորն տա
իտի • քի օ տա նուհտան օնպիր
կեօպէք տիր էվլէլքի օղլուն
տան կէլմէ • եանի սեմտէն •

Ա Է պու պատմուի պու դատար
ճա քէ քայէթ էտէր՝ քի կէլտիք
պիղլիմ քոջ արամատաք • Օ էրէ
պիղլիմ միւրատըմըզ հայոց ազգըն
պիւթիւնիւնիւյ նագլ էթմէք
տէյիլ տիր • իլա հեմէն ասլըմը
զըն նէրէտէն կէլտիցինի տույ
մաք իջին տիր • Ա Է պու պիղլիմ
հայոց ազգըն պատմութիւնու
ինչ արլաս մուֆասսարճա վէ ա
լըճագ հայճա իլէ պիր դիրքճիէզ
շորագրէլ էտիպ՝ պասմա էթմէք
միւրատըմըզ տըր • Էկէր արլաս տա
միւրատ էտէրպէ •

Կուգես որ ազնիւ կենաս՝ որ
ամէն մարդ ըզքեզ սիրէ .

դու հողի նրման կեցիր՝ որ ա
մէն դք ըզքեզ կոխէ .

Տէգի գիր յի՛

Խստերսէն քի ազիզ օրասըն՝ քի
հէր առամ սէնի սէվէ . սէն թօփ
ըաղա պէնկզէ քի՛ հէր քիմսէ
սէնի պասա :

Բան զերկաթն այլ ինչ ամուր՝
որ կըրակն ըղնա կու հալէ .
դու ջըրի նրման եղիր՝ որ կը
րակն ՚ի քեզնէ վախէ .

Տէգի գիր յի՛

Տէմիրսէն փէք նէ վարտը՝ քի
աթէշ օնու էրիտիր . սէն սույա
մէնէնտ օլ քի , տէմիր սէնտէն
խէֆ էտէ .

Թաէ մեծ ու թէ փոքըր մարդ ,
մի՛ մըտներ դու հետն ՚ի կըռիւ .
ամէն մարդու մօտ ըզքեզ , հա
մարէ կըտոր մի խըռիւ .

Տէգի գիր յի՛

ՃԾԸ

Լկէր պեօյիւք էկէր քիւջիւք
քիմսէ, պիլէսինճէ նիզա էթմէ.
հէր քիմսէնին եանընտա սէնի,
պիր չալը չեօփճիւյէզի սան.

Սարդուռն ետեէն բարի՝ Թէ խօ
սիս խօսիր հանապաղ. յերեսն
ըղմարդ մի՝ գովեր. որ մէկ է
գովելն ու տընաղ:

Տէհէ՝ թիւ թիւ

Քիշինին արտնտան էյլէք սեօյ
լէրսէն սեօյլէ տայըմա. իւզիւնէ
քիմսէյի էօյմէ. քի պիր տիր
զէվգլէնմէկ իլէ:

Սանա գու որ քիչ խօսիս,
շատ լըսես ու շատ իմանաս. լեղի
ու զուր խօսքերու, շատ լըսես
ու շատ դիմանաս:

Տէհէ՝ թիւ թիւ

Ղահտ էյլէ քի աղ սեօյլէյէսին՝
ջօք իշիտէսին վէ չօք աղնայասըն.
աճը վէ պուհտան սեօզլէրէ՝ չօք
սապու էտիպ չօք տայանասըն.

ՃԾԹ

ՍԷ Վարդապետէր պուշուրմուշ
լար քի, տեօրտ պաշլըճա քի
քիր վար տըր քի, ինսանը կիւ
նահտան սաքընտըրըր :

Պիր օտուր քի, քիշի էօլէճէք
կիւնինի ֆիքը էտէ քի աճապ
նէ չէքսէ կերէք տիր քի աճապ
հէմէն քէնտի տույար :

Իքինճիսի դատաստան կիւնինի
ֆիքը էթմէք տիր քի օլահեղ
հէյպէթլի Թիքա՝ հեր կիւնահը
իշին նիճէ ճէվապ վերսէ կերէք
տիր քի հրեշտակլար Թիթըրէր
օնուն հէյպէթիւտէն :

Իւչիւնճիսի դժոխքուն սեօյիւն
մէզ աթէշի վէ Թիւքէնմէզ ճար
չարանքընը ֆիքը էթմէք տիր :

Տեօրտիւնճիսի օնուն կիւպի՝ ադ
քայուԹիուն սօղսուզ փառքընը
վէ զէվգինի ֆիքը էթմէք տիր :

Ընէն հէթիքէ Թիքա
վէրէ տիւն :

Պատմութուն Պէշինճի Բատամ
փասը տըր պու :

Ժ

Ճ

